

240

521

VEZÉNYSZAVAK FÜZETE.

Összeállította és kiadja:

SCHICK LÉNÁRD

m. kir. csendőrőrnagy

a m. kir. csendőr őrsparancsnokképző iskola
parancsnoka.

Harmadik kiadás.

SZOMBATHELY, 1932.

Gyüveg György
Orn.

Előzetes megjegyzések a harmadik kiadáshoz.

A «Vezényszavak füzet» kisebb-nagyobb kiegészítésekkel már harmadik kiadásban lát napvilágot. A füzetnek e nagy kelendősege megnyugtató abban a tekintetben, hogy célomat elértem vele: jól áttekinthető és használható segédletet adtam az oktatók kezébe.

Ennek a füzetnek a célja az, hogy a vezényszavaknak a szabályzat alapján való felsorolásával az oktató munkáját megkönnyítse s a szabályzat minden részének begyakorlását biztosítsa.

A szabályzat ugyanis az egyes gyakorlatok összes vezényszavait nem öleli fel s több helyen csak utal — vezényszavak nélkül — a begyakorlandó részre, vagy pedig előzményre vonatkozik.

A vezényszavak felsorolásával eszerint ez a füzet a szabályzat szellemének megértését is megkönnyíti, különösen kevesebb gyakorlattal rendelkező oktatóknál.

A vezényszavakat akként sorolom fel, hogy az átmenet, illetve a folyamatosság, egyik gyakorlattól (pontból) a másikba biztosítva legyen. Ezért egyes pontoknál az első és utolsó vezényszó szorosan

véve nem is tartozik az illető pont vezényszavai közé, mert csupán az átmenetet szolgálja.

E füzet semmiképpen sem pótolhatja a szabályzatot s csak annak a kezébe való, ki a szabályzattal már tisztában van. Éppen ezért csak egyes részekenél utalok röviden — emlékeztetés okáért — a szabályzat, rendelkezéseire s csak a tapasztalat szerint arra leginkább rászoruló részeket látom el külön magyarázattal vagy magyarázó ábrával.

A füzet használatára nézve útmutatásul szolgáljon, hogy az oktató — parancsnok — a «*Vezényszavak füzeté*»-ből kijelöli azt a részt, amelyet gyakorlatozás tárgyává akar tenni és ha e közben esetleg valamely vezényszó végrehajtását illetőleg aggályai lennének, úgy a «*Vezényszavak füzeté*»-ben a kérdéses vezényszó mellett feltüntetett szabályzat pont segítségével a vonatkozó szabályzatban könnyen eligazodhat.

Elvül szolgáljon azonban az, hogy — ha a körülmények ezt csak félig-meddig is lehetővé teszik — minden egyes gyakorlatozás, illetve oktatás előtt az oktató a szabályzat vonatkozó (sorra kerülő) pontjait ismételtlen tanulmányozza át.

A «*Vezényszavak füzeté*»-ben a gyors eligazodást egyébként a tartalomjegyzék

és a szabályzatoknak a füzetben felsorolt pontjai teszik lehetővé.

A Gy. Gy. Sz. 2. füzetének a raj és szakasz harcrendjére és harceljárására vonatkozó parancspéldáit csak részben közlöm, új parancspéldákkal kiegészítve.

A cselgáncs oktatása csak az iskolákban van előírva és ezért a cselgáncs vezényszavai — melyek csak az őrsparancsnokképző iskola tantervének megfelelő terjedelemben szerepelnek e füzetben — egyelőre csak az iskolákat érdekelheti.

Teljes vivőfelszerelés hiányában az őrsök az alkalmazó és harcszerű szuronyharc gyakorlataiban, valamint a kardvívás szabad gyakorlataiban is korlátozva vannak.

A vezényszavaknak e füzet sorrendje szerinti könyv nélküli betanulását ne követeljük. Ez a szabályzat átértésével és megfelelő gyakorlattal amúgy is elérhető.

E füzetben a szabályzat pontjainak megjelölése (körrel vagy aláhúzással) a Gy. Gy. Sz. rendelkezése szerint (1. füzet 85. p. lábjegyzet) történik, kivéve az egyes helyeken zárójelben szereplő számokat, melyek a könnyebb eligazodás és áttekintés kedvéért valamely összefüggő pontra hivatkoznak.

A «*Függelék*»-ben közölt részek egyéni magyarázataim, melyek épp ezért a sza-

bályzat kötelező erejére számot nem tart-
hatnak s csupán útmutatás a céljuk.

Szabályzataink egy része kipróbálás
alatt álló tervezetek, amelyekben a nézet-
eltérésekre alkalmas hiányosságok ezideig
pótolva még nincsenek. Ebből kifolyólag
nézeteltérések ennél a segédletnél is elő-
fordulhatnak, mert e segédlet nem cé-
lozza, de nem is célozhatja a hiányossá-
gok pótlását.

A «*Vezényszavak füzeté*»-t tulajdon-
képen a csendőrségnek szántam, de a
szorosan vett egyes csendőrségi részek-
től eltekintve, az minden fegyveres in-
tézmény által sikeresen használható. Ép-
pen így használható a testneveléssel fog-
lalkozó szerveken belül, különös figye-
lemmel a szabadgyakorlatok és csel-
gáncs (Jiu-Jitsu) vezényszavaira.

Ez a segédlet különösen azoknak a
szerveknek tesz hasznos szolgálatot,
amelyek hivatásuknál fogva a tárgyban
gyakorlati kiképzésre csak megszábot,
kevesebb időt fordíthatnak, vagy amelyek
szétszórt elhelyezésüknél fogva az állandó
tiszti vezetést nélkülözik.

A füzetben tárgyalt gyakorlatok utján
való testedzés egyúttal a test és szellem
fegyelmzésének legbiztosabb segédesz-
köze. Ezért a füzet felette fontos segéd-
let olyan parancsnok kezében, aki a fe-
gyelemért felelős anélkül, hogy fegyelmi

fenyítő hatalommal fel lenne ruházva
(altiszti parancsnokok). Régi tapasztalati
tény ugyanis az, hogy fegyelmetlenség
és szabálytalanság vajmi ritkán fordul
előtt, ahol a parancsnok a katonai ki-
képzést el nem hanyagolja.

**A vezényszó és a gyakorlatok
súlykolása.**

(A Gy. Gy. Sz. 1. füzet 4. §. és a 6. §.
lábjegyzete alapján).

A «vezényszó» oly végrehajtási parancs, amelyet a csapatnak azonnal teljesíteni kell.

Minden vezényszó nyugodtan és élesen hangsúlyozva adandó, de nem hangosabban mint szükséges.

A vezényszavakat a szabályzat határozza meg. Végrehajtásukat zártrendben minden részletben, harcrendben pedig csak nagyjában szabja meg a szabályzat.

Ha a vezényszónak az a célja, hogy a végrehajtás egyenletes és feszes legyen — tehát zártrendben rendszeren, mint pl. «*Puskát-fogj!*» — akkor két részből áll:

A figyelmeztetőből és a végrehajtást elrendelő szóból vagy szótagból. Az előbbi példánál «*Puskát-*» a figyelmeztető és «*fogj!*» a végrehajtást elrendelő szó.

De, ha zártrendben nem kell követelni az egyenletes és feszes végrehajtást, akkor az előbbitől eltérőleg a vezényszó nem tagozódik figyelmeztetőre és a végrehajtást elrendelő szóra vagy szótagra. (Pl. «*Jobbra visszakozz!*» Vagy «*Irány a jegenye! Vonalban sorakozó!*»)

A figyelmeztetőt a szabályzat dült betűvel, a végrehajtást elrendelő szót, vagy szótagot pedig vastag betűvel jelöli meg és a kettőt egymástól gondolatjellel választja el. (Pl. «*Raj-állj!*» Itt «*Raj-*» a

figyelmeztető és «*állj!*» a végrehajtást elrendelő szó, mert a szabályzat a «*Raj-*» szót dült betűvel, míg az «*állj!*» szót vastag betűvel tünteti fel.)

A figyelmeztetőt vontatva és halkabban, a végrehajtást elrendelő szót vagy szótagot röviden, élesen és nyomatékkal kell kiejteni. A kettő között rövid szünetet kell tartani, de ezen szünet alatt figyelmeztetéseket vagy rendreutasításokat adni tilos. (Pl. «*Hátra-arc!*» Vezényszónál a «*Hátra-*» figyelmeztetőt vontatva és halkabban kell kiejteni, míg az «*arc!*» végrehajtást elrendelő szót röviden, élesen és nyomatékkal és ott, ahol a gondolatjel van, rövid szünetet kell tartani.)

Harcrendben a vezényszó rendszeren nem tagozódik figyelmeztető és végrehajtási részre. (Pl. «*N. Raj! Az árokban feküdj!*» Ezen vezényszót a szabályzat egyforma betűkkel tünteti fel és így nem tagozódik figyelmeztetőre és végrehajtást elrendelő szóra vagy szótagra.)

A szabályzatnak harcrendben alkalmazott figyelmeztetői nem képezik a vezényszavak alkotó elemeit, hanem vagy valamely előkészületi, vagy valamely önálló cselekmény végrehajtását célozzák. Pl. «*N. raj! Szökés!*» figyelmeztetőre a csatárok a szökésre csak előkészülnek, míg a reá következő «*Áz árokig előre!*» vezényszóra azt végre is hajtják. Vagy pedig: «*Fedezés!*» Vagy «*Rejfozás!*» ön-

A vezényszó és a gyakorlatok sulykolása.

állóan adott figyelmeztetőre önálló végrehajtás következik.

Célszerű harcrendben a vezényszóval jellel összekötni, de csak akkor, ha ezáltal szándékunkat el nem áruljuk.

Az irányokat, célokat, látható tárgyakat stb. a vezényszóban vagy parancsban mindig a legénység előtt könnyen érthető módon jelöljük meg, de ezen kívül az említetteket és a csapatokat még meg is kell mutatni.

Ha a vezényszót csak valamely egység részének kell végrehajtania, akkor a vezényszó előtt az illető részt hívjuk fel. Pl. «*N. raj!*»; «*N. Szakasz!*» Vagy «*Él-raj!*» stb.

Hibásan végrehajtott mozdulatok vagy fogások kiigazítására a «*Visszakozz!*» vezényszót adjuk, mire a csendőrnek (osztágnak) újra az előbbi állásba vagy fogásba kell visszatérnie.

A szabályzat azokat a gyakorlatokat, melyeket sulykolva kell tanítanunk, külön megjelöli. És pedig: Azokat a gyakorlatokat, melyeket mindig egyformán, ütemszerűen egyszerre és a legnagyobb pontossággal kell végrehajtani körrel (Pl. **(26)**), azokat pedig, melyeket csak az első oktatásnál kell addig ütemszerűen gyakorolnunk, míg a szabatosságot elértük, aláhúzással (Pl. **50.**) jelöli meg. Az ütemeket gondolatjellel (-) választja el egymástól.

Az egyes csendőr kiképzése.

(Gy. Gy. Sz. 2. füzet III. fejezet.)

9. §. Kiképzés puska nélkül.

I. Állás.

(2. p.)

«Vigyázz!»

(3. p.)

«Pihenj!»
«Vigyázz!»

II. Fővetés és tisztelgés.

(4. p.)

«Jobbra-nézz!»

(5. p.)

«Vi-gyázz!»
«Balra-nézz!»
«Vi-gyázz!»

(6. p.)

«Tiszte-legj!» (1. 2. 3. ütem.)

(7. p.)

Ha egyes csendőrt ért a felszólítás:
«N. csendőr!»
A felszólított «Parancs!» felelettel
jelentkezzék.
«Hozzám!»

(8. p.)

«Végeztem!»

III. Testfordulatok állóhelyben.

(10. p.)

«Jobbra-át!» (1. 2.)
«Balra-át!» (1. 2.)

(11. p.)

«Féljobbra-át!» (1. 2.)
«Félbalra-át!» (1. 2.)

(12. p.)

«Hátra-arc!» (1. 2.)

IV. Testhelyzetek.

(13. p.)

«Térdre!»
«Fel!»

14. p.

«Leülni!»
«Fel!»

15. p.

«Feküdj!» (1. 2. 3.)
«Fel!» (1. 2. 3.)

16. p.

«Leülni!»
«Pihenj!»
«Vigyázz!»
«Fel!»
«Feküdj!» (1. 2. 3.)
«Pihenj!»
«Vigyázz!»
«Fel!» (1. 2. 3.)

V. A mozgás fajai, megindítása és beszüntetése.

Álló- és minden testhelyzetből:

(24. p.)

«Menet! Irány . . .! In-dulj!»

(30. p.)

«*Állj!*»
«*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Feküdj!*»
«*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Térdre!*»
«*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Leülni!*»
«*Menet! Irány . . .! Disztlépes!*
In-dulj!» (Első lépés 1. 2. 3. a többi 1. 2.)
«*Állj!*»

(25. p.)

Rendes lépésből — disztlépésre való
átmenet:

«*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Disztlé-pést!*»
«*Állj!*»

Disztlépésből — rendes lépésre való
átmenet:

«*Menet! Irány . . .! Disztlépés!*
In-dulj!»
«*Rendes lé-pést!*»

(26. p.)

Menetközben:

«*Ne tarts lé-pést!*» } Egyes kiképzésnél
«*Tarts lé-pést!*» } két embert kell egy-
«*Rövid lé-pést!*» } más mellé állítani.
«*Teljes lé-pést!*»
«*Váts lé-pést!*»

Állóhelyzetből, valamely testhelyzetből
vagy menetközben:

(28. p.)

(30. p.)

«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Állj!*»
«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Feküdj!*»
«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Térdre!*»
«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Leülni!*»
«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Lépést!*»
«*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Állj!*»

29. p.

«*Futás! A bokornál állj! In-dulj!*»
«*Futás! A jánál feküdj! In-dulj!*»
«*Futás! Az utnál lépést! In-dulj!*»
«*Futás! A keresztnél térdre! In-dulj!*»
«*Futás! A jánál leülni! In-dulj!*»

VI. Testfordulatok menetközben.

34. p.

«*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
«*Jobbra-át!*» (1. 2.)
«*Irány . . .!*»
«*Balra-át!*» (1. 2.)
«*Irány . . .!*»
«*Féljobbra-át!*» (1. 2.)
«*Irány . . .!*»

- «Félbalra-át!» (1. 2.)
 «Irány . . .!»
 «Hátra-arc!» (1. 2.)
 «Irány!»
 «Állj!»

10. §. Kiképzés a puskával.

II. Puskával végrehajtott fogások.

(41. p.)

Fővetést csak «Vállra» vagy «Puskával tisztelgetés» helyzetben vezényelhetünk. (39. p. 2. bek.)

- «Jobbra-nézz!»
 «Vi-gyázz!»
 «Balra-nézz!»
 «Vi-gyázz!»
- } Mozgás közben is.

a) Alaphelyzet «Vállra.»

(42. p.)

- «Súly-ba!» (1. 2. 3. 4.) } Mozgás köz-
 «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4.) } ben is.

(43. p.)

- «Lábhoz!» (1. 2. 3. 4. 5.)
 «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4. 5.)
 «Lábhoz!» (1. 2. 3. 4. 5.)

b) Alaphelyzet «Lábhoz.»

(44. p.)

- «Súly-ba!»
 «Lábhoz!»

(45. p.)

- «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4. 5.)
 «Lábhoz!» (1. 2. 3. 4. 5.)
 «Súly-ba!»

c) Alaphelyzet «Súlyba.»

(47. p.)

- «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4.) } Mozgás köz-
 «Súly-ba!» (1. 2. 3. 4.) } ben is.

(46. p.)

- «Lábhoz!»
 «Súly-ba!»

(A következő fogás érdekében ez utóbbi vezényszó után vétessük «Vállra» a puskát.)

d) Csak állóhelyben és «Vállra» helyzetből:

(48. p.)

- «Puskával tiszte-legj!» (1. 2. 3. 4.)
 «Jobbra-nézz!»
 «Vi-gyázz!»
 «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4.)
 «Puskával tiszte-legj!» (1. 2. 3. 4.)
 «Balra-nézz!»
 «Vi-gyázz!»
 «Váll-ra!» (1. 2. 3. 4.)

III. Testhelyzetek.

«Lábhoz», «Súlyba» és «vállra» helyzetből.

«Lábhoz» helyzetből:

50. p. «Lábhoz!» (1. 2. 3. 4. 5.)
 «Térdre!»
 «Fel!»

51. p.

«Feküdj !» (1. 2. 3.)
«Pihenj !» } (Esetleg.)
«Vigyázz !» }
«Fel !» (1. 2. 3.)

52. p.

«Leülni !»
«Pihenj !» } (Esetleg.)
«Vigyázz !» }
«Fel !»

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba !»
«Térdre !»
«Fel !»
«Súly-ba !»
«Feküdj !» (1. 2. 3.)
«Fel !» (1. 2. 3.)
«Súly-ba !»
«Leülni !»
«Fel !»

«Vállra» helyzetből:

«Váll-ra !» (1. 2. 3. 4. 5.)
«Térdre !»
«Fel !»
«Váll-ra !» (1. 2. 3. 4. 5.)
«Feküdj !» (1. 2. 3.)
«Fel !» (1. 2. 3.)
«Váll-ra !» (1. 2. 3. 4. 5.)
«Leülni !»
«Fel !»
«Váll-ra !» (1. 2. 3. 4. 5.)

IV. A töltés és töltényrejtés.

Minden terepen (árokban, bokrok között stb.) éjjel, ködben, feltüzött szurronnyal és gázálarccal is súlykolnunk kell, de csak állóhelyben és «Vállra»; «Súlyba» vagy «Lábhoz» helyzetből.

55. p.

«Vállra» helyzetből:

«Tölteni !»

56. p.

«Tölts !» (1. 2. 3. 4. 5. ~~6-7~~)

57. p.

«Töltényt rejts !» (1. 2. 3. 4. 5. ~~6~~; 7. 8.)
Ezután a puska mindig «Vállra» jön s a tárat «Pihenj» állásban kell kiegészíteni.)
«Vigyázz !»

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba !» (1. 2. 3. 4.)
«Tölteni !»
«Tölts !» (1. 2. 3. 4.)
«Töltényt rejts !» (1. 2. 3. 4. 5. ~~6-7~~; 8.)
«Vigyázz !»

«Lábhoz» helyzetből:

«Lábhoz» (1. 2. 3. 4. 5.)
«Tölteni !»
«Tölts !» (1. 2. 3. 4.)
«Töltényt rejts !» (1. 2. 3. 4. 5. ~~6-7~~; 8.)
«Vigyázz !»

Feltüzött szuronnal:

«Szuronyf-**fel!**» (63. p. 1. 2. 3. esetleg 4. 5. 6.)

«Tölteni!»

«Tölts!» (1. 2. 3. 4. 5. ~~6. 7.~~)

«Töltényt rejts!» (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.)

«Vigyázz!»

«Súly-**ba!**» (1. 2. 3. 4.)

«Tölteni!»

«Tölts!» (1. 2. 3. 4.)

«Töltényt rejts!» (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.)

«Vigyázz!»

«Lábhoz!» (1. 2. 3. 4. 5.)

«Tölteni!»

«Tölts!» (1. 2. 3. 4.)

«Töltényt rejts!» (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.)

«Vigyázz!»

«Szuronyf-**le!**» (64. p. 1. 2. 3. 4. esetleg 5. 6.)

58. p.

«Vállra», «Súlyba», vagy «Lábhoz» helyzetből:

«Puskát vizsgálá-**ra!**» (1. 2. 3.) A puska megvizsgálása után vegye a csendőr a puskát abba a helyzetbe, melyben vezényszó előtt volt [1. 2. 3. 4. 5. 6.] és parancs nélkül helyezkedjék «Pihenj» állásba) «Vigyázz!»

«Súly-**ba!**» (1. 2. 3. 4. «Súlyba» helyzetből nem célszerű, mert e helyzetben pihenni nem lehet.)

«Puskát vizsgálá-**ra!**» (1. 2. 3.)

(Súlyba vétel 1. 2. 3.)

«Vigyázz!»

«Lábhoz!»

«Puskát vizsgálá-**ra!**» (1. 2. 3.)

(Lábhoz vétel 1. 2. 3.)

«Vigyázz!»

«Váll-**ra!**» (1. 2. 3. 4. 5.)

(A puska tüzetesebb megvizsgálása «Puskát vizsgálára» vezényszó nélkül «Lábhoz» helyzetből, «Pihenj» állásban, a puskák egyenkénti elvételével történik.)

V. A szurony feltüzése és levétele.

Minden testhelyzetben és mozgás közben is.

63. p.

Álló helyzetben.

«Vállra» helyzetből:

«Szuronyf-**fel!**» (1. 2. 3. esetleg 4. 5. 6.)

64. p.

«Szuronyf-**le!**» (1. 2. 3. 4. esetleg 5. 6.)

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-**ba!**» (1. 2. 3. 4.)

«Szuronyf-**fel!**» (1. 2. 3.)

«Szuronyf-**le!**» (1. 2. 3. 4.)

«Lábhoz» helyzetből:

«Lábhoz!»

«Szuronyt-fel!» (1. 2. 3.)

«Szuronyt-le!» (1. 2. 3.)

Testhelyzetben:

«Térdre!»

«Szuronyt-fel!»

«Szuronyt-le!»

«Fel!»

«Leülni!»

«Szuronyt-fel!»

«Szuronyt-le!»

«Fel!»

«Feküdj!» 1. 2. 3.)

«Szuronyt-fel!»

«Szuronyt-le!»

«Fel!» (1. 2. 3.)

«Váll-ra!» (1. 2. 3. 4. 5.)

Menetközben:

«Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Szuronyt-fel!» (14 lépés)

«Szuronyt-le!» (16 lépés)

«Súly-ba!» (1. 2. 3. 4.)

«Szuronyt-fel!» (7 lépés)

«Szuronyt-le!» (11 lépés)

«Váll-ra!» (1. 2. 3. 4.)

«Állj!»

VI. Mozgás és testfordulatok.

(Egyes kiképzésnél legalább három embert állítsunk egymás mellé, megtanítandó azt, hogy puskájával szomszédait zavarnia nem szabad. Álló testhelyzetből és «Lábhoz» helyzetből a mozgás megkezdése előtt vételessük a puskát «Vállra» vagy «Súlyba». Megállásoknál pedig «Súlyba» helyzetből «Lábhoz», vagy «Vállra»)

66. p.

69. p.

(30. p.) «Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Állj!»

«Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Feküdj!» (1. 2. 3.)

«Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Térdre!»

«Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Leülni!»

«Fel!»

«Váll-ra!» (1. 2. 3. 4. 5.)

Menetközben:

(26. p.) «Menet! Irány . . . ! In-dulj!»

«Ne tarts lé-pést!»

«Tarts lé-pést!»

«Rövid lé-pést!»

«Telfjes lé-pést!»

«Váits lé-pést!»

Állóhelyből, minden testhelyzetből, valamint menetközben:

(28. p.) «Futás! Irány . . . ! In-dulj!»

- (29. p.) «*Állj!*»
 (30. és 39. p.) «*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Feküdj!*»
 «*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Térdre!*»
 «*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Leülni!*»
 «*Futás! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Lépést!*»
 «*Futás! A fánál fekédj! In-dulj!*»
 «*Futás! Ábokornál térdre! In-dulj!*»
 «*Futás! Az utnál leülni! In-dulj!*»
 «*Futás! A keresztnél lépést! In-dulj!*»
 «*Állj!*»
 «*Váll-ra!*» (1. 2. 3. 4. 5.)

67. p.
 «*Menet! Irány . . .! Disz lépés!*
In-dulj!» (Első lépés 1. 2. 3. a
 többi 1. 2.)
 «*Állj!*»
 «*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Disz lépést!*»
 «*Rendes lépést!*»
 «*Állj!*»

Testfordulatok állóhelyben és menet-
 közben:

68. p. Állóhelyben:
 «*Jobbra-át!*» (1. 2.)
 «*Balra-át!*» (1. 2.)
 «*Féljobbra-át!*» (1. 2.)
 «*Félbalra-át!*» (1. 2.)
 «*Hátra-arc!*» (1. 2.)

Menetközben:

- «*Menet! Irány . . .! In-dulj!*»
 «*Jobbra-át!*» (1. 2.)
 «*Irány . . .!*»
 «*Balra-át!*» (1. 2.)
 «*Irány . . .!*»
 «*Féljobbra-át!*» (1. 2.)
 «*Irány . . .!*»
 «*Félbalra-át!*» (1. 2.)
 «*Irány . . .!*»
 «*Hátra-arc!*» (1. 2.)
 «*Irány . . .!*»
 «*Állj!*»

12. §. Kiképzés a pisztollyal.

81.p.

«*Tölteni!*» (1. 2. 3. 4.)

82.p.

«*Töltényt-rejts!*» (1. 2. 3. 4.)

A pisztoly átadásnál az átadó-
 nak mindig jeleznie kell:

«*Üres és biztosított!*» vagy
 «*Töltött és biztosított!*»

A raj.

(Gy. Gy. Sz. 2. füzet IV. fejezet.)

17. §. A raj zártrendje.

(Ha az örsön a létszámviszonyokból kifolyólag csak egy félrajt tudnánk alakítani, úgy a «raj közepe» vonalban a 2-ös lesz, míg egysoros vonalban a mindenkori középső ember.)

II. Sorakozás, igazodás és mozdulati segédeszközök.

Állóhelyben és menetközben.

(137. p.)

- (7. p.) «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop kettésével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop egysével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban, futásban sorakozó!»
 «Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Félrajoszlopban, futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Egysoros vonalban, futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Oszlop kettésével, futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Oszlop egysével, futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

138. p. Állóhelyben:

«Jobbra iga-zodj!»

«Vi-gyázz!»

«Balra iga-zodj!»

«Vi-gyázz!»

139. p.

Állóhelyben és menetközben.

Állóhelyben:

«Jobbra-át!»

«Balra-át!»

«Féljobbra-át!»

«Félbalra-át!»

«Hátra-arc!»

«Árcvonalváltoztatás!» (Csak «Vonal»-ban lehet.)

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»

«**Jobbra-át!**»
 «**Irány . . .!**»
 «**Balra-át!**»
 «**Irány . . .!**»
 «**Féljobbra-át!**»
 «**Irány . . .!**»
 «**Félbalra-át!**»
 «**Irány . . .!**»
 «**Hátra-arc!**»
 «**Irány . . .!**»
 «**Arcvonalváltóztatás!**» (Csak vonalban.)
 «**Oszolj!**»

- 140. p.** Állóhelyben:
 «**N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!**»
 «**Nyitódj!**»
 «**Zárkózz!**»
 «**Támpont N. csendőr! Nyitódj!**»
 «**Támpont N. csendőr! Zárkózz!**»
 «**Nyitódj!**»
 «**Támpont N. csendőr! Zárkózz!**»
 «**Támpont N. csendőr! Nyitódj!**»
 «**Zárkózz!**»
 «**Támpont N. csendőr! N. lépésre nyitódj!**»
 «**Zárkózz!**»
 «**Támpont N. csendőr! N. lépésre nyitódj!**»
 «**Támpont N. csendőr! Zárkózz!**»

- 141. p.**
 Vonalban, félrajoszlopban, egysoros vonalban, oszlop egyesével és oszlop két-

tesével alakzatból, «**Lábhoz**», «**Súlyba**» és «**Váltra**» helyzetből.

Állóhelyben:

«**Lábhoz**» helyzetből:

50. p.

«**Lábhoz!**»
 «**Térdre!**»
 «**Fel!**»

51. p.

«**Feküdj!**»
 «**Pihenj!**» } (esetleg)
 «**Vigyázz!**» }
 «**Fel!**»

52. p.

«**Leülni!**»
 «**Pihenj!**» } (esetleg)
 «**Vigyázz!**» }
 «**Fel!**»

«**Súlyba**» helyzetből:

«**Súly-ba!**»
 «**Térdre!**»
 «**Fel!**»
 «**Súly-ba!**»
 «**Feküdj!**»
 «**Fel!**»
 «**Súly-ba!**»
 «**Leülni!**»
 «**Fel!**»

«**Váltra**» helyzetből:

«**Váll-ra!**»
 «**Térdre!**»

«Fel!»
 «Váll-ra!»
 «Feküdj!»
 «Fel!»
 «Váll-ra!»
 «Leülni!»
 «Fel!»
 «Váll-ra!»

Menetközben:

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Térdre!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Feküdj!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Leülni!»
 «Fel!»

«Vállra» helyzetből:

«Váll-ra!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Térdre!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Váll-ra!»
 «Feküdj!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Váll-ra!»
 «Leülni!»
 «Fel!»
 «Váll-ra!»

142. p.

Állóhelyből:

«Jobbra kanyarodni! Raj in-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Balra kanyarodni! Raj in-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Jobbra kanyarodni! Raj in-dulj!»
 «Irány . . .! Egye-nest!»
 «Raj -állj!»
 «Balra kanyarodni! Raj in-dulj!»
 «Irány . . .! Egye-nest!»
 «Raj -állj!»

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Jobbra kanya-rodj!»
 «Raj -állj!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Balra kanya-rodj!»
 «Raj -állj!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Jobbra kanya-rodj! Irány . . .!
 Egye-nest!»
 «Raj -állj!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Balra kanya-rodj! Irány . . .!
 Egye-nest!»
 «Raj -állj!»

143. p.

Kisebb irányváltoztatásra.

Állóhelyben és menetközben:

«Irány . . .!» vagy
 «Irány balszárny . . .!»

III. Mozgás megindítása, beszüntetése.

144. p.

145. p. 1. bek.

(24. p.) «Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

(28. p.) «Raj -állj!»

(30 p.) «Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Feküdj!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Térdre!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Leül ni!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Raj -állj!»

«Váll-ra!»

«Menet! Irány . . . ! Diszlepés! Raj in-dulj!»

«Raj -állj!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Raj állj!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Feküdj!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Térdre!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Leül ni!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Lépést!»

«Futás! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Raj -állj!»

«Váll-ra!»

145. p.

Vonalból állóhelyből:

«Jobbra-át!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Balra visszakozz!»

«Balra-át!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Jobbra visszakozz!»

«Jobbra-át!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Raj -állj!»

«Balra visszakozz!»

«Balra-át!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Raj -állj!»

«Jobbra visszakozz!»

Menetközben vonalból:

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Jobbra-át!»

«Balra visszakozz!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Balra-át!»

«Jobbra visszakozz!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Jobbra-át!»

«Raj -állj!»

«Balra visszakozz!»

«Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!»

«Balra-át!»

«Raj -állj!»

«Jobbra visszakozz!»

«Oszolj!»

Oszlop kettesével alakzathból:

«N. Raj! Irány . . . ! Oszlop kettesével sorakozó!»

«Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop kette-
 sével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Balra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop ket-
 tesével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Raj **-állj!**»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop kette-
 sével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Raj **-állj!**»
 «Balra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 Oszlop egyesével alakzattól:
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop egye-
 sével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop egye-
 sével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Balra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop egye-
 sével sorakozó!»

«Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Raj **-állj!**»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Oszlop egye-
 sével sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-**dulj!**»
 «Raj **-állj!**»
 «Balra visszakozz!»

146. p.

Rövid mozgásnál:

«Menet! Irány! Raj in-**dulj!**»

Ha a parancsnok maga vezeti az irányt:

«Menet! Irány utánam! Raj in-**dulj!**»vagy alakzatváltoztatás után (152. p.),
állóhelyből megindulásra:«Félrajoszlop jobbra (balra)! Raj
in-**dulj!**»

«Irány!» vagy

«Irány utánam!»; mozgás közben
pedig:«Félrajoszlop jobbra(balra)! In-**dulj!**»

«Irány!» vagy

«Irány utánam!»

147. p.

Vonalban menetelésnél:

«Irány közép! A fa!» vagy

«Irány balszárny! A bokor!»

«Jobbra kanya-**rodj!**»«Irány . . .! Egye-**nest!**»«Balra kanya-**rodj!**»«Irány . . .! Egye-**nest!**»

(25. p.)

(26. p.)

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»

«Diszlé-pést!»

«Rendes lé-pést!»

«Ne tarts lé-pést!»

«Tarts lé-pést!»

«Rövid lé-pést!»

«Teljes lé-pést!»

«Válts lé-pést!»

IV. Alakzatváltoztatás.

(Állóhelyben és menetközben)

149. p.

Vonalból:

«Oszolj!» (célja csak alakzatváltoztatás.)

«Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Oszlop kétfésével sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Oszlop egyesével sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

Félrajoszlopból:

«Oszolj!»

«Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Oszlop kétfésével sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Oszlop egyesével sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

«Oszolj!»

«Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

Alakzatváltoztatás vonalból.

Félrajoszlop alakítása az oldalba.

150. p.

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»

«Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»

«Irány . . .!»

«Raj -állj!»

«Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Félrajoszlop balra! In-dulj!»
 «Irány . . .!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»

Helyben:

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop balra! In-dulj!»
 «Oszolj!»

Helyből megindulásra:

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop jobbra! Raj in-dulj!»
 «Irány . . .!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop balra! Raj in-dulj!»
 «Irány . . .!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»

Félrajoszlop alakítása előre.

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Félrajoszlop jobbról előre! In-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Félrajoszlop balról előre! In-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»

Helyből megindulásra:

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop jobbról előre! Raj in-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»
 «N. Raj! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop balról előre! Raj in-dulj!»
 «Raj -állj!»
 «Oszolj!»

151. p.

Alakzatváltoztatás félrajoszlopból.

Vonal alakítása az oldalba.

Menetközben:

«N. Raj! Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 «Vonal jobbra! In-dulj!»

«*Irány . . . !*»
 «*Raj -állj!*»
 «*Oszolj!*»
 «*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!*»
 «*Vonal balra! In-dulj!*»
 «*Irány . . . !*»
 «*Raj -állj!*»
 «*Oszolj!*»

Helyben:

«*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal jobbra! In-dulj!*»
 «*Oszolj!*»
 «*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal balra! In-dulj!*»
 «*Oszolj!*»

Helyből megindulásra:

«*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal jobbra! Raj in-dulj!*»
 «*Irány . . . !*»
 «*Raj -állj!*»
 «*Oszolj!*»
 «*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal balra! Raj in-dulj!*»
 «*Irány . . .*»
 «*Raj -állj!*»
 «*Oszolj!*»

Vonal alakítása előre.

Helyből megindulásra:

«*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal jobbra előre! Raj in-dulj!*»
 «*Élfélraj -állj!*» («*Rövid lé-pést!*»)
 «*Oszolj!*»
 «*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Vonal balra előre! Raj in-dulj!*»
 «*Élfélraj -állj!*» («*Rövid lé-pést!*»)
 «*Oszolj!*»

Menetközben:

«*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!*»
 «*Vonal jobbra előre! In-dulj!*»
 «*Élfélraj -állj!*» («*Rövid lé-pést!*»)
 «*Oszolj!*»
 «*N. Raj! Irány . . . ! Félrajoszlopban sorakozó!*»
 «*Menet! Irány . . . ! Raj in-dulj!*»
 «*Vonal balra előre! In-dulj!*»
 «*Élfélraj -állj!*» («*Rövid lé-pést!*»)
 «*Oszolj!*»

Alapalakzatoknak egymásközt való változtatása folyamatosan «*Oszolj*» elrendelése nélkül. (A gyakorlatozásnál az első és második sor között nem kell különbséget tenni. Tehát dolgozzunk fordított arcvonallal is!)

Félrajoszlop és vonal alakítása az oldalba.

Menetközben:

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban so-
rakozó!»
«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
«Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
«Irány . . .!»
«Vonal balra! In-dulj!»
«Irány . . .!»
«Félrajoszlop balra! In-dulj!»
«Vonal jobbra! In-dulj!»
«Raj -állj!»

Helyben:

«Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
«Vonal balra! In-dulj!»
«Félrajoszlop balra! In-dulj!»
«Vonal jobbra! In-dulj!»

Helyből megindulásra:

«Félrajoszlop jobbra! Raj in-dulj!»
«Irány . . .!»
«Raj -állj!»
«Vonal balra! Raj in-dulj!»
«Irány . . .!»
«Raj -állj!»
«Félrajoszlop balra! Raj in-dulj!»
«Irány . . .!»
«Raj -állj!»
«Vonal jobbra! Raj in-dulj!»
«Irány . . .!»
«Raj -állj!»

Félrajoszlop és vonal alakítása előre.

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
«Félrajoszlop jobbról előre! In-dulj!»
«Vonal balra előre! In-dulj!»
«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»)
«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»
 («Teljes lé-pést!»)
«Félrajoszlop balról előre! In-dulj!»
«Vonal jobbra előre! In-dulj!»
«Élfélraj -állj!»

Helyből megindulásra:

«Félrajoszlop jobbról előre! Raj
in-dulj!»
«Raj -állj!»
«Vonal balra előre! Raj in-dulj!»
«Élfélraj -állj!»
«Félrajoszlop balról előre! Raj
in-dulj!»
«Raj -állj!»
«Vonal jobbra előre! Raj in-dulj!»
«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»
Ha nem akarunk tovább helyből
megindulni.)
«Oszolj!»

V. Fogások a puskával, töltés és töl-
tényrejtés.

Puskával végrehajtott fogások.

153. p.

(10. §.) Fővetés csak «Vállra» helyzetből:
«N. Raj! Irány . . .! Vonalban so-
rakozó!»

«Raj jobbra **-nézz!**»
 «Vi-gyázz!»
 «Raj balra **-nézz!**»
 «Vi-gyázz!»

} mozgás köz-
ben is.

a) Alaphelyzet «Vállra».

«Súly-**ba!**»
 «Váll-**ra!**» } mozgás közben is.
 «Lábhoz!»
 «Váll-**ra!**»
 «Lábhoz!»

b) Alaphelyzet «Lábhoz».

«Súly-**ba!**»
 «Lábhoz!»
 «Váll-**ra!**»
 «Lábhoz!»
 «Súly-**ba!**»

c) Alaphelyzet «Súlyba».

«Váll-**ra!**» }
 «Súly-**ba!**» } mozgás közben is.
 «Lábhoz!»
 «Súly-**ba!**»
 «Váll-**ra!**»

d) Csak állóhelyben és «Vállra» helyzetből.

«Puskával tiszte-**legj!**» (A rajparancsnok csak fővetést teljesíten. L! 155. p.)

«Raj jobbra **-nézz!**»
 «Vi-gyázz!»
 «Váll-**ra!**»
 «Puskával tiszte-**legj!**»

«Raj balra **-nézz!**»
 «Vi-gyázz!»
 »Váll-**ra!**»

Töltés és föltényrejtés.

Minden terepen, (árokban, bokrok között stb.) éjjel, ködben, feltüzött szuronnal és gázálarccal is sulykolnunk kell, de csak állóhelyben és «Vállra», «Súlyba» vagy «Lábhoz» helyzetben.

«Vállra» helyzetből:

«Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-**ba!**»
 «Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»

«Lábhoz» helyzetből:

«Lábhoz!»
 «Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»

Feltüzött szuronnal:

«Szuronyt **-fel!**»
 «Tölteni!»

«Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Súly-ba!»
 «Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Lábhöz!»
 «Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Szuronyt -le!»

A puska megvizsgálása.

154. p.

Csak vonalban és «Vállra», «Súlyba»
 vagy «Lábhöz» helyzetből:
 «Puskát vizsgálá-ra!» (A puska meg-
 vizsgálása után parancs nélkül
 «Pihenj!» állásba helyezkedünk.)
 «Vigyázz!»
 «Súly-ba!» («Súlyba» helyzetből nem
 célszerű, mert e helyzetben pi-
 henni nem lehet.)
 «Puskát vizsgálá-ra!»
 «Vigyázz!»
 «Lábhöz!»
 «Puskát vizsgálá-ra!»
 «Vigyázz!»
 «Váll-ra!»

A szurony feltüzése és levétele.
 Minden testhelyzetben és mozgásköz-
 ben is.

Állóhelyzetben:

«Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»
 «Súly-ba!»
 «Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»
 «Lábhöz!»
 «Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»

Testhelyzetben:

«Térdre!»
 «Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»
 «Fel!»
 «Leül ni!»
 «Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»
 «Fel!»
 «Feküdj!»
 «Szuronyt -fel!»
 «Szuronyt -le!»
 «Fel!»
 «Váll-ra!»

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!»

«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»«Súly-**ba!**»«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»«Váll-**ra!**»«Raj **-állj!**»

Puskagula alakítása.

156. p.Csak «Vonal»-ban és «Vállra», «Súlyba»
vagy «Lábhoz» helyzetből.

«Vállra» helyzetből:

«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-**ba!**»«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)

«Lábhoz» helyzetből:

«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)«Váll-**ra!**»

Szerelvény lerakásával.

157., 158. és 159. p.«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Szerelvényt **-le!**»

«Oszolj!»

«N. Raj! Sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**»«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban so-
rakozó!»«Súly-**ba!**»«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Szerelvényt **-le!**»

«Oszolj!»

«N. Raj! Futásban sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**»«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)

«Oszolj!»

«N. Raj! Irány . . .! Vonalban so-
rakozó!»

«Lábhoz!»

«Puskát **gula-ba!**» (1. 2.)«Szerelvényt **-le!**»

«Oszolj!»

«N. Raj! Sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**»«Puskát **-fogj!**» (1. 2. 3.)«Váll-**ra!**»

«Oszolj!»

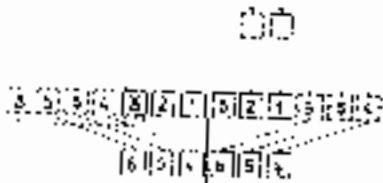
18. §. A raj harcrendje.

Sematikus vázlat arról, hogy hová kerülnek az egyes csatárok csatárlánc alakításánál.

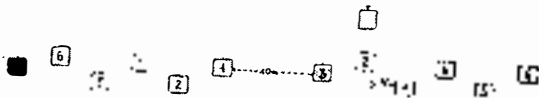
(177. p.)

A) vonalból:

1.)

2.)

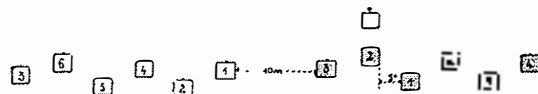

B) Félrajoszlopból:

1.)

2.)

Ha a csatárláncot «Csatárosszlop» illetve «Oszlop egyesével» alakzatból alakítjuk, úgy az egyes csatárok a 169. p. alatt feltüntetett ábrák szerint helyezkednek el.

III. A harcalakzatok megalakítására példák.

173., 174., 177., 180. és 232. p.

A harcalakzatok megalakítását gyakorolnunk kell «Vonal»-ból, «Félrajoszlop»-ból, «Egysoros vonal»-ból, «Oszlop keftésével» és «Oszlop egyesével» alakzatokból, ezenkívül az egyes harcalakzatokat közveflenül a többi harcalakzathoz is (pl. «Csatárosszlop»-ot «Csatárcsoport»-ból és «Csatárlánc»-ból) és pedig valamennyit mozgásközben, helyből megindulásra és minden testhelyzetből, a «Csatárlánc»-ot ezenkívül helyben is.

A harcalakzatok utáni sorakoztatás vagy gyülekeztetés a 232. p. szerint történik.

A csatárosszlop.

Mozgásközben és helyből megindulásra.

1.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány a fa! Csatárosszlop!»

2.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány az erdő szegélye mentén! Lépcsős csatározlop!» (Esetleg jobbra!)

3.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány az út menté! Kétfős csatározlop!»

4.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány a jegénye! 6 lépés! Lövész félraj csatározlop! Roham félraj lépcsőben 15 méterre balra és hátra! Csatározlop!»

A csatárcsoport.

Mozgásközben és helyből megindulásra.

1.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány N. csendőr az út! Félrajok 20 méterre egymástól! Csatárcsoport!»

2.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány lövészfélraj utánam! Félrajok 20 méter térközre! Csatárcsoport!»

3.

«A hidon való áthatolásra! Irány rohamfélraj utánam! Lövészfélraj 30 méterre kövessen! Csatárcsoport!»

A csatárlánc.

Mozgásközben és helyből megindulásra.

Támadás:

1.

«Támadás! Irány a zöld fa! Csatárlánc!»

2.

«Támadás! Irány a szántás menté! Rohamfélraj lépcsőben 20 méterre balra hátra! Csatárlánc!»

3.

«Támadás! Irány...! Lövészfélraj 40 méteres csatárlánc! Rohamfélraj jobbra az árokban 20 méter távközre! Csatározlop!»

Helyben.

Védelem:

4.

«Védelem! Lövészfélraj jobb szárnyával a kis bokornál! 60 méteres csatárlánc helyben!»

5.

«Védelem! Félrajok tölem jobbra és balra! A fasor mentén 50 méteres csatárlánc!»

6.

«Védelem! Lövészfélraj a domboldalon 40 méteres csatárlánc! Rohamfélraj! Két gránátos a lövészfélraj jobb szárnyára,

puskagránátos hozzám, a többi balra az árokban csatárlánc!»

IV. Harcalakzatban való mozgásra példák.

Megközelítés alatt.

Állóhelyből előre:

187., 188. és 189. p.

1.

«N. raj! Előre!»

«N.raj! Állj!» («Térdre!», «Leülni!», «Feküdj!»)

2.

«N. raj! A bokorig előre!»

«N. raj! Feküdj!»

3.

«N. raj! A kis házig félrajonként előre! Ott fedezés! Rohamfélraj indulj!»

4.

«N. raj! A bokorcsoportig félrajonként előre! Ott rejtőzés! Lövészfélraj indulj!»

5.

«N. raj! A kőfálnál kettesével gyülekezés! Kovács és Barna csendőr indulj!»

Állóhelyből hátra:

1.

«N. raj! A kukoricás széléig hátra! Ott fedezés! Futás!»

2.

«N. raj! Az árokig félrajonként hátra! Lövészfélraj indulj!»

3.

«N. raj! Hátra a bokrok közé egyesével gyülekezés! Ott rejtőzés! Szikra csendőr indulj!»

Állóhelyből vagy mozgásközben oldalba:

1.

«N. raj! Jobbra!»

«N. raj! Feküdj!»

2.

«N. raj! Balra!»

«N. raj! Leülni!»

3.

«N. raj! Félbalra! Futás!»

«N. raj! Térdre!»

Írányváltoztatásra:

«N. raj! Irány . . .!»

Mozgás támadó alakzatban.

199. p.

Példák.

1.

«N. raj! Szökélés!»

«A dombig előre!» (vagy esetleg «X. lépést előre!»)

2.

«N. raj! Félrajonként szökélés!»

«Lövész félraj! Az árokig előre!»

3.

«N. raj! Kettesével a fasorig szökés!»

«N. és O. előre!»

4.

«N. raj! Szökés!»

«Az árokig hátra!»

Tüzelőállás elfoglalására példák.

190. p.

1.

«*Ä* dombtetőn tüzelőállás!»

2.

«Lövészfélraj az árok mentén tüzelőállás!»

«Rohamfélraj! Félbalra a kis fánál fedezés!»

V. Tüzelés.

A)

A puskásraj tüzelésére példák.

203., 204., 205., 207., 208., 209. és 210. p.

1.

«*Csapatüz!*»

«N. Raj! Tüzet szüntess!»

2.

«*Csapatüz!*» — «*Lassabban tüzelj!*»

«N. Raj! Tüzet szüntess!»

3.

«*Vezetett tűz! 400! Ellenséges csapatok az erdő szélén!*» — *Élénkebben tüzelj!*»

«N. Raj! Tüzet szüntess!»

4.

«*Tüzzel való rajtaütés! 300! Figyelő a fán, a kis háztól jobbra egy ujjnyira!*»

«*Rajta!*»

«N. raj! Tüzet szüntess!»

B)

A golyószórósraj tüzelésére példák.
221., 222., 223., 224., 225. p.

1.

«*Golyószóró! 300! 6 egyeslövés! A vasuti átjárónál golyószóró!*»

2.

«*Golyószóró! 400! Rövid sorozat 1 tár! A jegenyétől jobbra a sárga bokorig csatárok!*»

3.

«*Golyószóró! 800! Sorozattüz 3 tár! Géppuska a fehér ház balszélső ablakában!*»

211. p.

Az e pontban foglaltak a legkönnyebben — a 190., 207. és 210. p. alatt tárgyaltak figyelembe vételével — néhány parancspélda keretén belül érthetők meg.

Parancspéldák.

I.

A)

1.) «*Tüzelőállás*» elfoglalásához vezényszó: «*Ä bokrok között — mutatja — tüzelőállás!*»

2.) «*Csatártűz*» megnyitásához vezényszó: «*Csatártűz!*»

3.) Rajparancsnok az ellenség megfévesztése céljából a «*Csatártűz*»-et ideiglenesen beszünteti, — ehhez vezényszó lesz: «*N. Raj! Tűzet szüntess!*»

4.) Majd később a «*Csatártűz*» beszüntetése után «*Ugyanarra a céltárgyra*» ugyanazon tüzelőállásból, újból «*Csatártűz*»-et nyit. Vezényszó lesz: «*Csatártűz!*»

B)

5.) Rajparancsnok az 1. pont alatti «*Tüzelőállás*»-ban a 2. p. alatti «*Csatártűz*» helyett «*Vezetett tűz*»-zel nyitotta meg a tüzet, — ehhez vezényszó volt: «*Vezetett tűz! 400! Ellenséges csatárok a bokrok között!*» (Mutatja.)

6.) Rajparancsnok az ellenség megfévesztésére a «*Vezetett tűz*»-et ideiglenesen beszünteti. — ehhez vezényszó: «*N. Raj! Tűzet szüntess!*»

7.) A «*Vezetett tűz*» beszüntetése után «*Ugyanarra a céltárgyra*», ugyanazon tüzelőállásból újból «*Vezetett tűz*»-et ad. Vezényszó: «*Vezetett tűz!*»

C)

8.) Rajparancsnok az 5. és 6. p. alatti és a 7. p. alatt tárgyalt «*Vezetett tűz*» beszüntetése után «*Ugyanarra a céltárgyra*», ugyanazon tüzelőállásból, az újbóli «*Vezetett tűz*» helyett «*Csatártűz*»-et

akar adni, — ehhez a vezényszó lesz: «*Csatártűz!*»

Az eddig tárgyaltakból kivehető, hogy az adott esetekben úgy a csatár-, mint a vezetett tüzet ugyanazon tüzelőállásból mindig ugyanarra a céltárgyra nyitottuk meg.

II.

A)

1.) A raj adott tüzelőállásból «*X.*» ellenségre «*Csatártűz*»-et ad, de még mielőtt sikerült volna «*X.*» ellenséget leküzdeni (megsemmisíteni), harcászati (tüzsáv) mint új céltárgy «*Y.*» ellenség jelenik meg, mely harcászati fontosságosabb a régi céltárgynál, amiért is szükséges lesz a tüzelésnek a régi céltárgyról az új céltárgyra való «*átterelése*». Ehhez a vezényszó lesz: «*N. Raj! Tűzet szüntess!*» «*Vezetett tűz! 400! A felénk közeledő ellenséges golyószóró a gémes kutnál!*» (Mutatja.)

2.) A raj adott tüzelőállásból «*X.*» ellenségre «*Vezetett tűz*»-et ad, de még mielőtt sikerült volna ezen céltárgyat megsemmisíteni, egy nálánál harcászati fontosságosabb új céltárgy jelentkezik. A tüzelésnek a régi céltárgyról való «*áttereléséhez*» vezényszó lesz: «*N. Raj! Tűzet szüntess!*» «*Vezetett tűz! 500! Feljebb ellenséges géppuska az árok szélén!*» (Mutatja.)

B)

3.) A II. A) 1. p. alatt tárgyalt példa tüzelosztással:

«N. raj! Lövész félraj! Tüzet szüntess!» «Vezetett tűz! 400! Felénk közelő golyószóró a gémes kútnál!» (Mutatja.)

4.) A II. A) 2. p. alatt tárgyalt példa tüzelosztással:

«N. raj! Lövész félraj! Tüzet szüntess!» «Vezetett tűz! 300! Féljobbra ellenséges géppuska az árok szélén!» (Mutatja.)

Természetes, hogy az ezen fejezet alatt tárgyalt példánál a rohamfélraj — a tűz elosztás folytán — a régi céltárgyat most már egész kiterjedésében tűz alá veszi, illetőleg tűz alatt tartja.

C)

5.) A raj adott tüzelőállásból «X.» ellenségre «Csafártűz»-et ad, de egyszerűen észreveszi a rajparancsnok, hogy a céltárgy eltűnt vagy megsemmisült, amiért is a tüzet «N. Raj! Tüzet szüntess!» vezényszóval szünteti, de alig hogy ez megtörtént, közvetlenül a volt, de eltűnt (megsemmisült) régi céltárgy helye közelében (lehet rézsutosan sfb. fekvő is) egy újabb céltárgy jelenik meg, melyre a rajparancsnok «Vezetett tűz! 400! Ellenséges csatárok a bokrok között!» (Mutatja) vezényszóval a tüzet megnyitja.

6.) Az előbbi példánál a rajparancsnok dacára annak, hogy az eltűnt céltárgyra előzőleg «Csafártűz»-zel hatott, — az új céltárgyra ismét «Csafártűz»-et adhat, mert a 211. pont utolsó bekezdésének lényege az «átterelni» szón nyugszik és átterelni valamit-valamiről csak akkor lehetséges, ha az a «valami» még létezik. Ami az utóbbi esetben pedig nem állott fenn, miután az előző céltárgy eltűnt. (Megsemmisült.)

Az eddig tárgyaltak és a 199. és 210. pontokban foglaltakkal kapcsolatosan itt még megjegyezni kívánom, hogy a szabályzat kétféleképen szünteti be a tüzet, még pedig:

1.) Ha a tüzelést azért szüntetjük be, mert mozgást kell végrehajtani, akkor a tűz beszüntetése «N. raj (félraj)! Szökélés!» figyelmeztetőre történik. (Pl. «N. raj (félraj)! Szökélés!» figyelmeztetőre a csatárok a zárócsapó becsukásával szüntetik be a tüzet és a felugrásra szökélés céljából előkészülnek, míg a reá következő «Az árokig előre!» vezényszóra villámgyorsan felugranak és előre rontanak.)

2.) Ha a tűz beszüntetése nem mozgás végrehajtása céljából történik, hanem a Lőut. 1. füzet II. rész 348. pont bármely más esetében, akkor a tüzelés beszüntetése «N. raj (félraj)! Tüzet szüntess!» vezényszóra történik. (Mint az

ezen pont alatt tárgyalt példáknál ki is vehető.)

Az említett vezényszóra a csatárok a tüzelést abbahagyják, puskájukat megtöltik és tüzelésre készen figyelnek a következő vezényszóra. Itt nem intézkedik a szabályzat a zárócsapó becsukására nézve és így az nyitva marad.

Míg az «*N. raj! Tüzet szüntess!*» vezényszót a csatárok egymásnak oda kiáltják, addig az «*N. raj! Szökélés!*» figyelmeztető és az ezzel kapcsolatos «*Az árokig előre!*» (vagy «*Á bokrokig hátra!*» stb.) vezényszó szükség esetén a 212. pont értelmében lesz továbbítva.

VI. Roham.

Példák.

226., 227., 228., 230. és 231. p.

(K. Sp. ut. 105—108. p.)

1.

Kéziгранát dobása nélkül:

«*Roham!*»

«*Hajrá!*»

2.

Kéziгранát dobással:

«*Roham!*»

«*Dobáshoz kész! Egyenest ellenséges csatárok a bokrok között!*

Egyes dobás!»

«*Dobást szüntess!*»

«*Hajrá!*»

3.

«*Roham!*»

«*Rohamjelraj! Dobáshoz kész!*

Egyenest golyószóró a földhányásnál!

Két kéziгранáttal!

Egyes dobás!»

«*Hajrá!*»

4.

«*Roham!*»

«*Összdobáshoz kész!*

Féljobbra a köhídnál géppuska!

Dobás!»

«*Hajrá!*»

5.

«*Roham!*»

«*Gránátosok összdobáshoz kész!*

Féljobbra ellenséges csatárok a gödörben!

Dobás!»

«*Hajrá!*»

6.

Nagyobb távolságról (60—70 m.) elrendelt rohamnál:

«*Roham!*»

«*Összdobáshoz kész!*

Egyenest ellenséges csatárok a gránáttölcsérben!

Szökélés! — Előre!»

«*Dobás!*»

«*Hajrá!*»

VII. Sorakozás és gyülekezés.

Példák.

232. p.

«N. Raj! Irány . . . ! Vonalban sorakozó !»

«N. Raj! Lövészféltraj az árokban, rohamféltraj a sövény mögött sorakozó !»

«Feküdj !»

«N. Raj! Irány . . . ! Féltrajoszlopban gyülekező !»

«N. Raj! Irány utánam ! Oszlop kettésével sorakozó !»

A szakasz.

(Gy. Gy. Sz. 2. füzet V. fejezet.)

23. §. A szakasz zártrendje.

II. Sorakozás, igazodás és mozdulati
segédeszközök.

Állóhelyben és menetközben:

(328. p.)

(137. p.) «N. szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. szakasz! Irány . . .! Féltrajzoszlopban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. szakasz! Irány . . .! Vonalban futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. szakasz! Irány . . .! Féltrajzoszlopban futásban sorakozó!»

«Oszolj!»

Csak kivételes esetekben:

«N. szakasz! Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. szakasz! Irány . . .! Oszlop kettesével sorakozó!»

«Oszolj!»

«N. szakasz! Irány . . .! Oszlop egyesével sorakozó!»

«Oszolj!»

(138. p.) «N. szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

Állóhelyben:

«Jobbra iga-zodj!»

«Vi-gyázz!»

«Balra iga-zodj!»

«Vi-gyázz!»

(139. p.) Állóhelyben és menetközben.

Állóhelyben:

«Jobbra-át!»

«Balra-át!»

«Féljobbra-át!»

«Félbalra-át!»

«Hátra-arc!»

«Árcvonalváltoztatás!» (Csak «Vonal»-ban lehet.)

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Szakaszin-dulj!»

«Jobbra-át!»

«Irány . . .!»

«Balra-át!»

«Irány . . .!»

«Féljobbra-át!»

«Irány . . .!»

«Félbalra-át!»

«Irány . . .!»

«Hátra-arc!»

«Irány . . .!»

«Árcvonalváltoztatás!» (Csak «Vonal»-ban.)

«Oszolj!»

Állóhelyben:

(140. p.) «N. szakasz! Irány...! Vonalban sorakozó!»

«Nyitódj!»

«Zárkózz!»

«Támpont N. csendőr! Nyitódj!»

«Támpont N. csendőr! Zárkózz!»

«Nyitódj!»

«Támpont N. csendőr! Zárkózz!»

«Támpont N. csendőr! Nyitódj!»

«Zárkózz!»

«Támpont N. csendőr! N. lépésre nyitódj!»

«Zárkózz!»

«Támpont N. csendőr! N. lépésre nyitódj!»

«Támpont N. csendőr! Zárkózz!»

(141. p.) «Vonal»-ban, «Félrajoszló»-ban, «Egysoros vonal»-ban, «Oszlop egyesével» és «Oszlop kettesével» alakzatban.

«Lábhoz», «Súlyba» és «Vállra» helyzetből.

Állóhelyben:

«Lábhoz» helyzetből:

50. p.

«Lábhoz!»

«Térdre!»

«Fel!»

51. p.

«Feküdj!»

«Pihenj!»

«Vigyázz!» } (esetleg)

«Fel!»

52. p.

«Leülni!»

«Pihenj!»

«Vigyázz!» } (esetleg)

«Fel!»

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba!»

«Térdre!»

«Fel!»

«Súly-ba!»

«Feküdj!»

«Fel!»

«Súly-ba!»

«Leülni!»

«Fel!»

«Vállra» helyzetből:

«Váll-ra!»

«Térdre!»

«Fel!»

«Váll-ra!»

«Feküdj!»

«Fel!»

«Váll-ra!»

«Leülni!»

«Fel!»

«Váll-ra!»

Menetközben:

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba!»

«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»

«Térdre!»

«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»

«Feküdj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Leülni!»
 «Fel!»

«Vállra» helyzetből:

«Váll-ra!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Térdre!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Váll-ra!»
 «Feküdj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Váll-ra!»
 «Leülni!»
 «Fel!»
 «Váll-ra!»

(142. p.) Állóhelyből:

«Jobbra kanyarodni! Szakasz in-dulj!»
 «Szakasz -állj!»
 «Balra kanyarodni! Szakasz in-dulj!»
 «Szakasz -állj!»
 «Jobbra kanyarodni! Szakasz in-dulj!»
 «Irány...! Egye-nest!»
 «Szakasz -állj!»
 «Balra kanyarodni! Szakasz in-dulj!»
 «Irány...! Egye-nest!»
 «Szakasz -állj!»

Menetközben:

«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Jobbra kanya-rodj!»

«Szakasz -állj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Balra kanya-rodj!»
 «Szakasz -állj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Jobbra kanya-rodj! Irány...!
 Egye-nest!»
 «Szakasz -állj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Balra kanya-rodj! Irány...!
 Egye-nest!»
 «Szakasz -állj!»

Kisebb irányváltoztatásra:

Állóhelyben és menetközben:

«Irány...!» vagy
 «Irány balszárny...!»

III. Mozgás megindítása, beszüntetése.

(144.), (145. p. 1. bek.), (24. p.), (25. p.),
 (26. p.), (28. p.), (29. p.)

«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Szakasz -állj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Feküdj!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Térdre!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Leülni!»
 «Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
 «Szakasz -állj!»
 «Váll-ra!»

«Menet! Irány...! Diszlépés! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Futás! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Futás! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Feküdj!»
 «Futás! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Térdre!»
 «Futás! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Leülni!»
 «Futás! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Lépést!»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Váll-*ra!*»

(145. p.)

«Vonal»-ból állóhelyből:
 «Jobbra-*át!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Balra *visszakozz!*»
 «Balra-*át!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»
 «Jobbra-*át!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Balra *visszakozz!*»
 «Balra-*át!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»

Menetközben «Vonal»-ból:

«Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»

«Jobbra-*át!*»
 «Balra *visszakozz!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Balra-*át!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Jobbra-*át!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Balra *visszakozz!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Balra-*át!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»
 «Oszolj!»

Oszlop kettesével alakzatból:

«N. Szakasz! Irány...! Oszlop *kettesével sorakozó!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop *kettesével sorakozó!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Balra *visszakozz!*»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop *kettesével sorakozó!*»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Jobbra *visszakozz!*»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop *kettesével sorakozó!*»

«Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Balra visszakozz!»
 «Oszolj!»

Oszlop egyesével alakzathból:

«N. Szakasz! Irány...! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Balra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Jobbra visszakozz!»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány...! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»
 «Szakasz *-állj!*»
 «Balra visszakozz!»

(146. p.)

Rövid mozgásnál!

«Menet! Irány! Szakasz *in-dulj!*»

Ha a parancsnok maga vezeti az irányt:

«Menet! Irány utánam! Szakasz *in-dulj!*»

vagy alakzatváltoztatás után (152. p.) állóhelyből megindulásra:

«Féltájoszlop jobbra (balra)! Szakasz *in-dulj!*»

«Irány!»

«Irány utánam!»; mozgás közben pedig:

«Féltájoszlop jobbra (balra)! *In-dulj!*»

«Irány!» vagy

«Irány utánam!».

(147. p.)

«Vonal»-ban menetelésnél:

«Irány közép! A fa!» vagy

«Irány balszárny! A bokor!»

«Jobbra kanya-*rodj!*»

«Irány...! Egye-*nest!*»

«Balra kanya-*rodj!*»

«Irány...! Egye-*nest!*»

(25. p.), (26. p.)

Menetközben:

«Menet! Irány...! Szakasz *in-dulj!*»

«Diszlé-*pést!*»

«Rendes lé-*pést!*»

«Ne tarts lé-*pést!*»

«Tarts lé-*pést!*»

«Rövid lé-*pést!*»

«Teljes lé-*pést!*»

«Tarts lé-*pést!*»

(325. p.)

«Menetoszlop!»

«Féltájoszlop!» («Oszlop kettésével!»)

«Oszolj!»

IV. Alakzatváltoztatások. (Állóhelyben és menetközben.)

- (149. p.) Vonalból:
- «N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!» (Célja csak alakzatváltoztatás.)
 «Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Oszlop keftesével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

Félrajoszlopból:

- «Oszolj!»
 «Irány . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj!»

- «Irány . . .! Oszlop keftesével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Oszlop egyesével sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj!»
 «Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 Alakzatváltoztatás vonalból.
 Félrajoszlop alakítása az oldalba.
 (150. p.)

Menetközben:

- «Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»
 «Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
 «Irány . . .!»
 «Szakasz -állj!»
 «Oszolj!»
 «N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»
 «Félrajoszlop balra! In-dulj!»
 «Irány . . .!»
 «Szakasz -állj!»
 «Oszolj!»

Helyben:

- «N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»
 «Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
 «Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Félrajoszlop balra! In-dulj!»

«Oszolj!»

Helyből megindulásra:

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Félrajoszlop jobbra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Félrajoszlop balra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

Félrajoszlop alakítása előre.

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

«Félrajoszlop jobbról előre! In-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

«Félrajoszlop balról előre! In-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

Helyből megindulásra:

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Félrajoszlop jobbról előre! Szakasz in-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Félrajoszlop balról előre! Szakasz in-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

(151. p.)

Alakzatváltoztatás félrajoszlopból.

Vonal alakítása az oldalba.

Menetközben:

«N. Szakasz! Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

«Vonal jobbra! In-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Félrajoszlopban sorakozó!»

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

«Vonal balra! In-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Oszolj!»

Helyben:

- «N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal jobbra! In-dulj!»
«Oszolj!»
«N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal balra! In-dulj!»
«Oszolj!»

Helyből megindulásra:

- «N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal jobbra! Szakasz in-dulj!»
«Irány...!»
«Szakasz -állj!»
«Oszolj!»
«N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal balra! Szakasz in-dulj!»
«Irány...!»
«Szakasz -állj!»
«Oszolj!»

Vonal alakítása előre.

Helyből megindulásra:

- «N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal jobbra előre! Szakasz in-
dulj!»
«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»)
«Oszolj!»
«N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Vonal balra előre! Szakasz in-dulj!»

«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»)
«Oszolj!»

Menetközben:

- «N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
«Vonal jobbra előre! In-dulj!»
«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»)
«Oszolj!»
«N. Szakasz! Irány...! Félrajosz-
lopban sorakozó!»
«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
«Vonal balra előre! In-dulj!»
«Élfélraj -állj!» («Rövid lé-pést!»)
«Oszolj!»

Alapalakzatoknak egymás közt való vál-
toztatása folyamatosan «Oszolj» elrende-
lése nélkül. (A gyakorlatozásnál az első
és második sor között nem kell külön-
séget tenni. Tehát dolgozzunk fordított
arcvonallal is.)

Félrajoszlop és vonal alakítása az oldalba-
Menetközben:

- «N. Szakasz! Irány...! Vonalban
sorakozó!»
«Menet! Irány...! Szakasz in-dulj!»
«Félrajoszlop jobbra! In-dulj!»
«Irány...!»
«Vonal balra! In-dulj!»
«Irány...!»
«Félrajoszlop balra! In-dulj!»
«Irány...!»

«Vonal jobbra! In-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

Helyben:

«Féltajoszlop jobbra! In-dulj!»

«Vonal balra! In-dulj!»

«Féltajoszlop balra! In-dulj!»

«Vonal jobbra! In-dulj!»

Helyből megindulásra:

«Féltajoszlop jobbra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Vonal balra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Féltajoszlop balra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz -állj!»

«Vonal jobbra! Szakasz in-dulj!»

«Irány . . .!»

«Szakasz állj!»

Féltajoszlop és vonal alakítása előre.

Menetközben:

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

«Féltajoszlop jobbról előre! In-dulj!»

«Vonal balra előre! In-dulj!»

«Élféltajoszlop -állj!» («Rövid lé-pést!»)

«Menet! Irány . . .! Szakasz in-dulj!»

(«Telfes lé-pést!»)

«Féltajoszlop balról előre! In-dulj!»

«Vonal jobbra előre! In-dulj!»

«Élféltajoszlop -állj!»

Helyből megindulásra:

«Féltajoszlop jobbról előre! Szakasz in-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Vonal balra előre! Szakasz in-dulj!»

«Élféltajoszlop -állj!»

«Féltajoszlop balról előre! Szakasz in-dulj!»

«Szakasz -állj!»

«Vonal jobbra előre! Szakasz in-dulj!»

«Élféltajoszlop -állj!» («Rövid lé-pést!»)

(Ha nem akarunk tovább helyből megindulni.)

«Telfes lé-pést!»

V. Fogások a puskával, töltés és töltenyrejtés.

(331. p.)

(153. p.) (10. §.)

Puskával végrehajtott fogások.

Fővetés csak «Váltra» helyzetből:

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Szakasz jobbra-nézz!»

«Vi-gyázz!»

«Szakasz balra-nézz!»

«Vi-gyázz!»

} mozgásközben is.

a) Alaphelyzet «Váltra.»

«Súly-ba!»

«Vál-ra!»

} mozgásközben is.

«Lábhoz !»

«Váll-ra !»

«Lábhoz !»

b) Alaphelyzet «Lábhoz.»

«Súly-ba !»

«Lábhoz !»

«Váll-ra !»

«Lábhoz !»

«Súly-ba !»

c) Alaphelyzet «Súlyba.»

«Váll-ra !»

«Súly-ba !»

«Lábhoz !»

«Súly-ba !»

«Váll-ra !»

d) Csak állóhelyben és «Vállra» helyzetből:

«Puskával tiszte-legj !»

«Szakasz jobbra -nézz !» (a kürtős csak fővetést teljesít.)

«Vi-gyázz !»

«Váll-ra !»

«Puskával tiszte-legj !»

«Szakasz balra -nézz !»

«Vi-gyázz !»

«Váll-ra !»

Töltés és töltényrejtés.

Minden terepen (árokban, bokrok között stb.) éjjel, ködben, feltüzött szuronyral és gázálarccal is súlykolnunk kell, de csak állóhelyben és «Vállra», «Súlyba» vagy «Lábhoz» helyzetben.

«Vállra» helyzetből:

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts !»

«Vigyázz !»

«Súlyba» helyzetből:

«Súly-ba !»

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts !»

«Vigyázz !»

«Lábhoz» helyzetből:

«Lábhoz !»

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts !»

«Vigyázz !»

Feltüzött szuronyal:

«Szuronyt -fel !»

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts !»

«Vigyázz !»

«Súly-ba !»

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts !»

«Vigyázz !»

«Lábhoz !»

«Tölteni !»

«Tölts !»

«Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Szuronyt **-le!**»

A puska megvizsgálása.

(154. p.)

Csak vonalban és «Vállra», «Súlyba» vagy
 «Lábhoz» helyzetből.

«Puskát vizsgálá-**ra!**» (Megvizsgálás
 után parancs nélkül «Pihenj» ál-
 lásba helyezkedünk.)

«Vigyázz!»

«Súly-**ba!**» («Súlyba» helyzetből nem
 célszerű, mert e helyzetben pi-
 henni nem lehet.)

«Puskát vizsgálá-**ra!**»

«Vigyázz!»

«Lábhoz!»

«Puskát vizsgálá-**ra!**»

«Vigyázz!»

«Váll-**ra!**»

A szurony feltüzése és levétele.

Minden testhelyzetben és mozgásköz-
 ben is.

Állóhelyzetben:

«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»«Súly-**ba!**»«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»

«Lábhoz!»
 «Szuronyt **-fel!**»
 «Szuronyt **-le!**»

Testhelyzetben:

«Térdre!»

«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»

«Fel!»

«Leülni!»

«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»

«Fel!»

«Feküdni!»

«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»

«Fel!»

«Váll-**ra!**»

Menetközben:

«Menet! Irány...! Szakasz **in-dulj!**»«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»«Súly-**ba!**»«Szuronyt **-fel!**»«Szuronyt **-le!**»«Váll-**ra!**»«Szakasz **-állj!**»

Puskagula alakítása.

(156. p.) Csak «Vonal»-ban és «Vállra»,
 «Súlyba» vagy «Lábhoz» helyzetből.
 «Vállra» helyzetből:

«Puskát **gulá-ba!**» (Árcvonalmögöttiek lépjenek be oda, ahol féltag van. Ha féltagok nincsenek, puskájukat az előttük álló második sorbeli csendőröknek adják át.)

«Puskát **-fogj!**» (Először az arcvonalmögöttieknek hátraadni, kik a fogás végrehajtása után lépjenek vissza a rendes beosztási helyükre.)

«Súlyba» helyzetből:

«Súly**-ba!**»

«Puskát **gulá-ba!**»

«Puskát **-fogj!**»

«Lábhoz» helyzetből:

«Puskát **gulá-ba!**»

«Puskát **-fogj!**»

«Váll-**ra!**»

Szerelvény lerakásával:

(157.), (158.) és (159. p.)

«Puskát **gulá-ba!**»

«Szerelvényt **-le!**» (Árcvonalmögöttiek ott tegyék le, ahová beléptek.)

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**» (Először az arcvonalmögöttieknek hátraadni.)

«Puskát **-fogj!**»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Súly**-ba!**»

«Puskát **gulá-ba!**»

«Szerelvényt **-le!**»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Futásban sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**»

«Puskát **-fogj!**»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

«Lábhoz!»

«Puskát **gulá-ba!**»

«Szerelvényt **-le!**»

«Oszolj!»

«N. Szakasz! Sorakozó!»

«Szerelvényt **-fel!**»

«Puskát **-fogj!**»

«Váll-**ra!**»

«Oszolj!»

24. §. A szakasz harcrendje.

II. C) A harcalakzat megalakítása.

347., (~~352.~~) és 355. p.

a) Megközelítés.

Példák a tagozódás elrendelésére.

1.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány, N. raj a lombos fa! Rajlánc! (Végrehajtási jel.)»

2.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány, élráj a kaza! Térköz és távköz 60 m.! Háromszög! (Végrehajtási jel.)»

3.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány középraj a kereszt! Távköz 100 m.! Ék Végeztem!»

4.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány 1. raj a kis ház! Lépcső jobbra! Én a 2. rajnál tartózkodom! (Végrehajtási jel.)»

5.

«Megközelítéshez tagozódás! Irány golyószórós raj a gyárkémény! Lépcső jobbra! Golyószórós raj csafárlánc! Második raj! Csafároszlop! Harmadik raj! Csafárcsoport! Térközök és távközök 60 m.! Helyettesem a második rajnál! Harmadik raj ismétlje! . . . Végeztem!»

6.

«Megközelítéshez tagozódás! Ék az éltrajra! (Végrehajtási jel.)»

7.

(Háromszög jele és végrehajtási jel.)

8.

«Megközelítéshez tagozódás helyben! Irány a 2. raj! Térköz 60 m.! Rajlánc! Valamennyi raj csafárlánc! Végeztem!»

9.

«Megközelítéshez tagozódás jobbra előre! Éltraj irány a templomtorony! Háromszög! (Végrehajtási jel.)»

b) Felfejlődés.

(Támadóalakzat, védelmi csoportosítás.)

358. és 366. p.

Példák a felfejlődés elrendelésére.

(Csak az alaki végrehajtásnál.)

1.

«Támadás! 1. és 2. raj küzdők! Irány 1. raj az erdő jobb sarka! 3. raj szakasztartalék a közép mögött! Én az 1. rajnál (Végrehajtási jel.)»

2.

«Támadás! N. és O. raj küzdők jobbra előre! Távköz 80 m.! Irány N. raj . . .! P. raj szakasztartalék 100 m-re az N. raj mögött! Én az N. és P. raj között! (Végrehajtási jel.)»

3.

«Támadás a dombra! Küzdők! Golyószórós raj tüzelőállás a sárga bokornál! R. raj átkarolásra jobbra! Szakasztartalék S. raj, kövesse az R. rajt! Én az R. rajjal megyek! Végeztem!»

4.

(Meglepetéskor.) «Támadás! Jobbra lépcsőzött háromszög! Irány N. raj utánam! (Végrehajtási jel.)»

5.

«Védelem! Az erdőszegély mentén a fűzfától a töltésig A. és föle jobbra B. raj csafárláncban küzdők! D. raj szakasztartalék 100 m. tér- és távközre jobbra! Én a B. raj jobb szárnyán! Végeztem!»

III. Harcalakzatban való mozgás.

367. p.

1.

«N. Szakasz! Előre!»

«N. Szakasz! Állj!» («Térdre!»,

«Leülni!»), «Feküdj!»)

2.

«N. szakasz! A bokorig előre!»

«N. szakasz! Feküdj!»

3.

«N. szakasz! A kis házig rajonként
előre! Ott rejtőzés! 1. raj indulj!»

4.

«N. szakasz! A bokorcsoportig fél-
rajonként előre! Ott fedezés! 1.
raj lövészfélraj indulj!»

5.

«N. szakasz! A kukoricás szélég
hátra! Ott fedezés! Futás!»

6.

«N. szakasz! Rajonként az árokig
hátra! 3. raj indulj!»

7.

«N. szakasz! Jobbra!»

«N. szakasz! Feküdj!»

8.

«N. szakasz! Balra!»

«N. szakasz! Leülni!»

9.

«N. szakasz! Félbalra! Futás!»

«N. szakasz! Térdre!»

(368. p.)

Irányváltztatásra:

«Irány...!» A szakaszparancsnok
vezényszavára vagy jelére az
irányraj azonnal forduljon az új
irányba.)

(369. p.)

Gyülekezésre:

1.

«N. szakasz! A kőfalnál keftesével
gyülekezés! Laki és Nagy csendőr indulj!»

2.

«N. szakasz! Hátra a bokrok közé
egyesével gyülekezés! Ott rejtőzés! Bakai
csendőr indulj!»

3.

«N. szakasz! A kukoricásnál félra-
jonként gyülekezés! 3. raj rohamfélraj
indulj!»

4.

«N. szakasz! A kerítésnél rajonként
gyülekezés! 2. raj indulj!»

(370. p.)

Szökelésre:

1.

«Támadás! A. és B. raj küzdők!
Irány A. raj...! C. raj szakaszfartá-
lék 100 m.-re az A. raj mögött! Én az
A. és C. raj között! Végeztem!»

(később)

«N. szakasz! Feküdj!»

«N. szakasz! Szökélés!»

«Az árokig előre!»

(később)

«A. és B. raj a kékvirágos árokig szökélés! Előre!»

(később)

«N. szakasz! A műutíig félrajonként szökélés! 1. raj lövészféltaj! — Előre!»

IV. A szakasz tüzelése.

(376.) (377.) és (378. p.)

1.

«N. szakasz! A dombtetőn tüzelőállás!»

«N. szakasz! Csatártüz!»

«N. szakasz! Tüzet szüntess!»

2.

«N. szakasz! Csatártüz!» — «Lassabban tüzelj!»

«N. szakasz! Tüzet szüntess!»

3.

«N. szakasz! Vezetett tűz! 400! Ellenséges csatárok az erdőszeleén!» — «Élénkebben tüzelj!»

«N. szakasz! Tüzet szüntess!»

4.

«S. és T. raj! Tüzzel való rajtaütés! 300! Golyószóró a kis háztól jobbra egy ujnyira!»

«Rajta!»

«S. és T. raj! Tüzet szüntess!»

(211. p.) Ha a tüzelés beszüntetése után a szakaszparancsnok újból ugyanarra a céltárgyra akarja a tüzelést megkezdeni vagy ha a tüzelést új céltárgyra akarja áttéríteni vagy tüzelosztást tart szükségesnek, a raj tüzelésénél megadott elvek szerint járjon el.

V. Roham.

(379. p.)

1.

Kéziгранát dobás nélkül:

«Roham!»

«Hajrá!»

2.

Kéziгранát dobással:

«Roham!»

«Dobáshoz kész! Egyenest ellenséges csatárok a bokrok között!»

Egyes dobás!»

«Dobást szüntess!»

«Hajrá!»

3.

«Roham!»

«1. raj! Dobáshoz kész!»

Egyenest golyószóró a földhányásnál!»

*Két kézigránáttal!
Egyes dobás!»*
«Hajrá!»

4.

«Roham!»
«Összdobáshoz kész!
Féljobbra a köhídnál géppuska!
Dobás!»
«Hajrá!»

5.

«Roham!»
«Összdobáshoz kész!
Egyenest ellenséges csatárok a
gránátfőlcserékben!
Szókelés! — Előre!»
«Dobás!»
«Hajrá!»

VI. Sorakozás és gyülekezés.

380. p.

1.

«N. szakasz! Irány . . .! Vonalban sorakozó!»

2.

«N. szakasz! 1. raj a ház mögött,
2. raj a sövény mögött, 3. raj a gödörben sorakozó!»

381. p.

«N. szakasz! Irány . . .! Féltajos-
lopban gyülekező!» (A rajok először ön-

magukban gyülekezzenek és a legrövi-
debb úton vonuljanak be a szakaszpa-
rancsnokhoz. Amelyik raj leghamarabb
eléri a szakaszparancsnokot, az álljon
fel vagy meneteljen, mint irányraj a sza-
kaszparancsnok mögött.)

25. §. A szakasz harcéljárása.

396. p. II. Támadásban.

Parancspélda a megközelítéshez való
tagozódásra, előnyomuló szakasz részére:

(Lásd vázlatot a tuloldalón.)

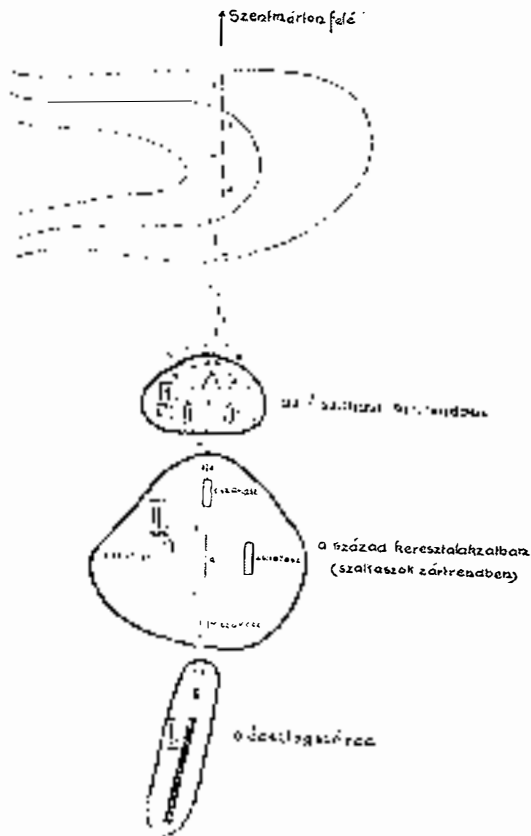
I. A szakasz egy előosztagszázad 1. sza-
kasza.

«Ellenség ebben az irányban, — mu-
tatja — a 3 kilométernyire levő Szentmár-
ton községet elérte!»

«A dombon tűzérsegi tűz várható!»

II. «A század ezen az úton nyomul
elő, keresztalakzatban, Szentmárton felé!»

«Az 1. szakasz irányszakasz az út
mentén 1. lépcsőben, a 2. szakasz fölünk
jobbra, a 3. szakasz fölünk balra 2. lép-
csőben, a 4. szakasz 3. lépcsőben mögöt-
tünk!»

III. Mikor a szakasz a bokrokhoz ér, a szakasz elé az utra 3 gránát csapódik be, de sebesülés nem történik.

«Megközelítéshez tagozódás!»
 «Irány: 1. raj, az út mentén!»
 «Ék az 1. rajra!»
 «Távköz 100!»
 «Térköz 70!»
 «En az 1. rajnál!»
 «1. rajtól terepkutatók előre!»
 «Végeztem!» (esetleg végrehajtási jel.)

399. p. *Parancspéldák a támadó alakzatba való felfejlődésre:*

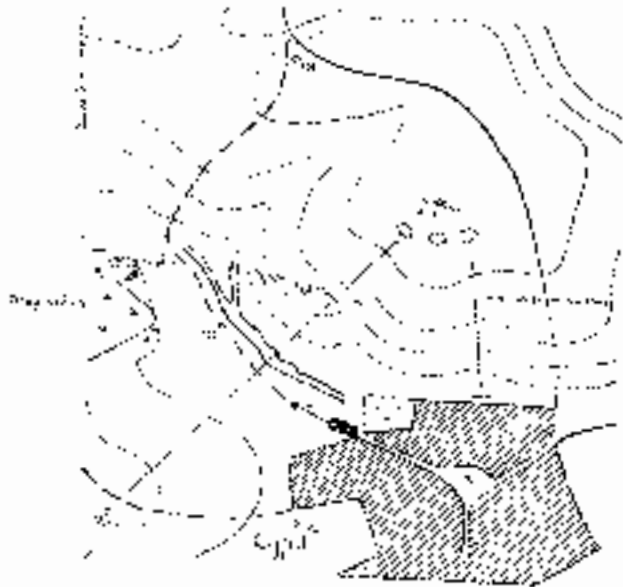
A) zártrendből:

A csendőrszakasz, mely elővédje az Ujfalu, 155, 196 magassági pontok irányában ütközetmenetben lévő csendőr századnak, a vázlat szerinti helyzetbe ért. A század lovas éle és felderítő járőre 198-tól délre harcban áll.

A századparancsnok parancsa szerint a szakasz

f e l a d a t a :

a 155-től északkeletre az ellenséggel az érintkezést felvenni és a harcot bevezetni.

A szakaszparancsnok Ujfalu temetőnél, — menetközben — a rajparancsnokoknál személyesen és szóbelileg a következő parancsot adja:

«Saját lovas él és felderítő járőr a domb innenső oldalán, — mutatja — a magaslaton levő ellenséggel harcban!»

«A főcsapat előreláthatólag a 155 völgyéből, — mutatja — fog 198-ra támadni!»

«A mi szakaszunk az ellenség jobb szárnyát átkarolólag megtámadja és 198-at birtokába veszi!»

«199-ről géppuska tüzoltalmat kapunk!»

«Jelentő futó! Ezen elhatározásomat

azonnal jelentse F-1. főhadnagy urnak, a felderítő járőr parancsnokának, ki a falu északi szegélyén, — mutatja — harcban van!»

«Nagy csendőr parancsnoksága alatt Fekete és Fehér csendőrök az öreg szőlők északi sarkához! — mutatja —. Biztosítják a szakasz baloldalát a felfejlődés alatt. Ezután bevonulnak! Egyelőre 155-ig velünk jönnek!»

155 elérésekor:

(Figyelésre és tájékozásra hagyott némi idő után.)

«Támadás a zöldes dombra!» (mutatja.)

«Irány 1. raj a dombon levő bokrok!»

«Lépcső balra!»

«Térköz 70, távköz 100 méter!»

«Én az 1. rajjal megyek!»

«Parancs ismétlés!»

«Végeztem!»

Ma, j! később:

«Küzdők: 1. és 2. raj!»

«Tartalék: 3. raj!»

vagy pedig:

155 elérésekor 358. p. szerint sematikusan:

«Támadás a zöldes dombra!»

«Küzdők: 1. és 2. raj!»

«Irány 1. raj, a dombon levő bokrok!»

«Tartalék: 3. raj, lépcsőben balra!»

«Térköz 70, távköz 100!»

«Én az 1. rajnál!»

«Végeztem!» (esetleg végrehajtási jel.)

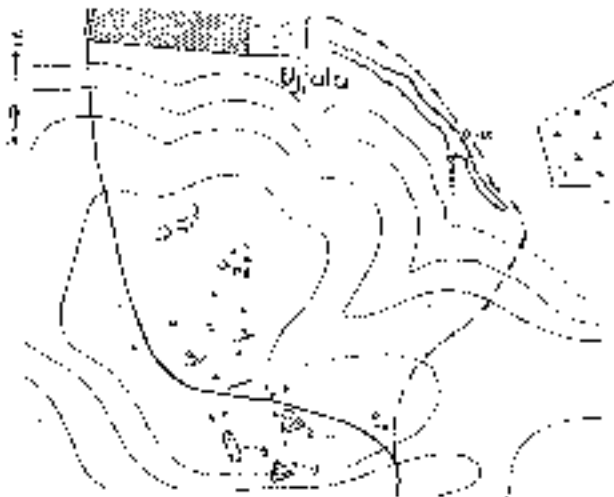
B) Harcrendből:

A csendőrszakasz, mely a keresztalakzatban délről 198 magassági ponton át Újfalura előnyomuló csendőrszázadnak első lépcsőjében van, megközelítő alakzatban a vázlat szerinti helyzetbe ért.

A szakasz

feladata:

a 198-tól északra állást foglalt ellenséget megtámadni.

Szakaszparancsnok a magához rendelt rajparancsoltoknak személyesen és szóbelileg a következő parancsot adja:

«Támadás az egyedülálló fánál levő ellenségre!» (mutatja.)

«Küzdők: 1. és 2. raj!»

«Irány 2. raj, az egyedülálló fa!»

«3. raj, szakaszfartalék a közép mögött!»

«Térköz 70, távköz 100 méter!»

«Én a 2. rajjal megyek!»

«Parancs ismétlés!»

«Végeztem!»

vagy pedig:

A szakasz a vázlat szerinti helyzetben erős puskatűzbe került.

(Jel a szakasz lefekvésére.)

«Támadás az egyedülálló fánál levő ellenségre!»

«Küzdők: 1. és 2. raj!»

«1. raj! Tűzoltalom az út mellől!

Vezetett tűz! 400! Az egyes fánál levő ellenséges csapatok! Legközelebbi tüzelőállás ott a száraz bokornál!» (mutatja.)

«Irány 2. raj! Az egyedülálló fa!

A nagy bokornál tüzelőállás, az 1. raj előrejutásához tűzoltalom!»

«3. raj szakaszfartalék a közép mögött! Távköz 100!»

«Én egyelőre a 2. rajnál!»

«Végeztem!»

**A parancsadást és hiradást
szolgáló jelek a csendőrség
kiképzésénél is szóbjöhető
terjedelemben.**

Karjelek.

I.

a Gy. Gy. Sz. 1. füzet 4. S.-a alapján:

Háromszög:

Ék:

Lépcső jobbra:

Lépcső balra:

Csatároszlop:

Csatárcsoport:

Csatárlánc:

Ezek a jelek a «*megközelítő alakzat*» vagy «*támadó alakzat*» jelek után a részletezést szolgálják; a szakaszon belül önállóan is adhatók.

II.

a H. Sz. II. rész 11. melléklet alapján.

«*Vigyázz.*»

A kart függélyesen felemeljük és kitarjuk. (Hogy jobban észrevehető legyen, e helyzetben párszor forgatjuk.)

«*Indulj.*»

A «*Vigyázz*» helyzetbe felemelt kart rövid kitarítás után a vízszintesbe a követendő irányba süllyesztjük.

«*Állj.*»

A «*Vigyázz*» helyzetbe felemelt kart rövid kitarítás után teljesen leeresztjük.

«*Lépést.*»

A felső kart vízszintesen oldalt és az alsó kart merőlegesen lefelé tartjuk.

«*Futást.*»

A felső kart vízszintesen oldalt és az alsó kart merőlegesen felfelé tartjuk.

«*Feküdj.*» «*Rejtőzés.*»

A karral a föld felé mutatunk, esetleg utána magunk is lefekszünk.

A parancsadást és hiradást szolgáló jelek.

«**Irányváltoztatás.**»

A «*Vigyázz*» helyzetből a karral többször az új irányba intünk.

Gyalogsági harcban:

«**Megközelítő alakzatba tagozódás.**»

Mindkét kart vízszintesen oldalt kinyújtjuk.

«**Támadó alakzatba felfejlődés.**»

Mindkét kart többször vízszintesen oldalt kinyújtjuk.

«**Tüzelőállás elfoglalása.**»

A kart függőlegesen felemeljük és a fej felett mindkét oldalt a vállak magasságáig lengetjük.

«**Sorakozó.**» («**Gyülekezés.**»)

Mindkét kart oldalt kinyújtjuk és elől a mell előtt kereszteljük.

«**Ellenséget látok.**»

A fövet (kendőt, puskát) fejünk felett forgatjuk.

«**Itt nincs ellenség.**»

A puskát mindkét kézzel kinyújtott karokkal vízszintesen a fej felett tartjuk.

«**Megértettem.**»

A kart felemeljük és a kapott jelet ismételjük.

A parancsadást és hiradást szolgáló jelek.

«**Nem értettem meg.**»

A kart felemeljük és közvetlenül a fej felett gyorsan és ismételten lengetjük.

«**Végrehajtás.**»

A «*Vigyázz*» helyzetbe felemelt kart rövid kitarítás után a vízszintesbe süllyesztjük. Va^gysis ezen jel = az «*Indulj*» jellel.

Természetesen ezen karjeleket értelemszerűen karddal is adhatjuk.

A kar- (kard-) jelek mint látjelek nesztelen parancsadásra, parancsoknak nagyobb távolságra való továbbítására vagy parancsok kiegészítésére valók. Egyes karjelek, minden más összekötés híján, rövid jelentésre is szolgálnak.

A karjeleket pontosan és észlelhetően kell adni. Minden átvevő a jel vételét a kar felemelésével, megértését a jel ismétlésével igazolja.

Ha mást nem rendeltünk el, úgy a jelet a végrehajtás azonnal kövesse. Amennyiben a parancsnok a teljesítést később akarja végrehajtatni, úgy ezt parancsában határozottan kifejezésre kell juttatnia. A teljesítés szándékolt időpontjában adja a «*Végrehajtás*» (az «*Indulj*») jelet.

Békében rendszeresített **rakéta- (világítópisztoly) jelek** :

«Fehér»:

«*Itt az első magyar vonal!*» «*Itt ál-*

A parancsadást és hiradást szolgáló jelek.

lunk!» vagy ha a vonal ismeretes: «*Min-
den rendben!*»

«**Piros**»:

«*Ellenség támad! Tűzoltalmat (záró-
tűzet) kérünk!*»

«**Zöld**»:

«*Saját tűz veszélyeztet! Tűzet he-
lyezzétek előbbre!*» vagy «*Előnyomulunk!
Tűzet helyezzétek előbbre!*»

«Fehér jelzőgolyók bizonyos irányban
löve»:

«*Ott ellenséges fészek még áll!*»

Ezen fényjeleket háboru esetén a
fővezérség időről-időre állapítja meg.

Zászlójelek:

Repülő közeledését a következő-
képen jelezzük:

1.) «**Saját repülő közeledik**»:

A zászlót a test előtt állandóan
körben forgatjuk.

2.) «**Ellenséges magasan repülőgép
közeledik**»:

A zászlót a fej felett 30—30⁰-nyira
jobbra és balra lobogtatjuk.

3.) «**Ellenséges alacsonyan repülőgép
közeledik**»:

A zászlót oldalt 30—30⁰-nyira a
vízszintes fölé és alá lobogtatjuk.

A parancsadást és hiradást szolgáló jelek.

A jelek adása közben a zászlót időn-
ként a repülőgép irányában kitartjuk.

Sipjelek.

A sipot csak a következő jelekre
szabad használni:

«*Vigyázz!*» (a figyelem felhívására)
egy hosszú fütty.

«*Légiriadó!*»: Hosszu kettős fütty,
amelyet többször ismételünk.

«*Tűzet szüntess!*» Többszöri rövid
éles fütty.

A légiriadóra rendszeresített sip-
jelet minden tiszt, ki a repülőt észre-
veszi, adhatja.

Egyéb jelek.

A nem szájjal adott hangjelek kö-
zül a szirénával adott jelet légiriadó jel-
zésére, az egyéb ilyen hangjeleket (fel-
függesztett vasdarabok, kerepelő, gong
stb.) gázriadó jelzésére használjuk.

Repülő közeledését a szirénával
következőképpen jelezzük:

1.) «*Saját repülő közeledik*»:

Több hosszú bugás.

2.) «*Ellenséges magasan repülő gép
közeledik*»:

Váltakozva hosszú és rövid bugások.

3.) «*Ellenséges alacsonyan repülő gép
közeledik*»:

Több rövid bugás.

Karhatalmi alkalmazásnál zártrendben való tüzelés.

(1930. március 15-én kelt 8. számú Csendőrségi Közlönyben tárgyalt 45.251/el. VI.—c.—1930., valamint az ezt kiegészítő 1931. december 9-én kelt 24. sz. Csendőrségi Közlönyben tárgyalt 46.661/el. VI.—c.—1931. számú belügyminiszteri körrendelet és az 1932. április 15-én kelt 11. sz. Csendőrségi Közlönyben tárgyalt 72.066/el. VI.—6.—1931. sz. honvédelmi miniszteri körrendelet, illetve Lőut. 1. füzet I. Rész 253/a. és 253/b. pontok.)

Ha a karhatalmi alakulatoknak zártrendben kell tüzelniök, úgy elvileg ezen tüzelésnek mindig «*egysorosvonal*»-ban kell történnie. Még pedig helyben és állva.

Itt három eshetőség állhat fenn, még pedig:

I.

A csapat már eredetileg — még mielőtt tüzelni akarunk — «*Egysorosvonal*»-ban van, ez esetben a vezényszó lesz:

«**Tüzelni! Kész!**» «**Össztüz!**» **Célmegjelölés:** (pl. «a tér jobb oldalán lévő csoport; **Célpont:** az alakok közepe!») «**Cél!**» «**Tüz!**» (Esetleg «Tovább tüzelni!»)

II.

A csapat eredetileg nincsen «*Egysorosvonal*»-ban, de a hely és idő ennek felvételét megengedi, amiért is az «*Egysorosvonal*»-at a következőképen lehet felvenni:

1. Állóhelyben:

«*Egy sor-ba!*» vagy

«*Jámpont N. csendőr! Egy sor-ba!*»

(L! Gy. Gy. Sz. 4. f. 137. p.)

2. Állóhelyben és menetközben:

«*Oszolj!*» «*Irány . . ! Egysorosvonalban sorakozó!*» (L! Gy. Gy. Sz. 2. f. 149. p.)

Az alakzat felvétele után a tüzelésre vonatkozó vezényszó az I. alattival azonos lesz, vagyis:

«**Tüzelni! Kész!**» «**Össztüz!**» **Célmegjelölés:** (pl. «a tér jobb oldalán lévő csoport; **Célpont:** az alakok közepe!») «**Cél!**» «**Tüz!**» (Esetleg «Tovább tüzelni!»)

III.

A csapat eredetileg nem áll «*Egysorosvonal*»-ban és ennek felvételéhez sem hely, sem idő nem áll rendelkezésre. Ez esetben «*Vonal*»-ba kell átmenni — ha már eredetileg nem volnánk «*Vonal*»-ban — és ezen alakzatban kell a tüzelést a következő vezényszóval elrendelni:

«**Tüzelni! Első sor! Kész!**» «**Össztüz!**» **Célmegjelölés:** (pl. «a tér jobb oldalán lévő csoport; **Célpont:** az alakok közepe!») «**Cél!**» «**Tüz!**» (Esetleg «Tovább tüzelni!»)

Természetesen ez utóbbi esetben mindig csak az első sor fog tüzelni.

A tűz beszüntetése «**Vállra!**», vagy «**Lábhoz!**» vezényszóra történik.

Végrehajtás:

«**Tüzelni!**» vezényszóra a csendőr a Gy. Gy. Sz. 2. füzet 55. pontjában előírt fogást hajtsa végre, «**Kész!**» vezényszóra a Gy. Gy. Sz. 2. füzet 56. pontjában előírt «**Tölts!**» állást vegye fel, a zárócsapót nyissa ki s puskáját, ha ez

Karhatalmi alkalmazásnál zártrendben való tüzelés.

nem volna megtöltve, töltsse meg s a zárócsapót hagyja nyitva.

Az ezután következő: «**Össztüz!**»
Célmegjelölés: (pl. «a tér jobb oldalán lévő csoport; Célpont: az alakok közepé!») «**Cél!**» vezényszóra az E—25. Lőut. 1. f. 1. R. 253. p.-ban előírt helyzetet vegye fel.

«**Tüz!**» vezényszóra a csendőr egy lövést adjon le. A lövés után vegye fel újból a «**Tölts!**» állást, ismételjen s a zárócsapót csukja be. A továbbiakban úgy kell viselkednie, ahogy ezt a «**Válíra!**» («**Lábhöz!**»), vagy a «**Tovább tüzelni!**» vezényszó megköveteli. («**Tovább tüzelni!**» vezényszóra a zárócsapót nyissa ki.)

Miután a vonatkozó rendelet irányzékállás megjelölése tárgyában nem intézkedik, szükségtelen ennek megjelölése. (De ha valamely adott helyzetben, a körülmények az irányzékállás megjelölését indokolttá teszik, úgy ennek megjelölése — nézetem szerint — nem kifogásolható.)

A közelharc.

(K. Sp. ut. 2. füzet.)

10. §. A kézítusa.**Szuronyharc előgyakorlatok.****Alaki gyakorlatok.**

«Kézítusához kész» állás felvétele.

Állóhelyből, minden testhelyzetből, mozgásból és terepfedezet mögött.

60. p.

Állóhelyből:

(Vállra helyzetből.)

«Kézítusához kész!»

«Súly-**ba!**»

«Kézítusához kész!»

«Lábhoz!»

«Kézítusához kész!»

«Váll-**ra!**»

«Töltényt rejts!»

«Vigyázz!»

«Szuronyt **-le!**» vagy

«Kézítusához kész!»

«Töltényt rejts!» (A csendőr emelkedjék fel mérsékelt térdhajlításából «Tölts» helyzetbe, nyissa ki a bal tölténytáskát és hajtsa végre a Gy. Gy. Sz. 2. füzet 57. pont fogásait.)

«Vigyázz!»

«Szuronyt **-le!**»

61. p. Testhelyzetből:

(Testhelyzetben a csendőr, ha szükséges, tüzze fel a szuronyt és töltsse meg a pus-

kát s azután gyorsan felugorva vegye fel a «Kézítusához kész» helyzetet.)

«Térdre!»

«Kézítusához kész!»

«Súly-**ba!**»

«Leülni!»

«Kézítusához kész!»

«Váll-**ra!**»

«Feküdj!»

«Kézítusához kész!»

«Lábhoz!»

«Töltényt rejts!»

«Vigyázz!»

«Szuronyt **-le!**»

Mozgásból:

«Menet! Irány . . .! In-**dulj!**»

«Kézítusához kész!»

«Lábhoz!» («Súlyba», «Vállra», esetleg «Töltényt rejts», «Vigyázz!» «Szuronyt le!»)

«Futás! Irány . . .! In-**dulj!**»

«Kézítusához kész!»

«Töltényt rejts!»

«Vigyázz!»

«Szuronyt **-le!**»

62. p.

Terepfedezet mögött:

«A bokor mögött kézítusához kész!»
(A bokorig élénk lépésben megy.)

«Súly-**ba!**»

«A ház jobb sarkánál kézítusához kész!»

«Váll-**ra!**»
 «*Å bozóttban kézitusához kész!*»
 «Lábhoz!»
 «*Åz árokban futásban kézitusához kész!*»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Szuronyt **-le!**»

64., 65. p.

Döfések.

Állóhelyből, minden testhelyzetből és nekifutással. (Bábuval szembe.)

Állóhelyből:

«*Å bábu előtt kézitusához kész!*»
 «Döfés!»
 «Döfés! Sziv!»
 «Döfés! Nyak!»
 «Döfés kitöréssel!»
 «Döfés kitöréssel! Sziv!»
 «Döfés kitöréssel! Nyak!»
 «Lábhoz!»

68. p. Testhelyzetből:
 (Felugorva.)

«Térdre!»
 «Döfés!»
 «Súly-**ba!**»
 «*Leülni!*»
 «Döfés kitöréssel!»
 «Váll-**ra!**»
 «Feküdj!»
 «Döfés! Sziv!»
 «Lábhoz!»

«Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Szuronyt **-le!**»

Nekifutással:

(Ha még nem lenne a szurony feltüzve és a puska megtöltve, úgy ez még a testhelyzetből való felugrás és nekirontás előtt hajtandó végre.)

«*Å bábu előtt 20 méterre térdre!*»
 «Döfés! Nyak! **Hajrá!**»
 «Súly-**ba!**»
 «*Å bábu előtt 10 méterre leülni!*»
 «Döfés! Sziv! **Hajrá!**»
 «Váll-**ra!**»
 «*Å bábutól 30 méterre feküdj!*»
 «Döfés! Nyak! **Hajrá!**»
 «Töltényt rejts!»
 «Vigyázz!»
 «Szuronyt **-le!**»

70. p.

Puskaütés.

Állóhelyből, minden testhelyzetből és nekifutással. (Bábuval szembe.)

Állóhelyből:

«*Å bábu előtt kézitusához kész!*» vagy
 «Kézitusához kész!»
 «Puskaütés! Döfés!»
 «Puskaütés balra! Döfés!»
 «Puskaütés jobbra!» Döfés!»
 «Puskaütés mélyen! Döfés!»
 «Puskaütés! Döfés! Sziv!»
 «Váll-**ra!**».

Testhelyzetből:
(Felugorva.)

»Térdre !»
«Puskaütés ! Döfés !»
«Súly-**ba** !»
«Leülni !»
«Puskaütés ! Döfés ! Sziv !»
«Váll-**ra** !»
«Feküdj !»
«Puskaütés ! Döfés ! Nyak !»
«Lábhoz !»

Nekifutással:

«A bábu előtt 10 méterre térdre !»
«Puskaütés ! Döfés ! **Hajrá** !»
«Súly-**ba** !»
«A bábu előtt 15 méterre leülni !»
«Puskaütés ! Döfés ! Sziv ! **Hajrá** !»
«Váll-**ra** !»
«A bábu előtt 30 méterre feküdj !»
«Puskaütés ! Döfés ! Nyak ! **Hajrá** !»
«Töltényt rejts !»
«Vigyázz !»
«Szuronyt **-le** !»

(71. p.) Tusaütés.

Állóhelyből, testhelyzetből és nekifutással. (Csak bábuval szemben és a puskák kimélése végett vívópóznával gyakoroljuk.)

Állóhelyből:

«A bábu előtt kézitusához kész !»
«Tusaütés ! Döfés !»
«Tusaütés ! Döfés ! Sziv !»

«Tusaütés ! Döfés ! Nyak !»
«Lábhoz !»

Testhelyzetből:

«Térdre !»
«Tusaütés ! Döfés !»
«Súly-**ba** !»
«Leülni !»
«Tusaütés ! Döfés ! Sziv !»
«Váll-**ra** !» (Csak puskával.)
«Feküdj !»
«Tusaütés ! Döfés ! Nyak !»
«Lábhoz !»

Nekifutással:

«A bábutól 10 méterre térdre !»
«Tusaütés ! Döfés ! **Hajrá** !»
«Súly-**ba** !»
«A bábutól 15 méterre leülni !»
«Tusaütés ! Döfés ! Sziv ! **Hajrá** !»
«Váll-**ra** !» (Csak puskával.)
«A bábutól 30 méterre feküdj !»
«Tusaütés ! Döfés ! Nyak ! **Hajrá** !»
«Töltényt rejts !» }
«Vigyázz !» } (csak puskával.)
«Szuronyt **-le** !» }

73. p. Lábmozdulatok.

Menetek.

(Végrehajtás a futáshoz hasonlóan.)

«Kézitusához kész !»
«Indulj !»
«Állj !»
«Hátra indulj !»

«*Állj!*»
 «*Jobbra indulj!*» (Oldalmenetnél is
 maradjunk arccal az ellenség felé
 fordulva.)

«*Állj!*»
 «*Balra indulj!*»
 «*Állj!*»
 «*Féljobbra indulj!*»
 «*Állj!*»
 «*Félbalra indulj!*»
 «*Állj!*»
 «*Lábhoz!*»

Ugrások:

«*Kézitusához kész!*»
 «*Ugrás előre!*»
 «*Ugrás hátra!*»
 «*Ugrás jobbra!*»
 «*Ugrás balra!*»
 «*Ugrás féljobbra!*»
 «*Ugrás félbalra!*»
 «*Váll-ra!*»

Kettős ugrások:

«*Kézitusához kész!*»
 «*Kettős ugrás jobbra!*»
 «*Kettős ugrás balra!*»
 «*Kettős ugrás hátra!*»
 «*Lábhoz!*»

Fordulatok:
(Ugrásszerűen.)

«*Kézitusához kész!*»
 «*Jobbra -át!*»
 «*Balra -át!*»

«*Féljobbra -át!*»
 «*Félbalra -át!*»
 «*Hátra -arc!*»
 «*Váll-ra!*»

Menetek, fordulatok, ugrások és kettős
 ugrásokból dőfések. (Esetleg ütésekkkel.)

Példák:

«*Kézitusához kész!*»
 «*Indulj!*»
 «*Dőfés!*»
 «*Hátra indulj!*»
 «*Dőfés kitöréssel!*»
 «*Jobbra indulj!*»
 «*Dőfés!*»
 «*Balra át! Puskaütés! Dőfés!*»
 «*Féljobbra át! Tusaütés! Dőfés!*»
 «*Hátra arc! Dőfés!*»
 «*Ugrás előre! Dőfés!*»
 «*Ugrás jobbra! Dőfés kitöréssel!*»
 «*Ugrás hátra! Puskaütés! Dőfés!*»
 «*Kettős ugrás jobbra! Dőfés!*»
 «*Kettős ugrás balra! Dőfés!*»
 «*Lábhoz!*»

Menetek, fordulattal, dőfessel és ütessel
 összekötve. (Példák.)

«*Kézitusához kész!*»
 «*Indulj!*»
 «*Jobbra át! Dőfés!*»
 «*Indulj!*»
 «*Balra át! Dőfés!*»
 «*Hátra indulj!*»

«*Jobbra át! Döfés!*»
 «*Hátra indulj!*»
 «*Balra át! Döfés!*»
 «*Jobbra indulj!*»
 «*Balra át! Döfés!*»
 «*Jobbra indulj!*»
 «*Jobbra át! Döfés!*»
 «*Balra indulj!*»
 «*Jobbra át! Döfés!*»
 «*Balra indulj!*»
 «*Balra át! Döfés!*»
 «*Indulj!*»
 «*Hátra arc! Puskaütés! Döfés!*»
 «*Jobbra indulj!*»
 «*Hátra arc! Döfés kitöréssel!*»
 «*Indulj!*»
 «*Félbalra át! Tusaütés! Döfés!*» stb.
 «*Lábhoz!*»

Ugrások, fordulattal, döféssel és ütéssel
 összekötve. (Példák.)

«*Kézitusához kész!*»
 «*Ugrás előre! Jobbra át! Tusaütés!
 Döfés!*»
 «*Ugrás hátra! Hátra arc! Döfés!
 kitöréssel!*»
 «*Ugrás jobbra! Balra át! Puska-
 ütés! Döfés!*»
 «*Ugrás balra! Hátra arc! Tusaütés!
 Döfés!*»
 «*Váll-ra!*»

Kettős ugrások, fordulattal, döféssel és
 ütéssel összekötve. (Példák.)

«*Kézitusához kész!*»
 «*Kettős ugrás jobbra! Jobbra át!
 Tusaütés! Döfés!*»
 «*Kettős ugrás balra! Balra át! Pus-
 kaütés! Döfés!*»
 «*Kettős ugrás hátra! Hátra arc!
 Döfés kitöréssel!*»
 «*Töltényt rejts!*»
 «*Vigyázz!*»
 «*Szuronyt -le!*»

Alkalmazó szuronyharc gyakorlatok.
75., 76., 77. p.

(Mindig bábuval vagy az oktatóval
 szembe.)

Háritások. (Csak állóhelyben.)

(A háritás abban áll, hogy a csendőr az
 ellenfél puskáját (vivópóznáját) erélyesen
 félreüti. — 70. p. Puskaütés. —)

«*Kézitusához kész!*»
 «*Jobbra hárits!*» (Puskaütés jobbra.)
 «*Balra hárits!*»
 «*Mélyen jobbra hárits!*» (Puskaütés
 mélyen.)
 «*Mélyen balra hárits!*»
 «*Fejet jobbra hárits!*» (Puskaütés
 jobbra, kissé felfelé mérve.)
 «*Fejet balra hárits!*»
 «*Lábhoz!*»

Háritások döféssel összekötve:

«*A bábu előtt (előttem) kézitusához
 kész!*»

«*Jobbra hárits! Döfés!*» (Puskaütés jobbra döfés.)

«*Balra hárits! Döfés! Sziv!*»

«*Mélyen jobbra hárits! Döfés!*»

«*Mélyen balra hárits! Döfés kirőrèssel!*»

«*Fejét jobbra hárits! Döfés! Nyak!*»

«*Fejét balra hárits! Döfés!*»

«*Töltényt rejts!*»

«*Vigyázz!*»

«*Szuronyt -le!*»

Ha a kiképzendő a szuronyharc alaki gyakorlatait már elsajátította, állítsa őt az oktató magával szembe (mindkét fél vivópóznával, védőfelszereléssel) és vezényszóval, jellel vagy magatartásával hajtassa végre a kiképzendővel a viszonyoknak legmegfelelőbb szuronyharc tevékenységét. Közben oktassa a kiképzendőt a szuronyharcral kapcsolatos csel fogásokra, gáncsvetésre, leleményességre és furfangra. Csélja ennek az, hogy a kiképzendő a szuronyharc alaki gyakorlatait az adott viszonyok között helyesen végrehajtani és alkalmazni megtanulja.

E célból a kiképzendőt bábuk elé vagy közé is állíthatjuk, melyekre az oktató jelére vagy figyelmeztetőjére támadást hajt végre.

Pl.:

«*Élőttem 3 lépésre kèzitusához kész!*»

Most az oktató döfést hajt végre,

amit a kiképzendő hárit (puskaütés) és azonnal visszadöf. Ezt az oktató háritja s közben oldalt ugorva, a kiképzendőre döf, gáncsot vet stb.

Vagy három bábu közé állítva a kiképzendőt:

«*A bábuk között kèzitusához kész! A három bábu Önre támad és pedig A) bábu fusaütéssel a fejére, B) bábu döféssel a nyakára, C) bábu rugással az alfestébe. Hajrá!*» (vagy pedig fordítva, a gyakorló támadással kezdje.)

Erre a kiképzendő ugrásokkal, fordulatokkal, a megfelelő háritásokkal, döféssel stb. villámgyorsan védekezik és utána a bábukra támad. (Vagy pedig fordítva, először támad s azután védekezik.)

78. p. Harcszerű szuronyharc gyakorlatok vivópóznával.

(Küzdőfelek a védőfelszerelést használják. — 52. p. g., 53. p. —)

Állóhelyből, minden testhelyzetből és nekifutással. Különböző terepen (árok, cserjés stb.) és minden napszakban.

Állítsuk az ellenfeleket egymással szembe 30—50 méterre és különböző erő elosztással, pl. 1—2 ellen, vagy 4—1 ellen stb. A rohamot «*Hajrá!*» vezényszóra kezdjek meg. A gyakorlat az egyik fél teljes legyőzésével ér véget, vagy «*Állj!*» vezényszóra előbb is.

79/a., 79/b.

Szuronytámadás.

Karhatalmi alkalmazásnál (ha zártrendben szuronytámadást kell végrehajtani) a «Szuronyt szegezz»-t a mozgás megkezdése előtt vezényeljük. (Bár célszerű lenne azt mozgásközben is gyakorolni.)

«Lábhoz» helyzetből:

(Bár az utasítás szövegéből arra lehet következtetni, hogy ezt a fogást csak «Lábhoz» helyzetből kell végrehajtani, de nézetem szerint végre lehet azt hajtani értelemszerűen «Súlyba», illetve «Vállra» helyzetből is.)

«Lábhoz!»

«Szuronyt **-fel!**»

«Szuronyt szegezz!»

«Lábhoz!» (»Lábhoz» vezényszóra a csendőr a puskát akként hozza fuszával a jobb comb elé függélyes helyzetbe, hogy a felsőágy jobbra legyen és azután a puskát lábhoz veszi. Értelemszerűen ugyanígy lehet a puskát «Súlyba», illetve «Vállra» helyzetbe is venni.)

«Szuronyt **-le!**»

Szuronytámadás zártrendben:

«N. Raj! Irány...! Egysoros vonalban sorakozó!»

«Lábhoz!»

«Szuronyt **-fel!**»

«Szuronyt szegezz!»

«Szuronytámadás az ellentálló néptömeg szétesztatására!»

«Raj in-dulj!»

«Raj **-állj!**»

«Lábhoz!»

«Szuronyt **-le!**»

80. p.

Rohamkéssel való harckiképzés.

Alaki gyakorlatok.

85. p. Rohamkés fogás:

«Kézitusához kész» helyzetből, minden testhelyzetből, puska nélkül vagy puskával.

«Kézitusához kész» helyzetből:

«Kézitusához kész!»

«Rohamkés jobb kézbe!»

«Rohamkést rejts!» (Ezt a figyelemzetet a K. Sp. ut. nem említi, de használata — a rohamkés eltételére és a «Kézitusához kész» állás megszüntetésére — célszerű.)

«Kézitusához kész!»

«Rohamkés balkézbe!»

«Rohamkést rejts!»

Testhelyzetből:

(Testhelyzetben a «Rohamkést rejts!» figyelemzetet a csendőr elteszi a rohamkést, de a «Fel!» vezényszóig továbbra is testhelyzetben marad.)

«Térdre!» («Leülni», «Feküdj».)
 «Rohamkés jobbkézbe!»
 «Rohamkést rejts!»
 «Rohamkés balkézbe!»
 «Rohamkést rejts!»
 «Fel!»

Rohamkés szurás.

«Kézitusához kész!» helyzetből, minden testhelyzetből, puská nélkül vagy puszkával.

«Kézitusához kész» helyzetből: (Példák.)

«A bábutól kézitusához kész!»
 «Rohamkés jobbkézbe!»
 «Felső szurás! Nyak! **Hajrá!**»
 «Rohamkést rejts!»
 «Kézitusához kész!»
 «Rohamkés balkézbe!»
 «Álsó szurás! **Hajrá!**»
 «Rohamkést rejts!»

Testhelyzetből: (Példák.)

«A bábutól 20 méterre térdre!»
 «Rohamkés jobbkézbe!» (Testhelyzetben marad.)
 «Felső szurás! Nyak! **Hajrá!**»
 (Neki ront.)
 «Rohamkést rejts!»
 «A bábutól 10 méterre leülni!»
 «Rohamkés balkézbe!»
 «Álsó szurás! **Hajrá!**»
 «Rohamkést rejts!»
 «A bábutól 15 méterre feküdj!»

«Rohamkés jobbkézbe!»
 «Álsó szurás! **Hajrá!**»
 «Rohamkést rejts!»

(Helyben, vagy közvetlen közléről a szurás felugorva hajtandó végre.)

Alkalmazó gyakorlatok:

86. p. Állóhelyből, minden testhelyzetből, puska nélkül vagy puszkával.

Állítsuk az ellenfeleket egymással szembe 25—30 méterre.

Jelöljük meg a támadó és a védő felet. A rohamot «**Hajrá!**» vezényszóra kezdjük meg. A gyakorlat az egyik fél teljes legyőzésével ér véget, vagy «**Álfi!**» vezényszóra előbb is.

11. §. A kézigránátharc.

102. p. Kézigránátdobó előgyakorlatok. (Kézigránátot határozott cél nélkül dobni tilos. A célzott dobást felöltött gázlarc-cal is gyakorolni kell.)

A kézigránát földre helyezése és kézbevétele.

Ütemezve:

a) «Kézigránát a test elé!»
 «Egy!»
 «Kettő!»
 «Három!»
 «Kézigránát kézbe!»

Ütemezés nélkül:

«Kézigránát a test elé!»
 «Kézigránát kézbe!»

Kézigránát sportszerű előgyakorlatok.

(Ha e gyakorlatokat kézigránáttal hajtjuk végre, úgy az oktató — még a gyakorlatok megkezdése előtt — jelölje meg a célokat, amelyekre a dobások történnék.)

Állóhelyből felszerelés nélkül.

Ütemezve:

b) «Első számú gyakorlat!» (Gyakorló kézigránát nélkül, állóhelyzetből.)

«Egy!»

«Kettő!»

«Három!»

«Négy! — Öt!»

«Hat!»

... ..

c) «Kézigránát kézbe!»

«Kézigránát a test elé!»

«Második számú gyakorlat!» (Gyakorló kézigránáttal, állóhelyzetből.)

»Egy!»

«Kettő!»

«Három!»

«Négy! — Öt!»

«Hat!»

«Kézigránátért!»

.. ..

d) «Kézigránát a test elé!»

«Harmadik számú gyakorlat!» (Gyakorló kézigránáttal állóhelyzetből.)

«Egy!»

«Kettő!»

«Három! Négy! Öt!»

(A kézigránát felcsapódása után — figyelmeztetés nélkül — futásban sieszen a csendőr kézigránátjáért és azután térjen vissza beosztásába.)

Ütemezés nélkül:

«Első számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

«Kézigránát kézbe!»

«Kézigránát a test elé!»

«Második számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

«Kézigránátért!»

«Kézigránát a test elé!»

«Harmadik számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

(Kézigránátért figyelmeztetés nélkül.)

Futásból:

Állóhelyből vagy testhelyzetből.

Felszerelés nélkül vagy teljes felszereléssel.

«Negyedik számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

(Kézigránátért figyelmeztetés nélkül.)

«Térdre!»

«Negyedik számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

«Leülni!»

«Negyedik számú gyakorlat!»

«**Hajrá!**»

«Feküdj!
 «Negyedik számu gyakorlat!»
 «Hajrá!»

103., 104., 105. p.

Dobójáték.

Állítsuk a kiképzendőket párosával — vagy többesben 6 lépés térközzel — kezdetben közelebb (15 m.), később fokozatosan távolabb (30—35—40 m.) egymással szembe (utoljára pedig dobassunk 10—5 m.-re).

A dobó csendőr «N. csendőr!» felszólítással nevéen szólítsa azt, akire dobni szándékozik.

A dobójátékot «Hajrá!» vezényszóra kezdjék meg és «Állj!» vezényszóra szüntessék be. (Eme előgyakorlatnál a csendőr a «kitérés»-t is kell, hogy elsa-játítsa.)

Egyenkénti dobás. (Felszereléssel.)

Állóhelyből, testhelyzetből, mozgás közben. (A «Dobás» vezényszóra kidobott kézigránátok — feltételezett — robbanása után az előnyomulást, szökélést mindig azonnal folytatni kell. Csak ezután következik a «kézigránátért» figyelmeztető.)

Helyből:

«Dobáshoz kész! Egyenest alak a fánál!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

Helyből szökéléssel:
 (Nagyobb távolságon [pl. 60 m.] levő célra.)

«Dobáshoz kész! Egyenest a bokorban fekvő alak!
 Szökelés előre!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

Testhelyzetből:

«Térdre!»
 «Dobáshoz kész! Egyenest alak a fánál!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

«Leülni!»
 «Dobáshoz kész! Félbalra a bokorban alakok!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

«Feküdj!»
 «Dobáshoz kész! Félbalra géppuska a bokorban!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

Mozgásközben:

«Menet! Irány . . . ! In-dulj!»
 «Dobáshoz kész! Egyenest géppuska a fánál!»
 «Dobás!»
 «Kézigránátért!»

«Futás! Irány . . .! **In-dulj!**»
 «Dobáshoz kész! Egyenest a fa közt
 bujkáló alak!
Dobás!»
 «Kézi gránátért!»

106. p.

Osztagban.

Egyes dobás.

Állóhelyből:

«Dobáshoz kész! Egyenest a fasor-
 ban alakok!
Egyes dobás!» (Esetleg élénke-
 ben vagy lassabban.)
 «Dobást szüntess!» (108. p.)
 «Kézi gránátért!»

«Dobáshoz kész! Félbalra az árok-
 ban gyalogosok!
 Két kézi gránáttal!
Egyes dobás!»
 «Kézi gránátért!»

Testhelyzetből:

«Térdre!»
 «Dobáshoz kész! Egyenest a bokor-
 ban alakok!
Egyes dobás!»
 «Dobást szüntess!»
 «Kézi gránátért!»

«Feküdj!»
 «Dobáshoz kész! Félbalra a fasor-
 ban géppuska!
 Három kézi gránáttal!»

Egyes dobás!
 «Kézi gránátért!»

«Leülni!»
 «Dobáshoz kész! Féljobbra a fánál
 figyelő!
 Két kézi gránáttal!
Egyes dobás!»
 «Kézi gránátért!»

Összdobás.

Állóhelyből:

«Összdobáshoz kész! Egyenest a
 bokorban golyószóró!
Dobás!»
 «Kézi gránátért!»

«Gránátosok összdobáshoz kész!
 Féljobbra alakok a földhányásnál!
Dobás!»
 «Kézi gránátért!»

Testhelyzetből:

«Térdre!»
 «Összdobáshoz kész! Egyenest a
 bokorban alakok!
Dobás!»
 «Kézi gránátért!»

«Leülni!»
 «Gránátosok összdobáshoz kész!
 Féljobbra a fasorban alakok!
Dobás!»
 «Kézi gránátért!»

«*Feküdj!*»
 «*Összdobáshoz kész! Egyenest a bokorban gyalogosok!*
Dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

Helyből szökeléssel:

(Nagyobb távolságon [pl. 60 m.] levő célra.)

«*Feküdj!*»
 «*Összdobáshoz kész! Egyenest a fasorban alakok!*
Szökelés előre!
Dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

Mozgásközben:

«*Menet! Irány . . .! Raj in-dulj!*»
 «*Összdobáshoz kész! Egyenest a bokorban golyószóró!*
Dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

«*Futás! Irány . . .! Raj in-dulj!*»
 «*Összdobáshoz kész! Félbalra a ház mellett géppuska!*
Dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

107. p. Felhívással:

«*Egyenest a jegenyénél rejtőző figyelő!*
N. csendőr!
Dobáshoz kész!
Dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

«*Feküdj!*»
 «*Félbalra a ház sarkánál golyószóró!*
N. és N. csendőrök!
Dobáshoz kész!
Három kézigránáttal!
Egyes dobás!»
 «*Kézigránátért!*»

(A kézigránát dobást ne csak állóhelyben, testhelyzetből felugorva, vagy mozgásközben gyakoroljuk, hanem minden testhelyzetben is, de ily esetben az okfató — még a gyakorlatok megkezdése előtt — hívja fel erre a gyakorlók figyelmét, nehogy felugorjanak.)

109. p.

A harcserü kézigránát dobástfészkekre végrehajtott «*Roham*»-mal gyakoroljuk. (Gy. Gy. Sz. 2. füzet 18. §. VI. fejezt.)

A kardvívás.

(Vezérfonál a kardvívás oktatásához.
Cs. 9.)

A vezénylő a gyakorlatokat kivont karddal vezényli. A gyakorlatok kizárólag szolgálati karddal végzendők.

Felállítás.

«N. Raj! Irány! . . .! Egysoros vonalban sorakozó!»

«4 lépésre **-nyitódj!**» (Vagy támpont N. csendőri, közép! vagy balszárny! 4 lépésre nyitódj!), vagy

«N. Raj! Irány! . . .! Vonalban sorakozó!»

«4 lépésre **-nyitódj!**» (vagy támpont N. csendőr!, közép!, vagy balszárny! 4 lépésre nyitódj!)

«Első sor 4 lépést **in-dulj!**»

Állás és lábmozdulatok.

Beosztásra:

«Vívni állás — **egy!** — **kettő!**»

«**Pihenj!**»

«Vigyázz! vívni — állás!»

«Kardot **rejts!**»

Beosztás nélkül:

«Vívni — állás!»

«**Pihenj!**»

«Vigyázz! vívni — állás!»

«Kardot **rejts!**»

Lábmozdulatok.

(Csak vívó állásból.)

«Vívni — állás!»

1. «**Dobbants!**»

Beosztásra:

2. «Előre **indulj!** **egy!** — **kettő!**»

3. «Hátra **indulj!** **egy!** — **kettő!**»

Beosztás nélkül:

2. «Előre **indulj!**»

«**Állj!**»

3. «Hátra **indulj!**»

«**Állj!**»

4. «Előre **-ugorj!**»

5. «Hátra **-ugorj!**»

Beosztásra.

6. «Kitörj! — **egy!**»

«Helyre — **kettő!**»

Beosztás nélkül:

6. «**Kitörj!**»

«Kardot **rejts!**»

«**Pihenj!**»

IV. Vágások és szurás.

a) Karlendítési gyakorlatok arcállásból (csipőre tett balkézszel), vívó állásból és kitörési helyzetből.

Arcállásból:

«**Vigyázz!**»

1. «Karlendítés a magas jobb vágásra! **egy!** **kettő!**»

«**Tovább gyakorolni!**»

2. «Karlendítés a fej vágásra! **egy!** **kettő!**»

«**Tovább gyakorolni!**»

3. *Karlendítés a magas bal vágásra!*
egy! kettő!
«**Tovább gyakorolni!**»
4. «*Karlendítés a balra vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
5. «*Karlendítés a mély bal vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
6. «*Karlendítés a szurásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
«*Kardot rejts!*»
«**Pihenj!**»

Vivóállásból:

- «*Vigyázz! vivni — állás!*»
1. «*Karlendítés a magas jobb vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
2. «*Karlendítés a fej vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
3. «*Karlendítés a magas bal vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
4. «*Karlendítés a balra vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
5. «*Karlendítés a mély bal vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
6. «*Karlendítés a szurásra!* **egy! kettő!**»

«**Tovább gyakorolni!**»
«**Pihenj!**» vagy
«*Kardot rejts!*»
«**Pihenj!**»

Kitörési helyzetből:

«*Vigyázz! vivni — állás!*»
«*Kitörj! — egy!*»

1. «*Karlendítés a magas jobb vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
2. *Karlendítés a fej vágásra!* **egy! kettő!**
«**Tovább gyakorolni!**»
3. «*Karlendítés a magas bal vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
4. «*Karlendítés a balra vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
5. «*Karlendítés a mély bal vágásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
6. «*Karlendítés a szurásra!* **egy! kettő!**»
«**Tovább gyakorolni!**»
«*Helyre — kettő!*»
«**Pihenj!**» vagy
«*Kardot rejts!*»
«**Pihenj!**»

b) Kardvágási gyakorlatok és szurás.

«*Vigyázz! vivni — állás!*»

1. «*Magasan jobbra -vágj!*»

2. «Magasan balra -vágj!»
3. «Mélyen jobbra -vágj!»
4. «Mélyen balra -vágj!»
5. «Jobbra -vágj!»
6. «Balra -vágj!»
7. «Fejre -vágj!»
8. «Szurj!»
«Kardot rejts!»
- Pihenj! -

Kardvágási gyakorlatok és szurás fel- tüzött szuronyos puskával.

(Ha a parancsnok szintén puskával vount ki, úgy vállazott puskával — rejtett karddal és rejtett szuronyal — vezényel.)

- «Vigyázz!»
«Szuronyt -fel!»
«Vivni -állás!»

(A szuronyos puskát szíjjával akassza bal alkarjára, bal kézzel markolja át a puskát a felső foglaltvány karika alatt s hozza ezt a kezét a bal melléhez s azután vegye fel a vivni állást.)

1. «Magasan jobbra -vágj!»
2. «Magasan balra -vágj!»
3. «Mélyen jobbra -vágj!»
4. «Mélyen balra -vágj!»
5. «Jobbra -vágj!»
6. «Balra -vágj!»
7. «Fejre -vágj!»
8. «Szurj!»

- «Kardot rejts!»
«Szuronyt -le!»
«Pihenj!»

V. Hárítások.

Beosztásra:

«Vigyázz! vivni — állás!»

1. «Jobbra háríts -egy!»
«Helyre -kettő!»
2. «Balra háríts -egy!»
«Helyre -kettő!»
3. «Mélyen jobbra háríts -egy!»
«Helyre -kettő!»
4. «Mélyen balra háríts -egy!»
«Helyre -kettő!»
5. «Fejre háríts -egy!»
«Helyre -kettő!»
6. «Szurást jobbra -háríts!»
7. «Szurást balra -háríts!»
«Pihenj!»

Beosztás nélkül:

«Vigyázz! vivni — állás!»

1. «Jobbra -háríts!»
2. «Balra -háríts!»
3. «Mélyen jobbra -háríts!»
4. «Mélyen balra -háríts!»
5. «Fejre -háríts!»
6. «Szurást jobbra -háríts!»
7. «Szurást balra -háríts!»
«Kardot rejts!»

«Zárkózz!» (vagy támpont közép, balszárny vagy N. csendőr, zárkózz!)
(Zárkózás után a második sor lépjen sorköze.)

VI. Szabadvívás.

Teljes vívókészlettel felszerelve. Szabadvívók egymással szemben oly távolságra állanak fel, hogy még kitörés esetén se tudják egymást elérni.

A szabadvívás két ellenfélnek egymással tetszés szerinti mérkőzése, vezényszót tehát itt nem használunk. Célszerű azonban, ha a szabadvívásba való bevezetés végett kezdetben megjelöljük a támadót és a védőt s a végrehajtandó gyakorlatot.

Ezt először beosztásra, azután beosztás nélkül hajthatjuk végre.

Példák.

Beosztásra.

Első sor: Támadó.

Második sor: Védő.

«*Vívni — állás!*»

Támadó: «*Magasan jobbra vágj!*

Védő: *Balra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Magasan balra vágj!*

Védő: *Jobbra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Mélyen jobbra vágj!*

Védő: *Mélyen balra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Mélyen balra vágj!*

Védő: *Mélyen jobbra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Jobbra vágj!*

Védő: *Balra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Balra vágj!*

Védő: *Jobbra háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Fejre vágj!*

Védő: *Fejét háríts!*

Egy! — Kettő!»

Támadó: «*Szurj!*

Védő: *Szurást jobbra háríts!*

Támadó: «*Szurj!*

Védő: *Szurást balra háríts!*

«Pihenj!»

Beosztás nélkül:

«*Vigyázz! vívni -állás!*»

Támadó: «*Magasan jobbra vágj!*

Védő: *Balra háríts!*»

Támadó: «*Magasan balra vágj!*

Védő: *Jobbra háríts!*»

Támadó: «*Mélyen jobbra vágj!*

Védő: *Mélyen balra háríts!*»

Támadó: «*Mélyen balra vágj!*

Védő: *Mélyen jobbra háríts!*»

Támadó: «*Jobbra vágj!*

Védő: *Balra háríts!*»

Támadó: «*Balra vágj!*

Védő: *Jobbra háríts!*»

Támadó: «*Fejre vágj!*

Védő: *Fejét háríts!*»

Támadó: «*Szurj!*

Védő: *Szurást jobbra háríts!*»

Támadó: «*Szurj!*

- Védő: *Szurást balra **háríts!***
*«Kardot **rejts!**»*
*«**Pihenj!**»*
*«Vigyázz! **vívni -állás!**»*
- Támadó: *«Magasan jobbra vágj!*
Előre indulj!
- Védő: *Balra háríts!*
Hátra indulj!
***Rajta!**»*
*«**Állj!**»*
- Támadó: *«Fejre vágj!*
Előre ugorj!
- Védő: *Fejet háríts!*
Hátra ugorj!
***Rajta!**»*
- Támadó: *«Szurj!*
Balra háríts!
- Védő: *Szurást jobbra háríts!*
Magasan jobbra vágj!
***Rajta!**»*
- Támadó: *«Mélyen balra vágj!»*
Előre ugorj!
Szurást balra háríts!
- Védő: *Mélyen jobbra háríts!*
Hátra ugorj!
Szurj!
***Rajta!**»*
*«Kardot **rejts!**»*
*«**Zárkózz!**»*

A cselgáncs.

(Testnevelési utasítás II. Rész. 6-c. füzet.)

A «*Testnevelési utasítás*»-nak a «*Cselgáncs*»-ra vonatkozó füzeté vezényszavakat közelebből nem jelöl meg. Cél szerű azonban, hogy «*az előgyakorlatok*»-at mindig, az egyes fogásokat pedig tökéletes begyakorlásukig (míg a gyakorlók «*haladók*»-nak nem tekinthetők) vezényszóra hajtsuk végre.

Az alább következő vezényszavak, melyek az órparancsnokképző iskola anyagát ölelik fel, ezt a célt szolgálva lettek összeállítva. E vezényszavak mintájára könnyen állíthatók össze a cselgáncs utasítás többi pontjaira is vezényszavak.

A vezényszavaknál a zárójelek között levő számok az ütemek számát jelentik. (Az oktatónak azonban nem kell feltétlenül e füzetben közölt ütemek számához ragaszkodnia.)

Az egyes »*Előgyakorlatok*» és »*fogások*» első begyakorlásánál az ütemek vezénylésére hajtsuk azokat végre. Pl. «*Ujjizületi gyakorlat! Egy! Kettő! Három!*», vagy «*Kabátrögzítés! Első (második) sor védő! Egy! Kettő! Három!*»

Ha az egyes mozdulatok, illetve fogások végrehajtását a gyakorlók elsajátították, akkor ütemelés elmarad s az »*előgyakorlatok*»-at vagy a »*fogások*»-at a »*Gyakorolni!*», illetve a »*Rajta!*» vezényszóra kezdjük meg.

Az «*Állj!*» vezényszóra a gyakorlók alapállásba helyezkednek.

A fogásokat ne mindig ugyanazzal a sorral (pl. első sorral) kezdessük, mert így a másik sor csak utánoz s a célt: a fogás gyors átértését és az ezt követő villámgyors végrehajtást mindegyik gyakorlónál nem fogjuk elérni.

«*Haladók*»-nál már csupán a védő (támadó) sort kell megnevezni s az oktató gyors vezényszavára (mely csupán a fogás megnevezéséből álljon) kell bármilyen fogást tévedés és hiba nélkül végrehajtani tudniok. (Pl. «*Első sor védő! Rendőrkartfogás!*») Legvégül pedig rendezünk szabad mérkőzéseket. (L! 32. p.)

A fogások mindig határozottak és villámgyorsak legyenek, tartsuk azonban szem előtt, hogy a szükséges elővigyázat elmulasztása súlyos sérülésekkel járhat. Már csak ez a körülmény is megköveteli az oktatótól a cselgáncs utasítás beható ismeretét.

Felállítás:

«*Támpont N. csendőr (jobb-, bal-szárny)! Cselgáncsgyakorlatokhoz nyitódj!*»

A nyitódást vonalból hajtsuk végre a »*Testnevelési utasítás II. Rész 2. füzet*»-ének 10. pontja szerint azzal az eltéréssel, hogy a második sor csak egy (és nem két) lépést lépjen hátra.

Előgyakorlatok.

51. p.

«Ujjizületi gyakorlat!» (1, 2, 3.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

52. p.

«Kéznyitás és csukás!» (1, 2, 3.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

53. p.

«Első sor hátra-arc!»
 «Csuklófogás!» (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

54. p.

«Leülni!»
 «Húzási gyakorlat jobb karral!»
 (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»
 «Húzási gyakorlat bal karral!»
 (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»
 «Húzási gyakorlat két karral!»
 (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»
 «Húzási gyakorlat két karral fel-
 váltva!» (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

55. p.

«Nyomási gyakorlat!» (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»
 «Fel!»

56. p.

«Támaszkodási gyakorlat!» (1, 2, 3.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»
 «Kiszorítási verseny!»
 «Rajta!»
 «Állj!»
 «Első sor hátra -arc!»

67. p.

«Kézélerősítő gyakorlat!» (1, 2, 3, 4.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

68. p.

«Csuklóedző gyakorlat!» (1, 2, 3.)
 «Gyakorolni!»
 «Állj!»

Fogások.

82. p.

«Első sor hátra -arc!»
 «Kabátrögzítés! Első (második) sor védő!» (L! 34. pontot és 82. pont 5. be-
 kezdését.) (1, 2, 3.)
 «Rajta!»
 «Állj!»
 «Szerepcsere!» figyelmeztetőre a má-
 sodik (első) sor következik a fogás vég-
 rehajtására.

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Kabátrögzítés ellenfogása! Első (második) sor támadó, második (első) sor védő!» (1, 2.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

83. p.

«Kabátrögzítés sérültek emelésére a kar befűzésével! Első (második) sor kezdí!» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

84. p.

«Kabátrögzítés sérültek emelésére az alsó szegély kihuzásával! Első (második) sor kezdí!» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

88. p.

«Gallérkivezetés! Első (második) sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

138. p.

«Első sor hátra -arc!»

«Jobb- (bal-) kéz kiemelés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

142. p.

«Torokvédelem karkeresztezéssel!

Első sor támadó, második sor védő!» (Az utasítástól eltérőleg a védő jobbkezével a támadó jobbját, balkézével pedig annak balkezét — és ne jobbkezét — kapja el. A támadó karjainak keresztbe feszítése csak így hajtható végre. L! a 10. ábrát is.) (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

143. p.

«Torokvédelem kézleütéssel! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

144. p.

«Egykezes fojtogatás elleni védekezés!

Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

147. p.

«Torokvédelem kar szétválasztással!

Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

170. és 173. p.

«Bojtás ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

174. p.

«Botelkapás és kicsavarás! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

176. p.

«Rendörkeztetés! Első (második) sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

178. p.

«Rendörkeztetés! Első (második) sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

229. p.

«Első sor hátra -arc!»
«Újletépés hátulról való fojtogatás ellen! Második sor támadó, első sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»

«Állj!»

231. p.

«Hátulról fojtogatás ellen lábát-rántás! Második sor támadó, első sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

241., 242., 243. p.

«**Első sor hátra -arc!**»«**Karhátracsavarás átbujással! Első (második) sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

243/a.

«**Karhátracsavarás ellenfogása átbujással! Első sor támadó, második sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

243/b.

«**Karhátracsavarás ellenfogása kar-kiemeléssel! Első sor támadó, második sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

243/c.

«**Karhátracsavarás ellenfogása ellőkéssel! Első sor támadó, második sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

243/d.

«**Karhátracsavarás ellenfogása kar-
kirántással! Első sor támadó, második
sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

254. p.

«**Lábrahágás fölőspofonnal! Első (második) sor védő!**» (1, 2.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»«**Rajta!**»«**Állj!**»

258. p.

«**Mellen való rendőrfogás! Első (második) sor védő!**» (1, 2, 3.)«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Szerepcsere!**»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

264., 265. p.

«Lábrahágás és hanyattlökés tolópofonnal, azután mellen való rendőrfogással rögzítés a földön! Első (második) sor védő!» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

267. p.

«Lábrahágás és hanyattlökés tolópofonnal, azután megfordítás a lábfejnél fogva! Első (második) sor védő!» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

275. p.

«Első sor hátra **-arc!**»

«Hátúlról átfogás ellen védekezés!

Második sor támadó, első sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

290. p.

«Első sor hátra **-arc!**»

«Dofon ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

291. p.

«Ökölrel verekedő ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

292. p.

«Ökölvívó (boxoló) ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

294. p.

«Birkózó ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!» (1, 2.)

«**Rajta!**»«**Állj!**»

«Szerepcsere!»

«**Rajta!**»«**Állj!**»

295. p.

«*Bot ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

296. p.

a) «*Szurás ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

b) «*Ütés ellen védekezés és felsőkulcs fogás! (300 p.) Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

300. p.

«*Kés ellen védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2, 3, 4.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

303. p.

«*Kabátharítás késsel támadó ellen! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

304. p.

«*Alsószurás elleni védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Oldalszurás elleni védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

306., 307. p.

«*Diszfoly elleni védekezés! Első sor támadó, második sor védő!*» (1, 2, 3.)

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Szerepcsere!*»

«**Rajta!**»

«*Állj!*»

«*Első sor hátra -arc!*» Támpont N.

A cselgáncs.

csendőr (jobb-, balszárny)! Zárkózz!»
(Zárkózás után a második sor sorközre
fellép.)

Összetett gyakorlatok.

(L! 264., 265. és 267. p. alattit is.)

«Támpont N. csendőr (jobb-, bal-
szárny)! Cselgáncs gyakorlatokhoz nyitódj!»

«Első sor hátra -arc!»

«Jobbkéz kiemelés és karhátracsava-
rás átbujással! Első sor támadó, második
sor védő!» (1, 2, 3, 4.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Torokvédelem kézleütéssel és rendőr-
karfogás! Első sor támadó, második sor
védő!» (1, 2, 3, 4, 5.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Karhátracsavarás ellenfogása átbu-
jással és rendőrkarfogás! Első sor támadó,
második sor védő!» (1, 2, 3.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Torokvédelem karszétválasztással és

mellen való rendőrfogás! Első sor támadó,
második sor védő!» (1, 2, 3, 4, 5.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Dofen ellen védekezés és rendőrkar-
fogás! Első sor támadó, második sor védő!»
(1, 2, 3.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Első sor hátra -arc!»

«Hátulról átfogás ellen védekezés és
rendőrkarfogás!» (1, 2, 3.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Első sor hátra -arc!»

«Szurás ellen védekezés, felsőkulcs
fogás és gáncsvetés!» (1, 2, 3.)

«Rajta!»

«Állj!»

«Szerepcsere!»

«Rajta!»

«Állj!»

«Első sor hátra -arc!»

«Támpont N. csendőr (jobb-, bal-
szárny)! Zárkózz!»

Szabadgyakorlatok.

(Testnevelési Utasítás II. rész testnevelési és sportágak 2. füzet.)

Általános szabályok.**7., 11., 12., 13. és 14. p.**

E füzetben azok a gyakorlatok, melyeket általában mindenkinek tudnia kell, *-gal vannak megjelölve.

A gyakorlatok vezényszavai mellett zárjelben feltüntetett számok (Pl. 10—20-szor) közül a kisebb a kezdőktől követelhető legmagasabb követelményt, a nagyobb pedig a fokozatos haladás útján elérendő legmagasabb követelményt jelenti.

A gyakorlatok előmutatása céljából állítson az oktató 1—2 ügyes gyakorlót a többiekével azonos arccal az arcvonal elé. A gyakorlók kezdetben az oktató előszámlálására, később anélkül, az előmutatás szerint gyakoroljanak.

Mindenki önállóan gyakorol. Az egyformaság mellékes, a fegyelem azonban nélkülözhetetlen.

Mozgás közben a szabadgyakorlatok akként hajtandók végre, hogy minden lépésre 1—1 mozdulat (ütem) essen.

10. p. Vonalból vagy oszlopból.

Felállítás.

«Támpont N. csendőr! (Jobb-balszárny!) Szabadgyakorlatokhoz nyitódj!»

Vagy

«Támpont N. csendőr! (Jobb-balszárny!) X. lépésre! Szabadgyakorlatokhoz nyitódj!»

A szabadgyakorlatokat azonban egyéb megfelelő alakzatokban is gyakorolhatjuk.

Vonalban a nyitódás után a második sor (oszlopban a hátsó sorok) lépjen 2 lépést hátra.

A társas gyakorlatoknál a tér- és távköz a szükséghez képest veendő fel.

1. §. Az állások.

Állóhelyben:

***16. p.**

«Vigyázz!»

***17. p.**

«Dihenj!»

«Vigyázz!»

***18., 13. p.**

«Terpeszugrás!» (1, 2 ütem vagy)

«Alapállás!»

«Terpeszugrás! Rajta!»

«Állj!»

***19. p.**

«Mindkét térdrel térdre!» (1, 2. vagy)

«Alapállás!»

«Mindkét térdrel térdre! **Rajta!**»

«**Állj!**»

*21. p.

«Fekvőtámasz!» (1, 2.)

«**Alapállás!**» (1, 2.)

«Fekvőtámasz! **Rajta!**»

«**Állj!**»

*22. p.

«Hasra feküdj!» (1, 2, 3.)

«**Alapállás!**» (1, 2, 3.)

«Hasra feküdj! **Rajta!**»

«**Állj!**»

23. p.

«Fekvőtámasz jobbra (balra) oldal!»
(1, 2, 3.)

«**Alapállás!**» (1, 2, 3.)

«Fekvőtámasz jobbra (balra) oldal!»
Rajta!»

«**Állj!**»

24. p.

«Hátsó fekvőtámasz jobbra (balra)!»
(1, 2, 3.)

«**Alapállás!**» (1, 2, 3.)

«Hátsó fekvőtámasz jobbra (balra)!»
Rajta!»

«**Állj!**»

*25. p.

«Hanyatt feküdj!» (1, 2, 3.)

«**Alapállás!**» (1, 2, 3.)

«Hanyatt feküdj! **Rajta!**»

«**Állj!**»

*27. p.

«Csipőre!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»

«Csipőre! **Rajta!**»

«**Állj!**»

Menetközben:

«Menet! Irány...! Raj (szakasz)
in-dulj!» (Egyes kiképzésnél «*in-dulj!*»)

«Csipőre! **Rajta!**»

«**Állj!**» (Egyes kiképzésnél «**Gyakorlat állj!**»)

«Raj- (szakasz) **állj!**» (Egyes kiképzésnél «**Állj!**»)

2. §. Kartartások és kargyakorlatok.

Állóhelyben:

*29. p.

«Karok mellsőtartásba!» (1, 2, vagy)

«**Alapállás!**» (vagy «**Karokat helyre!**»)

«Karok mellsőtartásba! **Rajta!**»

«**Állj!**»

*30. p.

«Karok felsőtartásba!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»

«Karok felsőtartásba! **Rajta!**»

«**Állj!**»

*31. p.

«Karok oldalsótartásba!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»«Karok oldalsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»

*32. p.

«Karok hátsótartásba!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»«Karok hátsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»

*33. p.

«Tarkóra!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»«Tarkóra! **Rajta!**»«**Állj!**»

*34. p.

«Vállhoz!» (1, 2. vagy)

«**Alapállás!**»«Vállhoz! **Rajta!**»«**Állj!**»

Menetközben:

«Menet! Irány...! **Raj in-datj!**»«Karok mellsőtartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok felsőtartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok oldalsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok hátsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Tarkóra! **Rajta!**»«**Állj!**»«Vállhoz! **Rajta!**»«**Állj!**»«Raj **-állj!**»

Mindkét térdrel térdre állásban:

20., 29., 30., 31., 32., 33., 34. p.

«Mindkét térdrel térdre!»

«Karok mellsőtartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok felsőtartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok oldalsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Karok hátsótartásba! **Rajta!**»«**Állj!**»«Tarkóra! **Rajta!**»«**Állj!**»«Vállhoz! **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

Hanyatt feküdj állásban:

26., 29., 30., 31., 33., 34. p.

«Hanyatt feküdj!»

«Karok mellsőtartásba! **Rajta!**»

«**Állj!**»

«*Karok felsőtartásba! Rajta!*»

«**Allj!**»

«*Karok oldalsótartásba! Rajta!*»

«**Állj!**»

«*Tarkóra! Rajta!*»

«**Állj!**»

«*Vállhoz! Rajta!*»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

Állóhelyben:

*36. p.

«*Karok felsőtartásba, légzéssel! (1, 2, vagy) Rajta!*»

«**Állj!**»

*37. p.

«*Ter peszугrás!*»

«*Karok oldalsótartásba!*»

«*Szorítsd a karokat hátra! (3—5-ször) (1, 2, vagy) Rajta!*»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*38. p.

«*Ter peszугrás!*»

«*Karok oldalsótartásba!*»

«*Körözz a karokkal előre (hátra!) (10—20-szor) Rajta!*»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*39. p.

«*Karok mellsőtartásba!*»

«*Körözz a kézcsuklóval kifelé (befe-
felé)! (5—10-szer)*

«**Rajta!**»

«**Állj!**»

»**Alapállás!**»

*40. p.

«*Karok mellsőtartásba!*»

«*Markolj! (5—10-szer) (1, 2. vagy)*

«**Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*41. p.

«*Forgasd a karokat előre (hátra!) (5—10-szer)*

«**Rajta!**»

«**Állj!**»

Menetközben:

39., 40., 41. p.

«*Menet! Irány...! Raj in-dulj!*»

«*Karok mellsőtartásba!*»

«*Körözz a kézcsuklóval kifelé (befe-
felé)! Rajta!*»

«**Állj!**»

«**Karokat helyre!**»

«*Karok mellsőtartásba!*»

«*Markolj! Rajta!*»

«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»«*Forgasd a karokat előre (hátra)!*«**Rajta!**»«**Állj!**»«*Raj -állj!*»**3. §. Nyakgyakorlatok.**

*42. p. Állóhelyben :

«*Terpeszugrás!*»«*Karok hátsótartásba!*»«*Fordítsd a fejet jobbra (balra)!*(2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

*43. p.

«*Terpeszugrás!*»«*Karok hátsótartásba!*»«*Hajtsd a fejet előre és hátra!*(2—6-szor) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

*44. p.

«*Terpeszugrás!*»«*Karok hátsótartásba!*»«*Körözz a fejjel jobbra (balra)!*(2—6-szor) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

Mindkét térdel térdre állásban.

20., 42., 43., 44. p.

«*Mindkét térdel térdre!*»«*Karok hátsótartásba!*»«*Fordítsd a fejet jobbra (balra)!*«**Rajta!**»«**Állj!**»«*Hajtsd a fejet előre és hátra!*«**Rajta!**»«**Állj!**»«*Körözz a fejjel jobbra (balra)!*«**Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

Hanyatt feküdj állásban :

26., 42., 43. p.

«*Hanyatt feküdj!*»«*Fordítsd a fejet jobbra (balra)!*«**Rajta!**»«**Állj!**»«*Hajtsd a fejet előre!* **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»**4. §. Törzsgyakorlatok.**

A) Hátizomgyakorlatok.

*47. p. Állóhelyben (légzéssel):

«*Terpeszugrás!*»

«*Karok felsőtartásba!*»
«*Hajolj előre!* (2—6-szor) (1, 2. vagy)

Rajta!»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*48. p.

«*Terpeszugrás!*»

«*Karok felsőtartásba!*»

«*Hajolj hátra!* (2—5-ször) (1, 2.
vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*49. p.

«*Terpeszugrás!*»

«*Karok felsőtartásba!*»

«*Dülj a törzssel előre!* (2—5-ször)
(1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

50. p.

«*Terpeszugrás!*»

«*Karok felsőtartásba!*»

«*Hajolj hátra, emeld a sarkat!* (2—
5-ször) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

(A hátrahajlás alatt a hátraesés megakadályozására esetleg a hátul levő ember az előllevőnek kézcsuklóját átfogja.)

51. p.

«*Mindkét térdrel térdre!*»

«*Csipőre!*»

«*Hajolj hátra!* (2—3-szor) (1, 2. vagy)

Rajta!»

«**Állj!**»

«**Karokat helyre!**»

20., 48. p.

«*Karok felsőtartásba!*»

«*Hajolj hátra!* (2—5-ször) (1, 2. vagy)
Rajta!»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

52. p.

«*Hasra feküdj!*»

«*Karok hátsőtartásba!*» (Tarkóra!)

«*Emeld a törzset!* (2—5-ször) (1, 2.
vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

B) Oldalizomgyakorlatok.

Állóhelyben (légzéssel):

53. p.

(Alap- vagy terpeszállásból.)

«*Karok felső- (oldalsó) tartásba!*»

«*Hajolj oldalra jobbra (balra)! (2—6-
szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»*

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*54. p.

«Karok mellső- (felső vagy oldalsó) tartásba!»

«Fordítsd a törzset jobbra (balra)!
(2—5-ször) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

55. p.

«*Terpeszugrás!*»

«Karok felsőtartásba!»

«Forgasd a törzset jobbra (balra)!
(2—5-ször) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

56. p.

«*Terpeszugrás!*»

«Karok oldalsótartásba!»

«Dülj a törzssel előre!»

«Fordítsd a törzset jobbra és balra!
(5—10) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

20., 53. p.

«Mindkét térdrel térdre!»

«Karok felső- (oldalsó) tartásba!»

«Hajolj oldalra jobbra (balra)! **Rajta!**»«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»

20., 54. p.

«Karok mellső- (felső vagy odalsó) tartásba!»

«Fordítsd a törzset jobbra (balra)!
Rajta!»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

C) Csipőizomgyakorlatok.

Állóhelyben:

*57. p.

«*Csipőre!*»«Lendítsd a jobb- (bal) lábat előre és
hátra! (2—5-ször) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

*58. p.

«Karok oldalsótartásba!»

«Körözz a jobb- (bal) lábbal előre
(hátra!) (3—6-szor) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

Menetközben:

*57. p.

«Menet! Irány...! **Raj in-dulj!**»«*Csipőre!*»«Lendítsd a jobb (bal) lábat előre és
hátra! **Rajta!**»«**Állj!**»

«**Karokat helyre!**»

«**Raj -állj!**»

D) Hasizomgyakorlatok.

Állóhelyben (légzéssel):

*59. p.

«*Hanyatt feküdj!*»

«*Tarkóra!*»

«*Emeld és süllyeszd a lábakat!* (2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

60. p.

«*Körözz mindkét lábbal!* (2—6-szor)

Rajta!»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*61. p.

(Társas gyakorlat. A segítő a gyakorlóval szemben mély térdhajlításban, kezeivel a gyakorló bokáit átfogja.)

«*Hanyatt feküdj!*»

«*Karok felsőtartásba!*»

«*Emeld és süllyeszd a törzset!* (1, 2, vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

62. p.

«*Hátsó fekvőtámasz!*»

«*Emeld a jobb- (bal) lábát (térdet)!* (2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

5. §. Lábizomgyakorlatok.

Állóhelyben:

*63. p.

«*Csipőre!*»

«*Zárd össze a lábfejekeket, emeld és süllyeszd a sarkat!* (15—20-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*64. p.

«*Karok oldalsótartásba!*»

«*Emeld a bal- (jobb) térdet, forgasd a lábfejet!* (3—10-szer) **Rajta!**»

«**Állj!**»

«**Alapállás!**»

*65. p.

«*Hajlítsd a térdet, karok mellső tartásba!* (5—15-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

*66. p.

«*Karok mellsőtartásba!*»

«*Hajlítsd a térdet mélyen. Karok oldalsótartásba!* (5—15-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«**Állj!**»

*67. p.

«Emeld a bal- (jobb) térdet, fogd át az alsó lábszárát, szorítsd a combot a mellhez! (2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«Állj!»

*68. p.

«Emeld a bal- (jobb) térdet, fogd át a talpat, szorítsd a combot a mellhez! (2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«Állj!»

69. p.

(Két ember egymással szemben alapállásban.)

«Kézfogás!»

«Hajlítsd a térdet mélyen! (5—10-szer) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«Állj!»

«Alapállás!»

Hanyatt feküdj állásban:

26., 64., 67., 68. p.

«Hanyatt feküdj!»

«Karok oldalsótartásban!»

«Emeld a bal- (jobb) térdet, forgasd a lábfejet! **Rajta!**»

«Állj!»

«Karokat helyre!»

«Emeld a bal- (jobb) térdet, fogd át

az alsó lábszárát, szorítsd a combot a mellhez! **Rajta!**»

«Állj!»

«Emeld a bal- (jobb) térdet, fogd át a talpat, szorítsd a combot a mellhez! **Rajta!**»

«Állj!»

«Alapállás!»

6. §. Összetett gyakorlatok.

*70. p.

Állóhelyben:

«Fekvőtámasz!»

«Támaszba! (3—10-szer) (1, 2. vagy)

Rajta!

«Állj!»

«Alapállás!»

*71. p.

«Fekvőtámasz!»

«Hajlítsd és nyujtsd ki a karokat! (2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»

«Állj!»

«Alapállás!»

72. p.

«Fekvőtámasz!»

«Hajlítsd a karokat és emeld a jobb- (bal) lábát! (2—5-ször) (1, 2. vagy)

Rajta!

«Állj!»

«Alapállás!»

7. §. Egyensúlyozó gyakorlatok.

Állóhelyben:

*73. p.

«*Karok felsőtartásba!*»«*Jobb- (bal) lábon mérleg előre!*(2—4-szer) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

*74. p.

«*Jobb- (bal) kar felsőtartásba!*»«*Mérleg jobb- (bal) oldalra!* (1—3-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

*75. p.

«*Fekvőtámasz jobbra (balra) oldal!*»«*Emeld a bal- (jobb) kart és lábat!*(2—6-szor) (1, 2. vagy) **Rajta!**»«**Állj!**»«**Alapállás!**»

8. §. A mozgás.

*77. p.

«*Tagozott menet!*»«**Egy!**»«**Kettő!**»«**Állj!**»

*79. p.

Tornász menetek:

«*Menet! Irány...! Raj in-dulj!*»*80. p. «*Csipőre!*»«*Lábbujra! Rajta!*»«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»

*81. p.

«*Csipőre!*»«*Sarokra! Rajta!*»«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»

*82. p.

«*Vállhoz!*»«*Körözz a vállal! Rajta!*»«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»

*83. p.

«*Csipőre!*»«*Fordítsd a törzset jobbra (balra)!***Rajta!**»»**Állj!**»«**Karokat helyre!**»

*84. p. (80—83. p. alatti gyakorlatok egymással össze is köthetők.)

«*Csipőre, — Lábbujra, — Fordítsd a törzset! Rajta!*»«**Állj!**»«**Karokat helyre!**»«*Vállhoz, — Sarokra, — Körözz a vállal! Rajta!*»«**Állj!**»

«**Karokat helyre !**»

«**Raj ! -állj !**»

9. §. A futást előkészítő gyakorlatok.

Állóhelyben:

*85. p.

«*Futást előkészítő kar- és vállmunka !*
(10—20-szor) (1, 2. vagy) **Rajta !**»

«**Állj !**»

*86. p.

«*Futást előkészítő lábmunka !* (10—
20-szor) (1, 2. vagy) **Rajta !**»

«**Állj !**»

*87. p.

«*Futógyakorlatok helyben !* **Rajta !**»

«**Állj !**»

Menetközben:

«*Futógyakorlatok lassu előrehaladás-
sal !* **Rajta !**»

«**Állj !**»

91. p.

«*Futás ! Irány . . . ! Raj in-dulj !*»

«*Lépést !*»

«**Raj -állj !**»

«**Támpont N. csendőr ! (Jobb- bal-
szárny !) Zárkózz !**»

(Zárkózás után vonalban a második sor [oszlopban a hátsó sorok] sorközre fellép.)

Puskaforgató gyakorlatok.
(Katonai Sportutastás 1. füzet 5. Függelék.)

1. §. Általában.

2. p.

A puskaforgató gyakorlatok csak a szabadgyakorlatok által eléggé előkészített és kidolgozott emberektől követelhetők.

2. §. Felállítás.

3. p. (vonalból vagy oszlopból.)

«Támpont N. csendőr! 2 méterre puskaforgató gyakorlatokhoz nyitódj!»

E vezényszóra a «Szabadgyakorlatok»-hoz «Nyitódj!» helyzetet kell felvenni. (Lásd T. U. II. R. 2. füzet, illetve az e füzet «Szabadgyakorlatok» 10. p. alatt tárgyaltakat.)

4. p.

«Puskát a test elé!»

«Vállra», «Lábhoz» és «Súlyba» alaphelyzetből.

«Vállra» alaphelyzetből:

«Puskát a test elé!» (1, 2, 3. ütem.)

5. p.

«Terpeszugrás!» (1, 2.)

7. p.

«Alapállás!» (1, 2, 3.)

(Ezután a puska mindig «Lábhoz» jön és a szabályos állás felvétetik.)

«Lábhoz» alaphelyzetből:

«Puskát a test elé!» (1, 2, 3.)

«Terpeszugrás!»

«Alapállás!»

«Súlyba!» alaphelyzetből:

«Súlyba!»

«Puskát a test elé!» (1, 2, 3.)

«Terpeszugrás!»

«Alapállás!»

3. §. Puskaforgató gyakorlatok mindkét karral.

8. p.

«Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Emeld és súlyezd a puskát!» (3—6-szor) (1, 2. vagy) *Rajta!*

«Állj!»

«Alapállás!»

9. p.

«Puskát a test elé!»

«Puskát farkóra!» (6—12-szer) (1, 2. vagy) *Rajta!*

«Állj!»

«Alapállás!»

10. p.

«Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Dülj a törzsszel előre!» (2—5-szor) (1, 2. vagy) *Rajta!*

«Állj!»

«Alapállás!»

11. p.

«Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Hajolj előre! (2—6-szor) (1, 2, vagy)
Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

12. p.

«Puskát a test elé!»

«Puskát mellső (felső) tartásba!»

«Fordítsd a törzset jobbra (balra)!
(2—5-ször) (1, 2, vagy) Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

13. p.

«Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Hajolj hátra! (2—5-ször) (1, 2, vagy)
Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

14. p. «Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Hajolj oldalra jobbra (balra)! (2—
6-szor) (1, 2, vagy) Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

15. p. «Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Forgasd a törzset jobbra (balra)!
(2—5-ször) Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

16. p.

(Társasgyakorlat. A segítő a gyakorlóval szemben mély térdhajlításban, kezeivel a gyakorló bokáit átfogja.)

«Hanyatt feküdj!»

«Puskát a test elé!»

«Puskát felsőtartásba!»

«Emeld és süllyeszd a törzset! (1, 2,
vagy) Rajta!»

«Állj!»

«Alapállás!»

4. §. Puskaforgató gyakorlatok a bal
17. p. karral.

«Puskát a test elé!»

«Terpeszugrás!»

«Puskát a bal kézbe!» (1, 2.)

18. p.

«Lökd a puskát előre (balra)! (6—
12-szer) (1, 2, vagy) Rajta!»

«Állj!»

19. p.

«Lökd a puskát előre (balra) emeld
és süllyeszd! (3—6-szor) (1, 2, 3,
4, vagy) Rajta!»

«Állj!»

(E gyakorlatok befejeztével.)

20. p.

«Puskát a test elé!»

«Alapállás!»

5. §. Puskaforgató gyakorlatok a jobb

21. p. karral.

«*Puskát a test elé!*»«*Terpészugrás!*»«*Puskát a jobb kézbe!*» (1, 2.)

22. p.

«*Lökd a puskát felfelé!* (6—10-szor)(1, 2. vagy) *Rajta!*»«*Állj!*»

23. p.

«*Lökd a puskát felfelé!**Lendítsd hátra és előre!* (3—6-szor)(1, 2, 3, 4, 5. vagy) *Rajta!*»«*Állj!*»

24. p.

«*Lökd a puskát felfelé!**Lengesd jobbra-balra!* (3—6-szor)(1, 2, 3, 4, 5. vagy) *Rajta!*»«*Állj!*»

25. p.

«*Lökd a puskát felfelé!**Súlyeszd a vállba célratartáshoz!*

(3—6-szor) (1, 2, 3, 4, 5. vagy)

Rajta!»«*Állj!*»20. p. «*Puskát a test elé!*»«*Alapállás!*»

6. §. Puskaforgató gyakorlatok két puskával és mindkét karral.

É gyakorlatok megkezdése előtt célszerű a gyakorló sort (sorokat) előzőleg kijelölni.

26. p.

Ha vonalból vagy oszlopból történt a felállítás, akkor:

«*Puskaforgató gyakorlatok két puskával! Puskákat a kézbe!*»

vezényszóra a gyakorló sor a nem gyakorló sorral szembefordul, majd mindkét sor bal lábbal kilépve, a gyakorló sor átveszi, illetve a nem gyakorló sor átadja a puskákat, aminek megtörténte után a gyakorló sor az eredeti arcvonalba visszatér.

27. p.

«*Lökd a puskákat előre (oldalt)! (6—12-szor) (1, 2. vagy) Rajta!*»«*Állj!*»

28. p.

«*Lökd a puskákat előre (oldalt)!**Emeld és súlyeszd!* (3—6-szor) (1, 2, 3, 4. vagy) *Rajta!*»«*Állj!*»

A gyakorlatok befejeztével.

«*Puskát átvenni!*»

figyelmeztetőre a 26. pont alatt tárgyalt eljárással az egyes sorok a puskákat átadják, illetve átveszik.

«*Alapállás!*»«*Váll-ra!*»«*Támpont N. csendőr! Zárkózz!*»

(Zárkózás után a második sor [oszlopban a hátsó sorok] sorközre fellép.)

**A helyőrségi szolgálatban, ün-
nepségeknél és diszelgéseknél
előforduló fogások, mozdulatok
és alakzatváltoztatások a sza-
kaszig bezárólag.**

(Gy. Gy. Sz. 4. füzet. Függlék és a m.
kir. csendőrség felügyelőjének 1931. ju-
nius 20-án kelt 195/csf. eln. 1931. számú
rendelete.)

(134. p.)

Imához.

Puska nélkül:

«*Imá-hoz!*»

«*Imá-tól!*»

Puskával:

A vezényszó előtt a parancsnok a puskát vétesse «*Lábhoz!*»

«*Imá-hoz!*»

«*Imá-tól!*»

(135. p.)

Térdre imához.

Puska nélkül:

(2. füzet 13. p. szerint.)

«*Térdre imá-hoz!*»

«*Fel!*»

Puskával:

(2. füzet 50. p. szerint.)

Vállra helyzetből:

«*Térdre imá-hoz!*»

«*Fel!*»

«*Súly-ba!*»

Súlyba helyzetből:

«*Térdre imá-hoz!*»

«*Fel!*»

(A tetszetőség szempontjából célszerűbb vállra, illetve súlyba helyzetből a vezényszó előtt a puskát lábhoz vé-
tetni.)

Lábhoz helyzetből:

«*Térdre imá-hoz!*»

«*Fel!*»

«*Váll-ra!*»

(136. p.)

Eskühöz.

Csak «*Vállra*» helyzetben vezényelhető.

«*Éskü-höz!*»

«*Sapkát -fel!*»

vágy:

«*Kalapot -fel!*»

(137. p.)

A raj és szakasz alakzatai között még a következő alakzatváltoztatásokat vezényelhetjük:

a) Vonalból egysorba (csak állóhelyben).

«*Egy sor-ba!*»

vágy:

«*Támpont N. csendőr! Egy sor-ba!*»

b) Egysorból vonalba (csak állóhelyben).

«*Két sor-ba!*»

vágy:

«*Támpont N. csendőr! Két sor-ba!*»

Fogadás szemlénél, a gyakorlathoz való kivonulás alkalmával.

A szak.-nál kisebb egység (raj, félraj) vonalban álljon fel, parancsnoka a fogadósárny előtt 5 lépésre.

Ha a szemléttartó előljáró az egy-séghez közeledik, a kivonult csapat parancsnoka vezényelje a tiszteletadást a Gy. Gy. Sz. 4. f. 190. illetve az ezen pontban fel nem soroltaknak a 192. p. szerint. A parancsnok a vezényszó végrehajtása után forduljon ki egész fordulattal csapatának arcvonalaiba (Gy. Gy. Sz. 2. f. 129. ábra) és felállítási helyének elhagyása nélkül jelentse a létszámot. Amikor az előljáró a csapat megtekintése végett annak arcvonala elé megy, forduljon vissza egész fordulattal előbbi helyzetébe (amelyből a tiszteletadást vezényelte), az előljárót ne kísérelje, hanem a kivonult csapat megtekintése után vezényelje a visszakoazást, illetve viselkedjék az előljáró parancsa szerint.

A parancsnok a jelentés beadása előtt csupán «*Jobbra (balra) nézz*»-t hajtson végre és ne a «*Puskával tisztelegj*» fogást. (E-5. 4. füzet 191. p. és E-5. 2. füzet 41. p. 2. bek.)

Ha a fogadásnál a szakaszparancsnok is jelen van, de nem parancsnokol, a fogadó szárnyon álljon fel (E-5. 4. füzet 205. p.) s ha karddal van felszerelve, csupán tiszteleg (rejtett karddal). Ha puskával van felszerelve, úgy viselkedik, mint a rajparancsnok, vagyis a «*Puskával tisztelegj*» fogást nem hajtja végre, mert nem tartozik a raj kötelékébe. Különben is az egyes csendőz «*Puskával*

tisztelegj» fogást csak «*ör*» minőségben és akkor is csak katonaállományu tisztí előljárója előtt teljesít. Észertint tehát a szakaszparancsnok, ha puskával volna felszerelve, csak «*Jobbra (balra) nézz*»-t hajtson végre (E-5. 4. füzet 146. p.)

**Lovas csendőrök
kiképzése.**

A vezényszó és a gyakorlatok súlykolása.

(L. Gy. Sz. 1. füzet 4. §. és a 6. §. lábjegyzete alapján.)

Zártrendben elvileg vezényszavakat használunk, melyek rendszeren két részből — a *figyelmeztetőből* és a *végrehajtást elrendelő szóból, vagy szótágból* — állnak.

A figyelmeztetőt vontatva és halkán, a végrehajtást elrendelő szót vagy szótagot gyalog gyakorlatoknál röviden, élesen és nyomatékkal, lóháton való gyakorlatoknál kissé vontatottabban és nyomatékkal ejtjük ki. (Pl. «*Karabélyt a hátra!*» vezényszónál a «*Karabélyt a hát-*» figyelmeztetőt úgy gyalog mint lóháton való gyakorlatoknál vontatva és halkán, míg a «*ra!*» végrehajtást elrendelő szótagot gyalog gyakorlatoknál röviden, élesen és nyomatékkal, lóháton való gyakorlatoknál pedig kissé vontatottabban és nyomatékkal kell kiejteni.)

A vezényszavakra és a gyakorlatok súlykolására vonatkozó egyéb határozványok, a gyalogsági vezényszavaknál alkalmazott határozványokkal értelemszerűen megegyeznek. (L! «A vezényszó és a gya-

korlatok súlykolása» fejezetét a gyalogsági résznél.)

Az 1927. évi március hó 30-án kelt 120.069/eln. VI. c. 1927. számú belügyminiszteri rendelet értelmében a lovas csendőr legénység lóról szállva a gyalogsági gyakorlati szabályzat szerint gyakorol és működik. Ezért az egyes lovas csendőr gyalog kiképzésénél a L. Gy. Sz. 2. füzet egyes részeit (vezényszavait, mint pl. a 9. §. stb.) mellőzőm, mely körülményre a figyelmet a vonatkozó részeknél külön is felhívom.

— 212 —

Az egyes lovas csendőr kiképzése.

(L. Gy. Sz. 2. füzet III. fejezet.)

A) Gyalog.

(A 9. §. mellőzve. L! 213. old. utolsó bek.)

10. §. Kiképzés karabéllyal.

II. Karabélyfogások.

Hátra csatolt karabély állásból:

39. p. «*Karabélyt -fogj!*» (1, 2, 3. ütem)

Kézbe vett karabély állásból:

40. p. «*Karabélyt a hát-ra!*»

(III. Testhelyzetek fejezet mellőzve.
(L! 213. old. utolsó bek.)

IV. Töltés és töltényrejtés.

Hátra csatolt karabély állásból:

47. p. «*Tölteni!*»

48. p. «*Tölts!*» (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.)

49. p. «*Töltényt -rejts!*» (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.)

Kézbe vett karabély állásból:
«*Karabélyt -fogj!*» (1, 2, 3.)

47. p. «*Tölteni!*»

48. p. «*Tölts!*» (1, 2, 3, 4, 5.)

49. p. «*Töltényt -rejts!*» (1, 2, 3, 4, 5.)

50. p. «*Karabélyt vizsgá-ra!*» (1, 2, 3, 4, 5.)

Hátra csatolt karabély állásból:

50. p. «*Karabélyt vizsgá-ra!*» (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.)

(A karabély megvizsgálása után vegye a csendőr a karabélyt «*kézbe vett*» állásba és parancs nélkül helyezkedjék «*Pihenj*» állásba.)

«*Vigyázz!*»

(A karabély tüzetesebb megvizsgálása «*Karabélyt vizsgára*» vezényszó nélkül «*kézbe vett*» helyzetből, «*Pihenj*» állásban, a karabélyok egyenkénti elvételével történik.)

V. A szurony feltűzése és levétele.

Csak «*kézbe vett*» karabély állásból:

54. p. «*Szuronyt -fel!*» (1, 2, 3.)

55. p. «*Szuronyt -le!*» (1, 2, 3.)

(Minden testhelyzetben és mozgás közben is gyakoroltassuk.)

(VI. Mozgás és testfordulatok fejezet mellőzve. L! 213. old. utolsó bek.)

12. §. Kiképzés pisztollyal.

66. p. «*Tölteni!*»

67. p. «*Töltényt rejts!*»

69. p. Ha a csendőr a pisztolyt másnak adja át vagy a tokba rejti, azt mindig biztosítania kell.

Átadásnál az átadónak mindig jeleznie kell: «Üres és biztosított!» vagy «Töltött és biztosított!»

B) Lóháton.

6. §. Kiképzés fegyverekkel.

I. Ülés.

(109. p.) «Vigyázz!»

(110. p.) «Pihenj!»

(113. p.) «N. csendőr hozzám!»

(114. p.) «Végeztem!»

II. Fővetés és tisztelgés.

(115. p.) «Jobbra -nézz!»

(116. p.) «Vi-gyázz!»

(115. p.) «Balra -nézz!»

(116. p.) «Vi-gyázz!»

III. Fegyverfogások.

(118. p.) «Kardot -ránts!» («Roham!»)

119. p. «Kardot -rejts!»

120. p. «Karabélyt -fogj!»

121. p. «Karabélyt a hát-ra!»

122. p. «Tölteni!» (Csak kézbe vett karabély helyzetből.)

123. p. «Tölts!»

«Karabélyt a hát-ra!»

«Karabélyt -fogj!»

124. p. «Töltényt -rejts!»

«Karabélyt a hát-ra!»

Pisztollyal.

125. p.

«Tölteni!»

«Töltényt -rejts!»

IV. Lóra és lóról szállás.

«Lóra!»

«Lóról!»

A lovas raj.

(L. Gy. Sz. 2. füzet IV. fejezet.)

19. §. A raj zártrendje.

II. A sorakozás és gyülekezés.

Állóhelyben és mozgásközben. Ha mozgás közben sorakoztat (gyülekeztet) a rajparancsnok, lépésben lovagoljon.

(166. p.) A «Sorakozó»-t elvileg ügetésben, a «Gyülekező»-t mindig vágásban hajtjuk végre.

(167. p.) «N. raj! Irány...! — Vonalban sorakozó!»

170. p. «Oszolj lépést! — Indulj!»

(167. p.) «N. raj! Irány...! — Félrajoszlopban sorakozó!» (Mozgásközben.)

170. p. «Oszolj!» (Mozgásközben.)

(167. p.) «N. -raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

170. p. «Oszolj ügétést!» (Mozgásközben fokozott jármóddal.)

(167. p.) «N. -raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

170. p. «Oszolj vágást!» (Mozgásközben fokozott jármóddal.)

(167. p.) «N. -raj! Gyülekező!»

170. p. «Oszolj ügétést! — Indulj!»

III. Felállítás.

Az első felállítás két sorban állóhelyben történik.

169. p. «Sorakozó!»

Raját a következők szerint állítsa össze:

- a) az első sorban 6 lovas legyen,
 - b) az első sorban csak sötétszínű lovak álljanak,
 - c) rajparancsnok helyére a rajparancsnok helyettes álljon, utóbbi helyére a következő második sorbeli áll,
 - d) névszerint megjelölje a «rajközép»-et,
 - e) beosztja a rajt két félrajba,
 - f) vezényli:
165. p. «Beosztás!»
- g) kijelöli a lótartókat.

IV. Lóról — és lóraszállás.

Minden alakzatban:

171. p. «Lóról!»

172. p. «Lóra!»

V. Felállítási segédeszközök.

a) Igazodás.

Vonalban:

176. p. «Igazodás!»

«Vi-gyázz!»

«Oszolj lépést! — Indulj!»

Oszlopalakzatokban:

«N. -raj! Irány...! Félrajoszlopban sorakozó!»

176. p. «**Igazodás!**»
 «**Vi-gyázz!**»
 «Oszolj ügetést! — **Indulj!**»
 «N. -raj Irány . . . ! Kettesével so-
 rakozó !»
 «**Igazodás!**»
 «**Vi-gyázz!**»

b) Hátraléptetés és oldalzás.

177. p.
 «**Hátra -lépj!**»
 «**Állj!**»
 «Oldalzás jobbra — **Indulj!**»
 «**Állj!**»
 «Oldalzás balra — **Indulj!**»
 «**Állj!**»

VI. Mozgás.

a) Arcvonalmenet.

178. és 181. p.
 «Irány . . . ! Lépést! — **Indulj!**»
 «**Állj!**»
 «Irány . . . ! Ügetést! — **Indulj!**»
 «**Állj!**»
 «Irány . . . ! Vágtát! — **Indulj!**»
 «**Állj!**»

b) Kanyarodás «Vonal»-ban.

Állóhelyből:

184. és 187. p.

- «Kanyarodás jobbra! Lépést! —
Indulj!»

- «**Állj!**»
 «Kanyarodás balra! Lépést! —
Indulj!»
 «Egye-nest! Irány . . . !»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás jobbra! Ügetést! —
Indulj!»
 «Egye-nest! Irány . . . !»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás balra! Ügetést! — **In-
 dulj!**»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás jobbra! Vágtát! —
Indulj!»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás balra! Vágtát! —
Indulj!»
 «Egye-nest! Irány . . . !»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás féljobbra! Lépést! —
Indulj!»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás félbalra! Lépést! —
Indulj!»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás féljobbra! Ügetést! —
Indulj!»
 «**Állj!**»
 «Kanyarodás félbalra! Ügetést! —
Indulj!»
 «**Állj!**»

«Kanyarodás féljobbra! Vágtát! —
Indulj!»

«**Állj!**»

«Kanyarodás félbalra! Vágtát! —
Indulj!»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás! Lépést! **Indulj!**»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás balra! Lépést! — **Indulj!**»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás! Ügetést! — **Indulj!**»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás balra! Ügetést! —
Indulj!»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás! Vágtát! — **Indulj!**»

«Egye-nest! Irány . . .!»

«**Állj!**»

«Átkanyarodás balra! Vágtát! —
Indulj!»

«**Állj!**»

Menetközben: (Minden jármódban.)

185. p.

«Irány . . .! Lépést! — **Indulj!**»

«Kanyarodás jobbra! — **Indulj!**»

«Egye-nest! Irány . . .!»

«Kanyarodás balra! — **Indulj!**»

«**Állj!**»

«Irány . . .! Lépést! — **Indulj!**»

«Kanyarodás féljobbra! — **Indulj!**»

«Egye-nest! Irány . . .!»

«Kanyarodás félbalra! — **Indulj!**»

«Egye-nest! Irány . . .!»

«Átkanyarodás! — **Indulj!**»

«Egye-nest! Irány . . .!»

«Átkanyarodás balra! — **Indulj!**»

Állj!»

Irányváltoztatással. (Minden jármódban.)

«Irány . . .! Ügetést! — **Indulj!**»

188. p. «Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

c) Mozgás oszlopalakzatokban.

Állóhelyből:

«N. raj! Irány . . .! — Kettesével sorakozó!»

190. p. «Irány . . .! Lépést! — **Indulj!**»

«Jobbra kanya-rodj! Irány . . .!»

«**Állj!**»

«Irány . . .! Vágtát! — **Indulj!**»

«Balra kanya-rodj! Irány . . .!»

Menetközben:

190. p. «Jobbra kanya-rodj! Irány . . .!»

«Balra kanya-rodj! Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

VII. Alakzatváltoztatások.

Az alakzatváltoztatás mindig előre felé történik.

Fejlődés.

«Egyesével» alakzattól.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány . . .! — Egyesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(192. p.) «Kettesével! Ügetést! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Félrajoszlop! Vágtát! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Vonal! Ügetést! — Indulj!»

(193. p.) «Éltagosztag -állj!»

«Oszolj lépést! — Indulj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány . . .! — Egyesével sorakozó!»

«Irány . . .! Ügetést! — Indulj!»

(192. p.) «Kettesével! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Ügetést!»

«Félrajoszlop! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Ügetést!»

«Vonal! — Indulj!»

(193. p.) «Éltagosztag -állj!»

«Oszolj lépést! — Indulj!»

«Kettesével» alakzattól.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány . . .! Kettesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(192. p.) «Félrajoszlop! Ügetést! — Indulj!»

«Irány!»

«Vonal! Vágtát! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Oszolj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány . . .! — Kettesével sorakozó!»

«Irány . . .! Ügetést! — Indulj!»

(192. p.) «Félrajoszlop! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Ügetést!»

«Vonal! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Oszolj!»

«Félrajoszlop» alakzattól.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány . . .! — Félrajoszlopban sorakozó!» (Mozgásközben.)

(192. p.) «Vonal! Ügetést! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Oszolj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány . . .! — Félrajoszlopban sorakozó!»

«Irány . . .! Ügetést! — Indulj!»

(192. p.) «Vonal! — Indulj!»

«Irány . . .!»

«Oszolj!»

A rajparancsnok az új irányt a fejlődés befejezése után jelöli meg.

Lépésben való fejlődések csak akkor engedhetők meg, ha szűk a hely vagy a talajviszonyok kedvezőtlenek (kövezet stb.).

Fejlődés az oldalba.

«Egyesével» alakzathoz.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(193. p.) «Jobbra kanya-rodj! Irány...!»
 «Kettesével! Ügetést! — Indulj!»
 «Balra kanya-rodj! Irány...!»
 «Féltajoszlop! Vágtát! — Indulj!»
 «Balra kanya-rodj! Irány...!»
 «Vonal! Ügetést! — Indulj!»
 «Oszolj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!»

«Irány...! Ügetést! — Indulj!»

(193. p.) «Balra kanya-rodj! Irány...!»
 «Kettesével! — Indulj!»
 «Jobbra kanya-rodj! Irány!»
 «Féltajoszlop! — Indulj!»
 «Jobbra kanya-rodj! Irány!»
 «Vonal! — Indulj!»
 «Oszolj ügetést!»
 «Kettesével» alakzathoz.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(193. p.) «Balra kanya-rodj! Irány...!»
 «Féltajoszlop! Ügetést! — Indulj!»
 «Jobbra kanya-rodj! Irány...!»
 «Vonal! Vágtát! — Indulj!»
 «Oszolj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!»

«Irány...! Ügetést! — Indulj!»

(193. p.) «Jobbra kanya-rodj! Irány...!»
 «Féltajoszlop! — Indulj!»
 «Balra kanya-rodj!» Irány...!»
 «Vonal! — Indulj!»
 «Oszolj!»

«Féltajoszlop» alakzathoz.

Ha eltér a menet jármódjától:

«N. raj! Irány...! — Féltajoszlopban sorakozó!» (Mozgásközben.)

(193. p.) «Balra kanya-rodj! Irány...!»
 «Vonal! Ügetést! — Indulj!»
 «Oszolj!»

Ugyanazon jármódban:

«N. raj! Irány...! — Féltajoszlopban sorakozó!»

«Irány...! Ügetést! — Indulj!»

(193. p.) «Jobbra kanya-rodj! Irány...!»
 «Vonal! — Indulj!»

Szakadozás.

Helyből vagy mozgásközben.

«Vonal» alakzattól:

(192. p.) «Félrajoszlop! Ügetést! — **Indulj!** — Irány!»

«**Állj!**»

«Kettesével! Lépést! — **Indulj!** — Irány . . .!» (helyből!)

«Egyesével! Ügetést! — **Indulj!** — Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

«Félrajoszlop» alakzattól:

«N. raj! Irány . . .! — Félrajoszlopban sorakozó!» (Mozgásközben.)

(192. p.) «Kettesével! Ügetést! — **Indulj!** — Irány . . .!»

«Egyesével! Vágtát! — **Indulj!** — Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

«Kettesével» alakzattól:

«N. raj! Irány . . .! — Kettesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(192. p.) «Egyesével! Ügetést! — **Indulj!** — Irány . . .»

«**Oszolj!**»

Szakadozás az oldalba.

«Vonal» alakzattól.

«N. raj! Irány . . .! — Vonalban sorakozó!» (Mozgásközben.)

(194. p.) «Félrajoszlop! Ügetést! — **Indulj!** Balra kanya-rodj! Irány...!»

«Kettesével! Vágtát! — **Indulj!**

Jobbra kanya-rodj! Irány...!»

«Egyesével! Vágtát! — **Indulj!**

Jobbra kanya-rodj! Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

«Félrajoszlop» alakzattól:

«N. raj! Irány...! — Félrajoszlopban sorakozó!» (Mozgásközben.)

(194. p.) «Kettesével! Ügetést! — **Indulj!** Balra kanya-rodj! Irány...!»

»Egyesével! Vágtát! — **Indulj!**

Jobbra kanya-rodj! Irány . . .!»

«**Oszolj!**»

«Kettesével» alakzattól.

«N. raj! Irány . . .! — Kettesével sorakozó!» (Mozgásközben.)

(194. p.) «Egyesével! Ügetést! — **Indulj!** Jobbra kanya-rodj! Irány...!»

«**Állj!**»

«Oszolj lépést! — **Indulj!**»

Alakzatváltoztatás «Sorakozóval».

(194. p.)

«Vonal» alakzattól.

«N. raj! Irány . . .! — Vonalban sorakozó!»

«Oszolj lépést! — **Indulj!**»

«N. raj! Irány . . .! — Félrajoszlopban sorakozó!»

«Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!»
 «Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «Félrajoszlop» alakzatból:
 «N. raj! Irány...! — Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «Kettesével» alakzatból:
 «N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!»
 «Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Egyesével sorakozó!»

«Egyesével» alakzatból:
 «Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Vonalban sorakozó!»
 «Oszolj ügetést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Félrajoszlopban sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»
 «N. raj! Irány...! — Kettesével sorakozó!»
 «Oszolj lépést! — Indulj!»

VIII. Fegyverfogások.

(195. p.)

«Kardot ~~-ránts!~~»
 «Kardot ~~-rejts!~~»
 «Karabélyt ~~-fogj!~~»
 «Karabélyt a hát-~~ra!~~»
 «Tölteni!»
 «Tölts!»
 «Karabélyt a hát-~~ra!~~»
 «Karabélyt ~~-fogj!~~»
 «Töltényt ~~-rejts!~~»
 «Karabélyt a hát-~~ra!~~»

A lovasraj harcrendje, karhatalmi alkalmazásnak megfelelően.

(L. Gy. Sz. 2. füzet, IV. fejezet.)

20. §. II. Harcalakzatok. 209. p.

A «*csatárlánc*» alakításánál az egyes lovascsatárok értelemszerűen mint a gyalograjnál (L! gyalogsági részt) ugyanazon helyekre kerülnek, az él- vagy jobb félraj jobbra, a vég- bal félraj balra fejlődik. Rajparancsnok helyettes a 2. karabélyos félraj mögött.

A csatárlánc megalakítását gyakorolnunk kell a «*zártrend*» összes alakzataiból, ezenkívül a «*csatároszlop*» és «*csatárcsoporf*»-ból is. Minden megalakítás előre felé történik.

Parancs példák.

219. p.

- «*Roham!* — *Csatárlánc!*»
«*Roham!* — *Csatárlánc!* — *Hat!*»
«*Roham!* — *Csatárlánc!* — *Az utca szélességében!*»
«*Roham!* — *Csatárlánc!* — *A tér szélességében!*»

Lóháton harcalakzatból a rajparancsnok raját a 166., 167. p. szerint gyülekezteti, vagy sorakoztatja.

III. Lórólszállás tűzharchoz. 220., 221. p.

A rajparancsnok «*csatárlánc*»-ban előzőleg a három lópartót névszerűen kijelöli. Ezek az 1. félraj közép- és balszárny, valamint a 2. félraj balszárny lovasai.

«*Tűzharchoz ló-ról!*»

Lórólszálltak a rajparancsnok mögött «*kézbe vett*» karabéllyal gyülekeznek. A rajparancsnok a vezeték lovakkal külön intézkedik. Amennyiben a lórólszállás fedett helyen történt, helyben is maradhatnak.

19. §. 175. p.

Zártrendben a raj tűzharchoz csak «*félrajoszlop*» alakzatból szállhat lóról.

«*Tűzharchoz ló-ról!*»

Végrehajtás a 175. p. szerint. A vezeték lovakról a rajparancsnok külön intézkedik.

Sorakozó.

22. §. VII.

Ha a rajparancsnok a lórólszállt és harcalakzatban levő raját zártrendbe akarja hozni, úgy erre a gyalogságnál alkalmazott vezényszavakat adja. (L! 213. old. utolsó bek.)

A lovasraj harcrendje, karhatalmi alkalmazásnak megfelelően.

Lóraszállítás.

22. §. VII.

A rajparancsnok előzőleg a vezetőkllovakról intézkedik, azokat rendelje megfelelő viszonyba.

«Lóra!»

«1. Félraj! Lóra!»

«Bal karabélyos félraj! Lóra!»

«Jobb szárnyról csatáronként lóra!»

Szolgálatban ünnepségeknél előforduló fogások és a csapatok tiszteletadása lóháton.

A helyőrségi szolgálatban ünnepségeknél és díszelgéseknél előforduló fogások és a csapatok tiszteletadása lóháton.

(L. Gy. Sz. 4. Füzet. Függelék.)

158. p. lóhához.

Csak karabély nélkül vagy a hátra csatolt karabéllyal vezényelhető.

«Imó-hoz!»

«Imá-tól!»

(Az «Eskühöz» mellőzve. L! 213. old. utolsó bek.)

220. p. Tiszteletadás.

«Kardot -ránts!»

«Jobbra -nézz!»

«Vi-gyázz!»

«Balra -nézz!»

«Vi-gyázz!»

«Kardot -rejts!»

Fogadás szemlénél, a lovardához való kivonulás alkalmával.

A raj (félraj) vonalban álljon fel, parancsnoka a «rajközép» előtt sorközre (két lépés). (E-7. 4. füzet 173. p.)

Szolgálatban ünnepségeknél előforduló fogások és a csapatok tiszteletadása lóháton.

Ha a szemléttartó előljáró a kivonult osztagot 100 lépésre megközelítette, «Kardot -ránts!» «Jobbra (balra) -nézz!»-t vezényeljen a rajparancsnok. (E-7. 4. füzet 220. p. és 241. p. 2. bek.)

A tiszteletadás vezénylése után a rajparancsnok lovagoljon vágóban a szemléttartó elébe, tisztelegjen; jelentse a létszámot (lovakok számát) és kísérezze az előljárót a szemle alatt, a rajjal ellenkező oldalon.

Ha a szemlénél a szakaszparancsnok is jelen van, de nem parancsnokol, a fogadó szárnyon álljon fel s ha az előljáró a kivonult osztagot 30 lépésre megközelítette, tiszteleg (rejtett karddal). (E-7. 4. füzet 243. p.)

— 236 —

Parancsadást és hiradást szolgáló jelek a lovascsendőrnél is tekintetbe jöhető terjedelemben.

Parancsadást és hiradást szolgáló jelek a lovascsendőr képzésénél is tekintetbe jöhető terjedelemben.

(H. Sz. II. rész 11. melléklet alapján.)

A) Kar- (kard-) jelek.

A karjeleket pontosan és észlelhetően kell adni. Minden átvevő a jel vételét a kar felemelésével, megértését a jel ismétlésével igazolja.

«Vigyázz» (felhívás):

A kart (kardot) függélyesen felemeljük és kitarthatjuk. (Hogy jobban észrevehető legyen, e helyzetben párszor forgatjuk.)

«Lépést indulj»

A «vigyázz» helyzetbe felemelt kart (kardot) rövid kitarthatás után a vízszintbe a követendő irányba süllyesztjük.

«Állj»

A «vigyázz» helyzetbe felemelt kart (kardot) rövid kitarthatás után teljesen leeresztjük.

Parancsadást és hiradást szolgáló jelek a lovas-csendőrnél is tekintetbe jöhető terjedelemben.

«*Lépést*»

A felső kart vízszintesen oldalt és az alsó kart merőlegesen lefelé tartjuk. (A kart függélyesen lefelé tartott karddal oldalt vízszintesen kinyújtjuk.)

«*Ügetést*»

A felső kart vízszintesen oldalt és az alsó kart merőlegesen felfelé tartjuk. (A kart függélyesen felfelé tartott karddal oldalt vízszintesen kinyújtjuk.)

«*Vágtát*»

Az alsó kart (kardot) vízszintesen a fej felett a vállak vonalával párhuzamosan tartjuk.

«*Lóra*»

A «*vigyázz*» jelet többször gyorsan egymás után adjuk.

«*Lórót*»

A kart (kardot) vállmagasságból többször gyorsan lefelé lökjük.

«*Irányváltoztatás*»

A «*vigyázz*» helyzetből a karral (karddal) többször az új irányba (iránytárgy felé) intünk.

«*Sorakozó*» («*Gyülekezés*»)

Mindkét kart oldalt kinyújtjuk és elől a mell előtt keresztezzük.

Parancsadást és hiradást szolgáló jelek a lovas-csendőrnél is tekintetbe jöhető terjedelemben.

«*Megértettem*»

A kart (kardot) felemeljük és a kapott jelet ismételjük.

«*Nem értettem meg*»

A kart felemeljük és közvetlenül a fej felett gyorsan és ismételten lengetjük.

A jelekre vonatkozó egyéb határozványokat lásd a gyalogsági rész hasonló fejezeténél.

.....

Kiképzés a lovardában.

(E-29. L. H. M. ut. és E-30. K. Sp. Ut.
1. Füzet. 6. Függelék alapján.)

Megjegyzés.

E fejezet alatt tárgyaltak az E-29. L. H. M. ut. 1. füzet I. rész szellemének helyes megértését és az abban foglalt rendelkezések mikénti alkalmazását megkönnyítik.

A vezényszavak úgy vannak csoportosítva, amint azok használata egy lovarda lovaglás alatt általában a legcélszerűbb. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ehhez a sorrendhez állandóan alkalmazkodni is kell. Helytelen is volna, ha a lovardát tartó tiszthelyettesek és altisztek nem azokra a gyakorlatokra fektetnék a fősúlyt, melyekre a lovas és ló képességeinek fejlesztése végett leginkább szükség van. Ez a szükség tehát a vezényszavaknak sorrendben való vezénylésétől eltérítheti az oktatót és pedig annak belátása szerint.

Irányelvek a lovagló oktató tiszthelyettesek (altisztek) számára.

«A lovaglás a lovascsendőr használhatóságának egyik nélkülözhetetlen

kelléke. Csakis jól lovagló csendőrökkel lehet a lóanyag egészségét még nagy teljesítmények után is fenntartani.» (L. Gy. Sz. 1. f. 125. p.)

«A helyes kantározásra mindig a legnagyobb figyelmet és gondot kell fordítanunk.» (E-29. 14. p.)

«A jó lovaglás és a lóra való helyes befolyás alapföltétele: a nyugodt és a ló mozgását puhán követő biztos ülés.» (E-29. 85. p.)

A kengyelek helyes csatolása főkélléke a szabályos ülésnek. (E-29. 103. p.)

«Ökvetlenül meg kell követelnünk, hogy a lovas gyorsan és ügyesen szálljon lóra és lóról és hogy a csendőrlöközben feltétlenül nyugodtan álljon.

«Az a ló, mely lóraülésnél nem áll nyugodtan, a szolgálatra kevésbé alkalmas.» (E-29. 78. 80. p.)

«A lovardában *«osztályban»* (meghatározott távközökkel) vagy *«egyenkint»* (meghatározott távközök nélkül) lovagolhatunk.

«Az egyenkint lovaglásban való gyakorlat maradjon a fődolog. Ez teszi a lovaszt önállóvá és ügyessé és a legnagyobb mérvben hozzájárul ahhoz, hogy a lovas lovával megbarátkozzék. Egyedül ez a kiképzés fokmérője.» (E-29. 46. p.)

«Osztályban csak lépésben és ügésben szabad lovagoltatnunk és csupán azokat a gyakorlatokat rendelhetjük el,

melyeknél a lovasok egymás mögött maradnak.» (E-29. 48. p.)

«Ha az oktató különböző jármódokat, megállást, hátralépést, köröket, fordulatokat és oldaljárásokat rendel el, minden lovas lovának előkészítése után önállóan kezdje meg az elrendelt gyakorlatot.» (E-29. 50. p.)

«A vezénylésnél az utolsó szótagot nyújtottan kell kiejtenünk.» (E-29. 66. p.)

A lovaknak lovardába való bevezetése, belovaglás.

(E-29. L. H. M. ut. 1. füzet I. R.)

Ha a lovasok a lovardában ülnek lóra:

40. p. «Fordulat balra!»

«Állj!»

81. p. «Lóra!»

Ha a lovasok a lovardán kívül ülnek lóra:

81. p. «Lóra!»

41. p. «Egyenkint 3 lépésre, jobbra előre, lépést — Indulj!»

vagy «Egyenkint 3 lépésre, balra előre, lépést — Indulj!»

«Egyenkint 3 lépésre, jobbra előre, ügetést — Indulj!»

vagy «Egyenkint 3 lépésre, balra előre, ügetést — Indulj!»

A lovardában való lovaglás.

«Osztályban» való lovaglás.

Megalakítása, ha a lovasok a lovardában ültek lóra:

48. p. «A jobb kézre lépést — Indulj!»

vagy «A bal kézre lépést — Indulj!»

«A jobb kézre ügetést — Indulj!»

vagy «A bal kézre ügetést — Indulj!»

(Ha a lovasok a lovardán kívül ültek lóra, a lovardába történt belovaglás után az osztály már meg van alakítva.)

«Egyenkint» való lovaglás.

Megalakítás, ha a lovasok a lovardában ültek lóra:

49. p. «Egyenkint a jobb kézen! Lépést — Indulj!»

vagy «Egyenkint a bal kézen! Lépést — Indulj!»

«Egyenkint a jobb kézen! Ügetést — Indulj!»

vagy «Egyenkint a bal kézen! Ügetést — Indulj!»

Ha a lovasok a lovardán kívül ültek lóra:

49. p. «Egyenkint a jobb kézen!»

vagy «Egyenkint a bal kézen!»

Az «osztály» megalakítása «egyenkint» való lovaglásból:

53. p. «N. csendőrrre osztályba!»

«N. csendőrrre osztályba ügetést!»

«Egyenkint» való lovaglás az
«osztály»-ból:

Mozgásközben:

«Egyenkint a jobb kézen!»

vagy «Egyenkint a bal kézen!»

Állóhelyből:

«Egyenkint a jobb kézen! Lépést —
Indulj!»

vagy «Egyenkint a bal kézen! Lépést —
Indulj!»

«Egyenkint a jobb kézen! Ügetést —
Indulj!»

vagy «Egyenkint a bal kézen! Ügetést —
Indulj!»

Lovak jártatása. (a 43. p. 2. bek. és 44.
p. 2. mondata értelmében.)

65. p. «Ügetést!»

217. p. «Könnyű ügetést!»

217. p. «Tanügetést!»

65. p. «Lépést!»

96. p. «Pihenj!»

Egyszerű fordulatok.

Minden jármódban:

96. p. «Vigyázz!»

29. p. «Fél lovarda!»

30. p. «Középből!»

31. p. «Fordulat jobbra!»

«Fordulat balra!»

31. p. «Fordulat jobbra!»

«Bal kézre!»

«Fordulat balra!

«Jobb kézre!»

32. p. «Átló — váltás!»

33. p. «Nagy kör!»

«Egyenes!»

34. p. «Kis kör!»

35. p. «Átváltás!»

65. p. «Lépést!» (Ügetésből, vagy vág-
tából.)

96. p. «Pihenj!»

A ló közepe körül való fordulatok.

290. p. Helyből és lépésből:

96. p. «Vigyázz!»

36. p. «Jobbra át!»

«Balra át!»

36. p. «Hátra arc!»

96. p. «Pihenj!»

A ló hátulja körül való fordulatok.

292., 295. p. Állóhelyben és mozgásköz-
ben, minden jármódban:

96. p. «Vigyázz!»

37. p. «Röviden hátra arc!»

65. p. «Lépést!» (Ügetésből v. vágta-
ból.)

96. p. «Pihenj!»

Hátralépés.

354. p. Csak állóhelyből!

96. p. «Vigyázz!»

66. p. «Állj!»

355. p. «Hátra lépj!»

357. p. «*Állj!*»
 355. p. «*Hátra lépj!*»
 357. p. «*Lépést!*»
 66. p. «*Állj!*»
 355. p. «*Hátra lépj!*»
 357. p. «*Ügetést!*»
 65. p. «*Lépést!*»
 96. p. «*Pihenj!*»

Ütem fokozás. Ütem rövidítés.

54. p. Csak egyenkint lovaglásnál!

Ügetésben:

96. p. «*Vigyázz!*»
 65. p. «*Ügetést!*»
 64. p. «*Rövidítsd az ütemet!*»
 201. p. «*Ügetést!*»
 201. p. «*Fokozd az ütemet!*»
 201. p. «*Ügetést!*»
 203. p. «*Sebes ügetést!*»
 203. p. «*Ügetést!*»
 209. p. «*Rövid ügetést!*»
 201. p. «*Ügetést!*»
 65. p. «*Lépést!*»
 96. p. «*Pihenj!*»

Vágtában:

96. p. «*Vigyázz!*»
 65. p. «*Rövid vágat!*»
 231. p. «*Fokozd az ütemet!*»
 231. p. «*Rövid vágat!*»
 65. p. «*Lépést!*»
 96. p. «*Pihenj!*»

Oldaljárások.

- 376., 382. p. Csak lépésben és egyenkint lovaglásnál!
96. p. «*Vigyázz!*»
 «*Körülöttem nagy kör!*» (383., 388.)
383. p. «*Vállat ki!*»
 «*Egyenest!*»
37. p. «*Röviden hátra arc!*» (másik kézre)
383. p. «*Vállat ki!*»
 «*Egyenest!*»
388. p. «*Vállat be!*»
389. p. «*Egyenest!*»
37. p. «*Röviden hátra arc!*» (másik kézre)
388. p. «*Vállat be!*»
389. p. «*Egyenest!*»
65. p. «*Ügetést!*» (379!)
33. p. «*Egyenest!*»
65. p. «*Lépést!*»
394. p. «*Féloldalzás középből!*»
 «*Féloldalzás középből!*» (másik kézről)
396. p. «*Farat be!*»
397. p. «*Egyenest!*»
37. p. «*Röviden hátra arc!*» (másik kézre)
396. p. «*Farat be!*»
397. p. «*Egyenest!*»
 «*Állj!*» (401.)
401. p. «*Oldalzás jobbra — Indulj!*»
 «*Állj!*»
 «*Oldalzás balra — Indulj!*»
 «*Állj!*»
65. p. «*Lépést — Indulj!*»
96. p. «*Pihenj!*»

Gyakorlatok a kardhasználatában.
(E-30. KSp. Út. 1. füzet 6. függeléke.)

54. p. Csak egyenkint való lovaglásnál!

2. §. Kardforgatás.

«Vigyázz!»

«Kardot *-ránts!*»

8. p. «Támadáshoz!»

9. p. «Alapállás!»

8. p. «Támadáshoz!»

11. p. «Kardforgatás egy!»

12. p. «Kardforgatás kétfő!» (vagy: «Alapállás!»)

9. p. «Alapállás!» (vagy: «Kardforgatás egy!»)

13. p. «Szurás!»

9. p. «Alapállás!»

«Kardot *-rejts!*»

«Pihenj!»

A kardforgatásokat eleinte álló lovon, később azonban mindenféle jármódban gyakoroltassuk. (6. §. 56. p.)

3. §. A vágóállványra való vágás és szurás.

«Vigyázz!»

«Kardot — *ránts!*»

«Támadáshoz!»

20. p. «Fejvágás egy!»

«Kettő!»

21. p. «Árcvágás egy!»

«Kettő!»

23. p. «Szurás!»

«Alapállás!»

«Kardot — *rejts!*»

«Pihenj!»

Az arcvonalból való egyenes elindulás gyakorlása.

(E-29. L. H. M. ut. 1. füzet I. R. 45. p.)

«Vigyázz!»

55. p. «Sorba!»

56. p. «N. csendőr lépést!»

«N. örmeester ügefést!»

«N. csendőr rövid vágat!»

A lovaknak lovardából való kivezetése, kilovaglás.

Kivezetés:

«Beosztás!»

«Lóról!»

39. p. «Lovardából!»

Ha egyenkint lovaglás után kell a lovakat kivezetni:

31. p. «Fordulat jobbra (balra)!»

66. p. «Állj!»

«Lóról!»

39. p. «Lovardából!»

Kilovaglás:

A lovaglás jármódjában:

42. p. «Lovardából indulj!»

Kiképzés a lovardában.

Állóhelyből:

42. p. «*Lovardából lépést indulj!*» vagy
«*Lovardából ügetést indulj!*»

Lépésből jármód fokozással:

42. p. «*Lovardából ügetést indulj!*»

— 250 —

Függelék.

Az itt tárgyaltaknak nem a szabályzat, utasítás vagy rendelet stb. az alapja, hanem kizárólag csak egyéni nézetem, melynek célja segédkezet nyújtani a parancsnoknak, illetve vezetőnek azon esetekben, midőn a szabályzatok, stb. valamire nézve nem nyújtanak kellő támpontot a végrehajtást illetőleg, különösen akkor, ha az ily eshetőséggel nem is számolnak.

A legtöbb őrsön ugyszólván mindennapos az az eset, hogy katonai gyakorlatok végrehajtása céljából a parancsnokon kívül 4 főnél kevesebb a kivonuló létszám és így a felállítás (sorakozás) sfb. nehézségbe ütközik, mert a szabályzat erre nézve semmiféle támpontot nem ad.

De előfordulhat az is, hogy az őrsparancsnok akkor, amikor a kivonuló létszám csak 4 fő, zártrendben a raj alakzatait, alakzatváltoztatásait stb. akarja gyakorlat tárgyává tenni, de nem ismer módszert ennek keresztülvitelére.

A fenti kérdéseknek mikénti megoldására nézve az alábbiak szolgálhatnak útmutatásul:

I.

Ha az őrsök létszáma 4 főnél kevesebb, úgy rajban (félraj) gyakorolni nem lehet, de ha ily esetben a legénységét (a parancsnokon kívül 2—3 fő) katonai gyakorlatok végrehajtása (foga-

dás) stb. céljából fel kell állítani (sorakoztatni), úgy azt célszerű *«Egysoros vonalban»* fogantatosítani, amikor is az egyes szám mindenkor — a középre való tekintet nélkül — mint jobbszárny-tisztes a parancsnok mögött 5 lépésre álljon fel. Természetesen ily esetben az egyes számokat mindig előbb ki kell jelölni.

Ha a parancsnokon kívül csak 1 ember vonulhat ki, úgy parancssal kell intézkedni, hogy ez az egy fő hol és arccal merre álljon fel.

Mindkét esetben a parancsnok a felállítási helyét akként foglalja el és a jelentéstételt (tisztelgés stb.) úgy fogantatosítsa, amint az a rajnál elő van írva.

Az eddig tárgyalt esetekben a gyakorlatozás tárgya csak az egyes kiképzés keretén belül mozoghat.

2—3 fő sorakoztatásánál természetesen az *«N. Raj! stb.»* figyelmeztető elmarad.

Sorakoztatásra példák:

2—3 főnél: *«Irány . . . ! Egysoros vonalban sorakozó!»*

1 főnél: *«Nagy Péter csendőr! A kúttól jobbra 5 lépésre arccal a diófa felé álljon fel!»* (A gyakorlat befejezése után 1 főnél *«Oszolj!»* helyett a *«Végeztem!»* figyelmeztetőt adjuk.)

II.

Ha az őrs kivonuló létszáma csak 4 fő és a parancsnok mégis zártrendben

a raj alakzatait, alakzatváltoztatását stb. akarja gyakorlat tárgyává tenni, úgy azt csak keretrendszerben eszközölheti, amire a következő vázlatban feltüntetettek szolgálhatnak útmutatásul.

A vázlaton a puska tusa jelzi az egy és négy, míg a csőtorkolat a három és hat számokat.

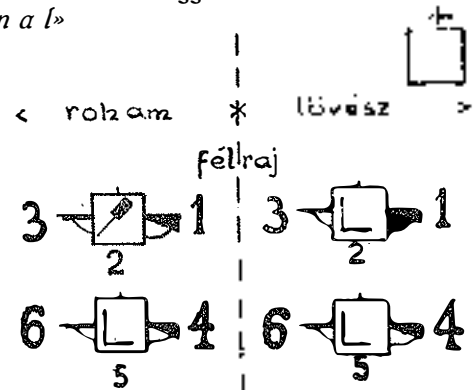
A keretrendszerben való gyakorlatozásnál a félraj sorakoztatása után (Pl. «Lövész (golyószórós) félraj! Irány . . . ! Vonalban sorakozó!»), illetve a gyakorlatozás megkezdése előtt «2 lépésre nyitódj!» és «Puskát a test elé!» vezénylendő.

A vázlaton a puska felső ágya felfelé néz, de csak azért, hogy a rajzból a keretrendszer, illetve a puska helyzete jobban kivehető legyen. A valóságban a felső ágy lefelé kell, hogy nézzen.

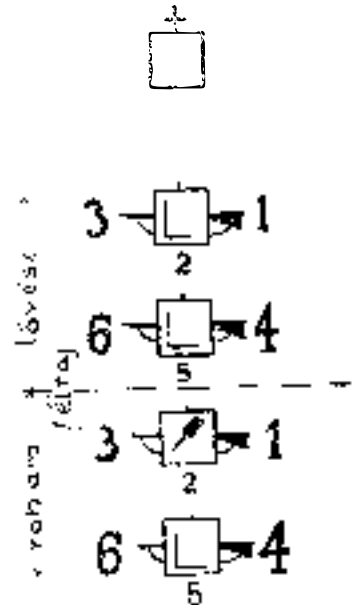
A keretrendszerben való gyakorlatozásbefejezése «Váll-ra!» («Súly-ba!») «Zárkózz!» vagy «Raj-állj!» «Váll-ra!» («Súly-ba!») «Zárkózz!» vezényszóra történik.

(Puskát a test elé helyzet felvétele: «Vállra», «Lábhoz» vagy «Súlyba» helyzetből a csendőr hozza a puskát balfelé fordított felső ágygal a test jobb oldala elé. Jobb kézzel markolja át a tusanyakat, bal kézzel a felső szíjkengyel alatt a puskát. Ezután súlyessze le a jobb kéz körül, a bal kéz egyidejű fogáscserével — szíját lefogva — a puskát a vízszintesig. Mindkét karja lógjon természetesen. A kezek a puskát lefelé fordított felső ágygal tartásák egyensúlyban.)

«Vonals»

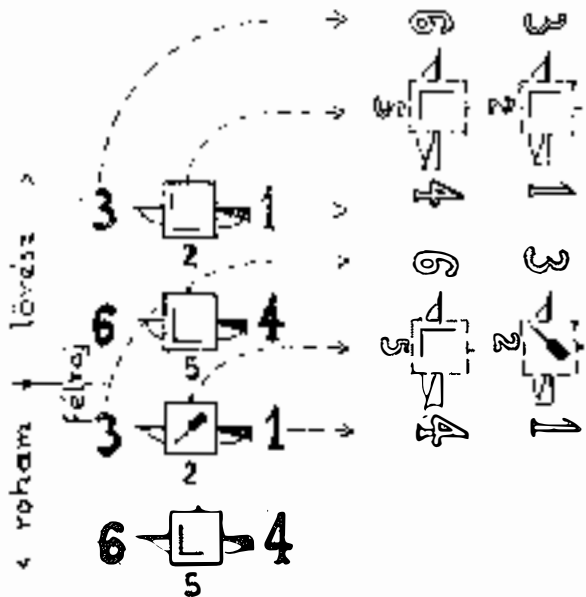
«Félrajoszlop»

«Féltájoszlop jobbra (balra) ...! Raj indult!»

«Vonal jobbra (balra)! Raj indult!»

Bár e füzet keretében nem szándékozom harckiképzéssel foglalkozni, végül az eddig tárgyaltaktól függetlenül mégis megemlítem, hogy a csendőrség is, a harcszerűen támadó, vagy ily módon ellenálló tömeg ellen, — a rendelkezésre álló — harceszközzeit a fennálló harcászati elvek szerint alkalmazza. Ezek az elvek pedig — legkönnyebben — «Feltevés»-ek alapján összeállított és harckiképzést szolgáló harcgyakorlatok beható végrehajtása után sajátíthatók el.

Miután tapasztalatból tudom azt, hogy a célnak teljesen megfelelő «Feltevés»-ek összeállítása a rendelkezésre álló rövid időre való tekintettel, sokszor nehézséggel jár, — azt megkönnyítendő — a következőkben tájékoztatás céljából közlök néhány ily — célszerűen megválasztott — «Feltevést»-t.

I.

(Egy főből álló jör. stb. részére.)

Feltevés.

«N» cs.-ből álló jör.

feladata:

nappal «X—Y» utvonal leportyázása.

«Z» község felől jövet, adott helyzetben és időben kb. 50 m. távolságról a bokor irányából lövést kap.

Jör. magatartása? (Fedezés, helyzetmegítélés, elhatározás, terv, végrehajtás. Utána megbeszélés.)

Feltevés.

Saj. cs. szak. mint karhatalom nagyobb lázadó fegyveres tömeggel szemben kevésbé áttekinthető terepen harcban.

A 2. raj tartalékban a két küzdő raj közötti hézag mögött.

A küzdő rajokat a lázadók már 100—150 m.-re megközelítették.

A rajpk. által előre küldött «N» cs. feladata:
a két küzdő raj közötti hézag megfigyelése.

Amikor a bokrok között rejtve a hézag előtti száraz gödör közelébe ér, abban két lázadót pillant meg, akik a gödörből tüzelésre előkészülnek.

«N» cs. magatartása?

Feltevés.

Összpontosított 1/2 cs. zlj. mint karhatalom nyílt terepen nagyobb lázadó fegyveres tömeggel harcban.

Saj. cs. szak. adott helyzetben és időben a támadásban levő szd. jobb szárnyán küzdő.

«N» cs. jelentőfutó

feladata:

a szomszédos küzdő szdpk-ának jelentést kézbesíteni.

Amint a hézagban levő kukoricásba ér kb. 20 m-re maga előtt 3—4 lázadót vesz észre, akik a hézagon beszivárogni igyekeznek.

«N» cs. magatartása?

II.

(Két főből álló jör. stb. részére.)

Feltevés.

Kiss Péter «X» községi lakos öccsét birtokügyből kifolyólag bosszúból agyonlőtte, majd pedig föltöltött fegyverével szőlőjébe menekült.

Az üldözésre kirendelt két főből álló cs. jör.

feladata:

a tettes elfogása.

Jör. a szőlőhöz érve, adott helyzetben és időben kb. 300 m. távolságról egy homokbucka mögül lövést kap.

Jör. magatartása? (Fedezés, jv. helyzetmegítélése, elhatározása, terve, végrehajtás. Utána megbeszélés.)

Feltevés.

Saj. cs. raj

feladata:

a felfegyverzett lázongó tömeg szétverése.

«N» és «O» cs-ök terepkutatók támadásban kb. 100 m-re saját raj előtt a kerítéshez érve, kb. 50 m-re maguk előtt 2 lázadót észlelnek, akiket 50—60 m-re egy 6 főből álló csoport követ.

«N» és «O» cs-ök magatartása?

Feltevés.

2 főből álló cs. jör.

feladata:

határszéli őrjárat leportyázása.

Örjárat portyázása közben jör. adott helyzetben és időben, a közvetlenül a határvonal mellett elhuzódó — de saját területen fekvő — erdő irányából — kb. 200 m-ről — golyós fegyverből két lövést kap. A lövedékek közel csapódtak be, de sebesülést nem okoztak.

Jör. magatartása?

III.

(Nagyobb erejű jör-ök és og-ok részére. A súlypont képzésről meg nem feledkezni!)

Feltevés.

Fegyveres csavargók összefogdosása végett átkutatás elrendelve.

3 főből álló cs. jör.

feladata:

a tőle kb. 500 m-re levő major átkutatása.

Jv. intézkedése a major mikénti megközelítésére nézve?

Amint jör. 300 m-re a major közelébe ér, onnan tüzet kap.

Jör. magatartása? (Fedezés, jv. helyzetmegítélése, elhatározása, terve, végrehajtás. Utána megbeszélés.)

Feltevés.

Kb. 50—60 főnyi fegyveres lázadó az erdőben befészkelte magát. A lázadók leküzdésére kirendelt és kb. szak. erejű cs. karhatalom jelenleg az erdőben előnyomulásban.

3 főből álló cs. jör.

feladata:

a karhatalom jobb oldalának biztosítása.

Amint jör. a tisztásra ér, annak másik szélén 4—5 lázadót pillant meg.

Jör. magatartása?

Feltevés.

«X» község határában levő Nagy János utkaparó lakását virradatkor kőborcigányok fosztogatják és a lopott holmit az uttesten kocsijukra hordják.

A 4 főből álló és egyéb céllal arra felé portyázó cs. jör. közbeeső

feladata:

a tettések elfogása.

Adott helyzetben és időben jör. kb. 150 m-re közelítette meg a tett színhegyét, mikor is a cigányok a szekér mellől és a lakásból tűz alá vették.

Jör. magatartása?

Feltevés.

Bükkösdí — raj erejű — cs. őrs Cserdi község D. K-i szegélyén lázongó fegyveres tulerővel szemben harcban.

A szomszédos szentlőrinci őrs által kivezényelt 5 főből álló cs. jör.

feladata:

a bükkösdí őrsnek segélyt nyújtani.

A szentlőrinci őrs jör-e épp most kb. 500 m-re maga előtt látja, hogy a lázongók egy csoportja (kb. 5—6 fő) a

bükkörsdi őr azon oldalába nyomul elő, ahol a jör. áll.

Jör. magatartása?

Feltevés.

Nagy János tanyáját kóbor cigányok kirabolták.

A cigányok üldözésére 6 főből álló jör. vezényeltetett ki.

A jör. a karavánt egy erdőtisztáson felfedezi,

feladata:

a cigányok elfogása.

Amikor a jör. a karavánt 150 m-re megközelítette, a cigányok a szekerek és fák mögül tűz alá vették.

Jör. magatartása?

Feltevés.

Kivételes viszonyok között kirendelt 1/2 raj erejű cs. jör. külszolgálatból hazatérőben a jelen helyzetben és pillanatban kb. 800 m. távolságról a fasor irányából tüzet kap.

A lövedékek közel csapódnak be, de sebesülést nem okoznak.

Jör.

feladata:

a tettesek ártalmatlanná tétele, illetve elfogása.

Jör. magatartása?

Feltevés.

«X» majorban kb. 100—150 főnyi

munkás az aratómunka folytatását az uradalmi intézőnek megtagadta és a szerződésben megállapított 10 q buza helyett fejenként 15 q részt követel. A főszolgabíró felhívása folytán az őrsről egy raj erejű cs. jör. azon

feladattal

vezényeltetett ki a helyszínére, hogy a főcinkosokat fogja el.

A jör. közeledésének hírére a sztrájkolók egyrésze kaszákkal és löfegyverekkel ellátva, az utszéli árok mentén harcra készen védelmi állásba helyezkedett és mikor a cs. jör. kb. 500 m-re közeledett, azt tűz alá vette, melynek következtében az egyik cs. könnyebbűn megsebesült.

Jör. magatartása?

Alkalmazott rövidítések:

cs. = csendőr.

jör. = járőr.

jav. = járőrvezető.

szak. = szakasz.

szd. = század.

zlj. = zászlóalj.

rajpk. = rajparancsnok.

szdpek. = századparancsnok.

saj. = saját.

DK. = délkelet.

ög. = osztag.

TARTALOMJEGYZÉK:

	Oldal
1. Előzetes megjegyzések	3—7
2. A vezényszó és a gyakorlatok súly- kolása	9—12
3. Az egyes csendőr kiképzése	13—27
4. A raj	29—68
5. A szakasz	69—107
6. A parancsadást és hiradást szolgáló jelek a csendőrség kiképzésénél is szóbajöhető terjedelemben	109—115
7. Karhatalmi alkalmazásnál zártrend- ben való tüzelés	117—120
8. A közelharc	121—145
9. A kardvívás	147—156
10. A cselgáncs	157—173
11. Szabadgyakorlatok	175—196
12. Puskaforgató gyakorlatok	197—203
13. A helyőrségi szolgálatban, ünne- péseknél és diszelgéseknél előfor- duló fogások, mozdulatok és alak- zatváltoztatások a szakaszig bezá- rólag	205—209
<i>Lovas csendőrök kiképzése.</i>	
14. A vezényszó és a gyakorlatok súly- kolása	212—213
15. Az egyes lovas csendőr kiképzése	214—217

	Oldal
16. A lovas raj	218—231
17. A lovasraj harcrendje, karhatalmi alkalmazásnak megfelelően . . .	232—234
18. A helyőrségi szolgálatban ünnepeknekél és diszelgéseknél előforduló fogások és a csapatok tiszteletadása lóháton	235—236
19. Parancsadást és h iradást szolgáló jelek a lovascsendőr kiképzésénél is tekintetbe jöhető terjedelemben	237—239
20. Kiképzés a lovardában	240—250
21. Függelék	251—263

U-328.098-1